

علوم
ریاضی
و فنی

دفترچه اختصاصی - ۱

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۱ (از ۲)

آزمون ۱۶ آذر ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	حسابان	۲۰	۱	۲۰	۳۰ دقیقه
۲	هندسه	۱۰	۲۱	۳۰	۱۵ دقیقه
۳	ریاضیات گسسته	۱۰	۳۱	۴۰	۱۵ دقیقه
۴	آمار و احتمال	۱۰	۴۱	۵۰	۱۵ دقیقه
	آمار و احتمال		۵۱	۶۰	

بازیابی یا بازخوانی؟ در زمان امتحانات چگونه درس می‌خوانید؟

برای امتحانات ابتدا با تمرین نمونه سوالات امتحانی شروع کنید. با این کار متوجه خواهید شد در چه قسمت‌هایی نیاز به توجه بیشتری دارید و در زمان کمتری می‌توانید مباحثت چالشی را باخوانید. تمرین هر نمونه سوال امتحانی بخشی از چالش‌های شما را مشخص خواهد کرد و از طرفی به شما یادآوری می‌کند که خیلی از مباحثت را بلد هستید و اطمینان خاطر شما بیشتر خواهد شد.

آزمون «۱۶ آذر ۱۴۰۳» اختصاصی دوازدهم ریاضی

رئیس‌جمهور سوال

مدت پاسخ‌گویی: ۷۵ دقیقه

تعداد کل سوالات: ۵۰ سوال

نام درس	جمع کل	زوج کتاب	آمار و احتمال	ریاضیات گسته	هندسه	حسابان	زمان پاسخ‌گویی	شماره سوال
حسابان	۲					۲	۳۰'	۱-۲۰
هندسه	۳					۳	۱۵'	۲۱-۳۰
ریاضیات گسته						۱۰	۱۵'	۳۱-۴۰
آمار و احتمال						۱۰	۱۵'	۴۱-۵۰
آمار و احتمال							۵۱-۶۰	
جمع کل						۵۰	۷۵'	۱-۶۰

پذیده‌آورندگان

نام درس	نام طراحان	نام
حسابان	کاظم اجلالی-علی آزاد-سینا خیرخواه-محمد رضا راسخ-محمد زنگنه-علی سلامت-مسعود شفیعی-محمد رضا کشاورزی	۲
حسابان	مهسان گودرزی-نیما مهندس	
هندسه	احسن اسفندیار-سید محمد رضا حسینی فرد-افشین خاصه خان-کیوان دارابی-سوگند روشنی-فرشاد صدیقی فر-همون عقیلی	
هندسه	احمدرضا فلاخ	
آمار و ریاضیات گسته	امیر حسین ابومحبوب-علی ایمانی-سید محمد رضا حسینی فرد-افشین خاصه خان-کیوان دارابی-مصطفی دیداری	
آمار و ریاضیات گسته	علیرضا شریف خطیبی-فرشاد صدیقی فر-احمدرضا فلاخ-امیر حسین ملازینل-نبیل مهدوی	

کارشناسان و ویراستاران

نام درس	نام	نام	نام درس
گزینشگر	کاظم اجلالی	امیر حسین ابومحبوب	حسابان ۲
گروه ویراستاری	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب
ویراستاری و تحریر	محمد خندان	محمد خندان	محمد خندان
ویراستاری و تحریر	امیر محمد کربی	امیر محمد کربی	امیر حسین ملازینل
بازنوبی آزمون	امیر حسین ملازینل	امیر حسین ملازینل	سپهر متولیان
مسئول درس	سپهر متولیان	سپهر متولیان	سید ماهدی عبدی
مسئل سازی	محمد پارسا سیزده	محمد پارسا سیزده	سجاد سلیمانی
ویراستاران (مستندسازی)	احسان صادقی	سجاد سلیمانی	سجاد سلیمانی

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنیزاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری
حروف نگار	فرزانه فتح‌الهزاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون

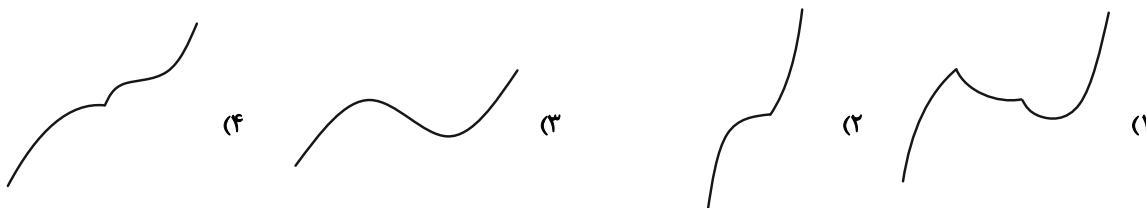
بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی «وقف عام»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۱۱-۶۴۶۳

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

حسابان ۲: تابع، مثبات، حد های نامتناهی - حد در بینهایت: صفحه های ۱ تا ۵۸ / حسابان ۱: صفحه های ۱۱۳ تا ۱۵۱

۱- نمودار تابع $|x-1| = x(x^2+3) + 3(x+1)$ به کدام صورت است؟۲- توابع $|x-1| = \frac{x^3}{m} + 2$ و $f(x) = g(x) = |x-1| - |x-3|$ مفروض اند. حدود m برای این که نمودار توابع f و g تنها یک نقطه برخورد داشته باشند، به صورت $(a, +\infty)$ است. حاصل $a+b$ کدام است؟

۱) ۲

۲) ۴

۳) ۳

۳- نمودار تابع $y = -4x^3 + 4x^2 - 4$ ، ابتدا ۱ واحد به سمت پایین انتقال می دهیم. سپس نسبت به محور x ها قرینه کرده و با ضریب $\frac{1}{3}$ در جهت محور افقی منبسط می کنیم. نمودار به دست آمده را ۱ واحد به سمت چپ منتقل کرده و آن را $g(x)$ می نامیم. درمورد یکنواختی $y = \log(g(x))$ روی دامنه اش کدام گزینه صحیح است؟

۱) اکیداً صعودی

۲) ابتدا نزولی و سپس صعودی

۳) ابتدا صعودی و سپس نزولی

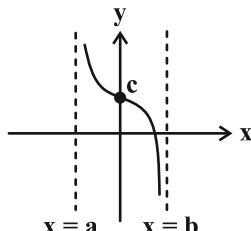
۴- تابع اکیداً نزولی f با دامنه $(-\infty, 1]$ مفروض است. اگر دامنه تابع $y = \sqrt{f(3x-1)-f(4-x)}$ باشد، حاصل $b-a$ کدام است؟۱) $\frac{5}{4}$ ۲) $\frac{23}{12}$ ۳) $\frac{7}{4}$ ۵- باقیمانده تقسیم چندجمله ای $P(x) = x^{12} - 4x^8 + 3$ بر $(x-1)^2$ کدام است؟۱) $-8x+8$ ۲) $8x-8$ ۳) $8x+8$

مشابه سوالهایی که با آیکون مشخص شده اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

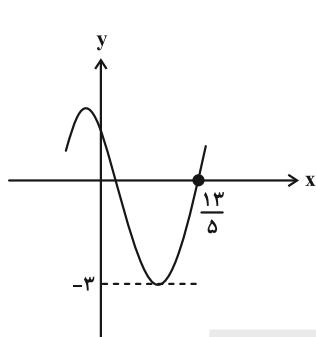
محل انجام محاسبات

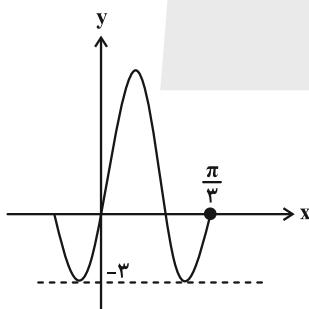
۶- شکل زیر قسمتی از نمودار تابع $y = -\tan(4x) + 2$ را نشان می‌دهد. حاصل $\frac{b-a}{c}$ کدام است؟

(۱) $\frac{\pi}{4}$ (۲) $\frac{\pi}{8}$ (۳) $\frac{3\pi}{4}$ (۴) $\frac{3\pi}{8}$

۷- قسمتی از نمودار تابع $f(x) = a \cos(bx + \frac{\pi}{5})$ در شکل زیر رسم شده است. مقدار ab کدام است؟

(۱) $\frac{\pi}{6}$ (۲) $\frac{3\pi}{4}$ (۳) $\frac{3\pi}{2}$ (۴) $\frac{2\pi}{3}$

۸- شکل زیر قسمتی از نمودار تابع $f(x) = a \sin(bx - \frac{\pi}{6}) + 3$ است. مقدار $(b > 0)$ کدام است؟

(۱) ۳

(۲) ۶

(۳) $3\sqrt{3} + 3$ (۴) $3\sqrt{2} + 3$

۹- اگر $1 < \tan(\alpha + \frac{\pi}{12}) < \sqrt{3}$ ، مجموعه مقادیر ممکن $\tan \alpha$ کدام است؟

(۱) $(0, 1)$ (۲)(۳) $(\frac{\sqrt{3}}{3}, 1)$ (۴)(۱, $\sqrt{3}$) (۴)(۳) $(\frac{\sqrt{3}}{3}, +\infty)$

محل انجام محاسبات

۱۰- فرض کنید α و β زاویه‌هایی حاده باشند. اگر $\tan(\alpha+\beta) = -1$ و $\tan \alpha - \tan \beta = 1$ کدام است؟

$\frac{1}{3}$ (۲)

$\frac{3}{7}$ (۱)

$\frac{7}{3}$ (۴)

۳ (۳)

۱۱- مجموع جواب‌های معادله مثلثاتی $\sqrt{\frac{1-\cos 2x}{\sin x}} - \sqrt{\frac{1+\cos 2x}{\cos x}} = 0$ در بازه $(0, 4\pi)$ کدام است؟

$\frac{5\pi}{2}$ (۲)

$\frac{\pi}{4}$ (۱)

$\frac{5\pi}{4}$ (۴)

7π (۳)

۱۲- معادله مثلثاتی $\sin(\frac{\pi}{12} - x) + \sin x = \sin \frac{\pi}{12}$ در محدوده $[0, 2\pi]$ چند جواب دارد؟

۱ (۲)

(۱) صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

۱۳- اگر $\lim_{x \rightarrow (-\frac{\pi}{16})} \frac{1}{\cot(2x + \frac{\pi}{\lambda})(\sin 4x + \cos 4x)} = \frac{k}{\sqrt{2}}$ باشد، مقدار $|k|$ کدام است؟ ([ ] ، نماد جزء صحیح است).

۱ (۲)

(۱) صفر

۲ (۴)

-1 (۳)

۱۴- حاصل $\lim_{x \rightarrow \infty} \frac{\sin(\pi \cos 2x)}{\sin(2\pi \cos x)}$ کدام است؟

-1 (۲)

۱ (۱)

-2 (۴)

۲ (۳)

۱۵- به ازای چند مقدار حقیقی a ، تابع $f(x) = \begin{cases} |x| & ; |x| \leq 3 \\ \frac{a}{x} & ; |x| > 3 \end{cases}$ تنها در یک نقطه از دامنه‌اش ناپیوسته است؟

۱ (۲)

۲ (۱)

۴) بی‌شمار

(۳) صفر

محل انجام محاسبات

۱۶- تابع $f(x) = (x^2 - (1 + \sqrt{2})x + \sqrt{2})[x^2 - k]$ پیوسته است. بیشترین مقدار k کدام است؟

(۱)، نماد جزء صحیح است.

$2\sqrt{2}$ (۲)

$\sqrt{2}$ (۱)

$2\sqrt{3}$ (۴)

$\sqrt{3}$ (۳)

۱۷- اگر $\lim_{x \rightarrow b^-} \frac{ax}{x+k}$ باشد، حاصل کدام است؟

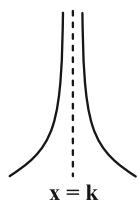
-۶ (۲)

۰ (۱)

$+\infty$ (۴)

$-\infty$ (۳)

۱۸- نمودار تابع $y = \frac{x-1}{3x^2+ax+12}$ در مجاورت مجانب قائم خود به صورت زیر است. مقدار $a+k$ کدام است؟

-۱۰ (۱)

۱۰ (۲)

۱۴ (۳)

-۱۴ (۴)

۱۹- به ازای چند مقدار صحیح m ، نمودار تابع $f(x) = \frac{(m+4)x-2}{(m+1)x^2+2x+1-m}$ فقط یک مجانب قائم دارد؟

۳ (۲)

۲ (۱)

۵ (۴)

۴ (۳)

۲۰- کدام مورد درباره حد تابع $f(x) = \frac{x-1}{\sqrt{x^2+1}-x^2-1}$ صحیح است؟

$$\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = -\infty \quad (۲)$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = +\infty \quad (۱)$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = +\infty \quad , \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = -\infty \quad (۴)$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -\infty \quad , \quad \lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = +\infty \quad (۳)$$

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

هندهسه ۳: ماتریس و کاربردها + آشنایی با مقاطع مخروطی: صفحه‌های ۹ تا ۳۹

۲۱- اگر برای ماتریس $A = [a_{ij}]_{3 \times 3}$ داشته باشیم $a_{ij} = \begin{cases} i - 2j & , \quad i \geq j \\ 0 & , \quad i < j \end{cases}$ آن‌گاه مجموع درایه‌های زیر قطر اصلی ماتریس A^3 کدام است؟

کدام است؟

-۶ (۱)

-۳ (۲)

-۵ (۳)

-۴ (۴)

۲۲- اگر برای ماتریس وارون پذیر A داشته باشیم $A + A^{-1} = ABA^{-1}$ آن‌گاه ماتریس B برابر با کدام است؟

 $A + A^{-1}$ (۱) $A - A^{-1}$ (۲) $A^{-1} - A$ (۳)

۴) چنین ماتریسی وجود ندارد.

۲۳- مجموع درایه‌های ماتریس X از تساوی ماتریسی $I - 2X = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} X + \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$ کدام است؟

-۵ (۱)

۸ (۲)

۷ (۳)

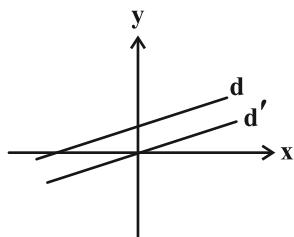
-۹ (۴)

مشابه سوالهایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

۲۴- کدام معادله ماتریسی می‌تواند بیانگر وضعیت نسبی دو خط موازی d و d' باشد؟

$$\begin{bmatrix} 3 & 5 \\ 6 & -10 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 \\ 3 \end{bmatrix} \quad (1)$$

$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -2 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 \\ 0 \end{bmatrix} \quad (2)$$

$$\begin{bmatrix} -2 & 4 \\ 3 & -6 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ -5 \end{bmatrix} \quad (3)$$

$$\begin{bmatrix} 1 & -3 \\ -3 & 9 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \end{bmatrix} \quad (4)$$

چند ریشه دارد؟

$$\begin{vmatrix} 0 & x & \log x \\ -x & 0 & x^r - 1 \\ -\log x & 1-x^r & 0 \end{vmatrix} = 0 \quad (5)$$

۲ (۲)

(۱) هیچ

(۴) بی‌شمار

۳ (۳)

۲۶- کدام یک از گزینه‌های زیر مثال نقض دارد؟ (A و B ماتریس‌هایی مربعی از مرتبه ۳ و وارون پذیر هستند).

$$|ABA^{-1}-2I|=|B-2I| \quad (2)$$

$$|BA-I|=|AB-I| \quad (1)$$

$$|(A^{-1}BA)^r|=|B|^r \quad (4)$$

$$|A-B|=|B-A| \quad (3)$$

۲۷- در یک صفحه، دو خط L و L' با هم زاویه 60° می‌سازند. مکان هندسی مرکز دایره‌هایی که بر هر دو خط مماس‌اند، کدام است؟

۲) دو خط عمود بر هم

(۱) دو خط متقاطع با زاویه بین 30°

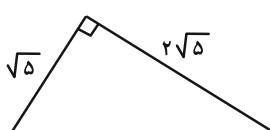
۴) نقطه در صفحه

(۳) دایره‌ای به مرکز محل تقاطع دو خط L و L'

محل انجام محاسبات

۲۸- چند نقطه درون مثلث قائم الزاویه شکل زیر وجود دارد به طوری که فاصله آن از رأس قائم ووتر برابر ۱ باشد؟

(۱) یک

(۲) دو

(۳) سه

(۴) صفر

۲۹- در مثلث ABC، $AH = 6$ ارتفاع وارد بر ضلع $BC = 12$ است. اگر ضلع BC ثابت باشد، مکان هندسی مرکز تقل مثلث ABC

با جابه‌جایی رأس A کدام است؟

(۱) دایره‌ای به مرکز وسط BC و شعاع ۲

(۲) دو خط به موازات BC و به فاصله ۴ از آن

(۳) دو خط به موازات BC و به فاصله ۲ از آن

۳۰- چند تا از مجموعه‌های زیر می‌توانند تهی باشند؟

الف) مکان هندسی نقاطی از صفحه که از دو خط متقاطع L و L' به یک فاصله و از خط Δ به فاصله ۲ باشند.ب) مکان هندسی نقاطی از صفحه که از خط d به فاصله ۲ و از نقاط A و B به یک فاصله باشند.پ) مکان هندسی نقاطی از صفحه که از دو خط موازی d و d' به یک فاصله و از نقطه M به فاصله ۵ باشند.

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

(۴) صفر

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضیات گسسته: آشایی با نظریه اعداد: صفحه های ۱ تا ۳۰

۳۱- برای این که ثابت کنیم مربع عددی صحیح به صورت $6q+5$ است، از اثبات با در نظر گرفتن همهٔ حالات‌هااستفاده می‌کنیم. اگر q زوج باشد، مجموع ضرایب در چندجمله‌ای k کدام است؟

۸ (۲)

۶ (۱)

۱۲ (۴)

۱۰ (۳)

۳۲- به ازای مقادیر صحیح a و b ، اگر $\frac{a}{b} + \frac{4}{7}$ عددی صحیح باشد، کدام گزینه همواره صحیح است؟ $b | 7$ (۲) $a | b$ (۱) $7 | a$ (۴) $7 | b$ (۳)۳۳- باقی‌مانده تقسیم عدد a بر ۱۲ برابر ۷ است. اگر باقی‌مانده تقسیم عدد a بر ۳۶ برابر ۱۹ نباشد، چند مقدار طبیعی کوچک‌تر از ۵۰۰ برای a وجود دارد؟

۲۶ (۲)

۲۵ (۱)

۲۸ (۴)

۲۷ (۳)

۳۴- چند عدد طبیعی سه رقمی فرد به صورت $\overline{aab}$ وجود دارد که مضرب ۲۳ باشد؟

۲ (۲)

۱ (۱)

۴ (۴)

۳ (۳)

۳۵- باقی‌مانده تقسیم عدد $41 - 2 \times 6^{63}$ بر ۷۷ کدام است؟

۲۱ (۲)

۶ (۱)

۶۲ (۴)

۴۳ (۳)

مشابه سؤال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام حسابات

۳۶ - اگر عدد $\overline{a^2b^3} + \overline{2a^3b}$ بر ۹۹ بخشیده باشد، مقدار $a+b$ کدام می‌تواند باشد؟

۵) ۲

۴) ۱

۱۱) ۴

۹) ۳

۳۷ - می‌خواهیم یک آزمون شامل ۸۲ تست را با تعدادی دختر و پسر برگزار کنیم، به‌طوری که به هر پسر ۷ تست و به هر دختر ۴

تست برای حل برسد. کمترین تعداد افراد مورد نیاز کدام است؟

۱۴) ۲

۱۳) ۱

۱۶) ۴

۱۵) ۳

۳۸ - اگر $a = x$ بزرگ‌ترین عدد طبیعی دو رقمی باشد که در معادله سیاله $9x + 15y = 120$ صدق می‌کند، آن‌گاه باقی‌مانده تقسیم

عدد 1403 بر ۴ کدام است؟

۲) ۲

۱) ۱

۳) صفر

۳) ۳

۳۹ - معادله سیاله خطی $4x + 7y = 300$ چند دسته جواب طبیعی مضرب ۳ دارد؟

۳) ۲

۲) ۱

۵) ۴

۴) ۳

۴۰ - به ازای چند عدد طبیعی کوچک‌تر از ۳۴۰ برای m ، معادله $152x + 209y = 4m + 2$ در مجموعه اعداد صحیح دارای جواب است؟

۱۷) ۲

۱۸) ۱

۱۵) ۴

۱۶) ۳

محل انجام حسابات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال: احتمال: صفحه‌های ۳۵ تا ۶۸ / ریاضی ۱: آمار و احتمال: صفحه‌های ۱۴۱ تا ۱۵۱

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوالات آمار و احتمال (۴۱ تا ۵۰) و (۵۱ تا ۶۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و باسخ دهید.

۴۱- با ارقام ۱ تا ۹، یک عدد چهار رقمی با ارقام متمایز را به صورت تصادفی می‌سازیم. احتمال آن که بزرگ‌ترین رقم این عدد ۸ باشد

چقدر است؟

$$\frac{5}{18} \quad (4)$$

$$\frac{2}{9} \quad (3)$$

$$\frac{4}{9} \quad (2)$$

$$\frac{7}{18} \quad (1)$$

۴۲- از مجموعه $\{144, 144, 25, 26, \dots\}$ عددی را به تصادف انتخاب می‌کنیم. احتمال این که این عدد مضرب ۳ باشد ولی مضرب ۷

نباشد چقدر است؟

$$\frac{1}{10} \quad (4)$$

$$\frac{1}{4} \quad (3)$$

$$\frac{23}{120} \quad (2)$$

$$\frac{7}{24} \quad (1)$$

۴۳- در یک آزمایش تصادفی با فضای نمونه $S = \{a, b, c\}$ ، مقادیر $P(a)$ ، $P(b)$ و $P(c)$ تشکیل یک دنباله هندسی می‌دهند. اگرمجموع معکوس احتمال پیشامدهای ساده برابر $\frac{49}{4}$ باشد، بزرگ‌ترین مقدار در بین احتمال پیشامدهای ساده کدام است؟

$$\frac{5}{7} \quad (4)$$

$$\frac{3}{7} \quad (3)$$

$$\frac{2}{7} \quad (2)$$

$$\frac{4}{7} \quad (1)$$

۴۴- دو پیشامد A و B به گونه‌ای مفروض‌اند که احتمال رخداد پیشامد B در صورتی که پیشامد A رخداده باشد، با احتمال

رخداد پیشامد A در صورتی که پیشامد B رخداده باشد، برابر است. اگر احتمال رخدادن هر دو پیشامد A و B برابر $\frac{2}{9}$ و احتمال رخدادن پیشامد A برابر $\frac{2}{3}$ باشد، احتمال آن که حداقل یکی از پیشامدهای A یا B رخداده چقدر است؟

$$\frac{4}{5} \quad (4)$$

$$\frac{17}{18} \quad (3)$$

$$\frac{6}{7} \quad (2)$$

$$\frac{18}{23} \quad (1)$$

۴۵- اگر فرض کنیم $P(A) = \frac{2}{5}$ و $P(B - A) = \frac{1}{3}$ حاصل $P(A | A \cup B)$ کدام است؟

$$\frac{7}{11} \quad (4)$$

$$\frac{6}{11} \quad (3)$$

$$\frac{7}{10} \quad (2)$$

$$\frac{6}{10} \quad (1)$$

محل انجام محاسبات

۴۶- اگر نوید در امتحان آمار و احتمال تقلب کند، به احتمال $\frac{7}{10}$ نمره قبولی را می‌گیرد. از طرفی اگر در امتحان قبول شود، به احتمال $\frac{6}{10}$ تقلب کرده است. اگر بدانیم احتمال آن که او نه تقلب کند و نه نمره قبولی را بگیرد برابر با $\frac{2}{10}$ باشد، احتمال تقلب کردن او در این امتحان چقدر است؟

$$\frac{7}{11} \quad (4)$$

$$\frac{6}{11} \quad (3)$$

$$\frac{5}{11} \quad (2)$$

$$\frac{4}{11} \quad (1)$$

۴۷- در جعبه A سه مهره سفید و دو مهره قرمز و در جعبه B یک مهره سیاه و سه مهره قرمز وجود دارد. به تصادف مهره‌ای از جعبه A برداشته و در جعبه B قرار می‌دهیم. اگر رنگ مهره وارد شده به جعبه B متمایز با رنگ مهره‌های موجود باشد، دو مهره، و در غیر این صورت یک مهره از جعبه B خارج می‌کنیم. با کدام احتمال رنگ قرمز در مهره‌های خارج شده حتماً وجود خواهد داشت؟

$$0/86 \quad (4)$$

$$0/74 \quad (3)$$

$$0/54 \quad (2)$$

$$0/34 \quad (1)$$

۴۸- یک تاس داریم که روی وجههای آن اعداد ۲، ۲، ۳، ۴، ۴ و ۵ نوشته شده است. اگر این تاس را دو بار پرتاب کنیم، با چه احتمالی مجموع دو عدد رو شده برابر ۷ خواهد بود؟

$$\frac{1}{4} \quad (4)$$

$$\frac{2}{9} \quad (3)$$

$$\frac{5}{12} \quad (2)$$

$$\frac{1}{6} \quad (1)$$

۴۹- ۲ سکه را به هوا پرتاب می‌کنیم. اگر هر ۲ سکه «رو» آمدند ۲ تاس، اگر تنها ۱ سکه «رو» آمد ۳ تاس و در غیر این صورت ۱ تاس را پرتاب می‌کنیم. اگر اعداد رو شده در هر کدام از تاس‌ها فرد باشد، چقدر احتمال دارد که هر ۲ سکه «رو» آمده باشند؟

$$\frac{5}{16} \quad (4)$$

$$\frac{1}{4} \quad (3)$$

$$\frac{3}{16} \quad (2)$$

$$\frac{1}{8} \quad (1)$$

۵۰- در کیسه‌ای ۳ مهره آبی، ۲ مهره زرد وجود دارد. می‌خواهیم ۲ مهره به‌طور متوالی از این کیسه خارج کنیم. احتمال همنگ بودن دو مهره در صورتی که مهره‌ها را با جای‌گذاری خارج کنیم، چند برابر احتمال همنگ بودن دو مهره در حالتی است که مهره‌ها را بدون جای‌گذاری خارج کنیم؟

$$\frac{4}{7} \quad (4)$$

$$\frac{7}{4} \quad (3)$$

$$\frac{24}{25} \quad (2)$$

$$\frac{35}{24} \quad (1)$$

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

آمار و احتمال: آمار استباطی: صفحه‌های ۹۷ تا ۱۲۱ / ریاضی ۱: آمار و احتمال: صفحه‌های ۱۵۲ تا ۱۷۰

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوالات آمار و احتمال (۴۱ تا ۵۰) و (۵۱ تا ۶۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و باسخ دهید.

۵۱- متغیرهای میزان بارندگی بر حسب ساختی مترا، نوع بارندگی و شدت بارندگی به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟

(۱) کمی گستته- کیفی اسمی- کیفی ترتیبی

(۲) کمی پیوسته- کیفی اسمی- کیفی ترتیبی

۵۲- کدام گزاره کلی نادرست است؟

(۱) در نمونه‌گیری تصادفی ساده، همه واحدهای آماری برای انتخاب شدن در نمونه احتمال یکسان دارند.

(۲) در نمونه‌گیری خوش‌های واحدهای نمونه‌گیری اولیه، خوش‌ها هستند و همه واحدهای آماری هر خوش بررسی می‌شوند.

(۳) در نمونه‌گیری طبقه‌ای، جامعه به زیرجامعه‌های مجزا طبقه‌بندی می‌شود و از طبقه‌هایی که به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند یک نمونه

تصادفی ساده انتخاب می‌شود.

(۴) در نمونه‌گیری سامانمند، جامعه به طبقات هماندازه و مجزا تقسیم می‌شود. از طبقه اول واحد آماری به تصادف انتخاب شده و با همان

رویه در طبقات دیگر ادامه می‌یابد.

۵۳- می‌خواهیم از بین ۷۱۵ نفر را به روش نمونه‌گیری سامانمند انتخاب کنیم. شماره یکی از افراد انتخاب شده برابر ۶۹ است.

اگر شماره یکی دیگر از افراد انتخاب شده عدد سه رقمی $\overline{abc}$ باشد، $c - b + a$ کدام مقادیر مثبت را می‌تواند اختیار کند؟

(۱) فقط ۳ (۲) ۳ یا ۱۴ (۳) فقط ۴ (۴) ۴ یا ۱۵

۵۴- در یک دبیرستان با ۱۲۰ دانش آموز، می‌خواهیم نمونه‌ای با اندازه ۳۶ انتخاب کنیم. برای این کار دانش آموزان را به ۱۰ قسمت

مساوی تقسیم و سپس ۳ قسمت را به تصادف انتخاب کرده و تمام اعضای آن قسمتها را بررسی می‌کنیم. نام این روش

نمونه‌گیری چیست و احتمال انتخاب هر عضو جامعه به عنوان نمونه چقدر است؟

(۱) خوش‌های $0/3$ (۲) سامانمند (سیستماتیک) $-0/3$ (۳) طبقه‌ای $-0/36$ (۴) طبقه‌ای $-0/3$

محل انجام محاسبات

۵۵- در یک دبیرستان برای بررسی وضعیت سلامت جسمی دانش آموزان می خواهیم از هر کلاس یک نفر را برای حضور در نمونه انتخاب کنیم. کدام یک از روش های زیر نمونه گیری احتمالی است؟

۱) نفر اول لیست حضور و غیاب هر کلاس را انتخاب کنیم.

۲) بلندقدترین دانش آموز هر کلاس را انتخاب کنیم.

۳) بزرگ ترین دانش آموز هر کلاس از نظر سنی را انتخاب کنیم.

۴) اولین دانش آموزی از هر کلاس که پس از پایان ساعت مدرسه، از مدرسه خارج می شود را انتخاب کنیم.

۵۶- در انتخاب یک نمونه دوتایی از مجموعه $\{1, 2, \dots, S\}$, احتمال آن که میانگین نمونه با جامعه یکسان نباشد، چقدر است؟

$\frac{18}{19}$) ۴

$\frac{8}{9}$) ۳

$\frac{38}{39}$) ۲

$\frac{78}{79}$) ۱

۵۷- یک شرکت پخش مواد غذایی ۵ کارمند دارد که درآمد ماهیانه آن ها به ترتیب ۳۰، ۲۵، ۲۰، ۱۵ و ۱۰ میلیون تومان می باشد.

احتمال برآورد میانگین درآمد ماهیانه ۲۰ میلیون تومان برای نمونه های سه تایی از این جامعه برابر کدام است؟

۰/۴) ۴

۰/۳) ۳

۰/۲) ۲

۰/۱) ۱

۵۸- انحراف معیار برآورد میانگین جامعه ای توسط دو نمونه مختلف از جامعه محاسبه شده است. اگر تفاضل تعداد اعضای نمونه اول و

دوم برابر ۴۰۰ بوده و انحراف معیار برآورد میانگین توسط نمونه اول $\frac{5}{3}$ نمونه دوم باشد، تعداد اعضای نمونه اول کدام است؟

۲۰۰) ۴

۱۷۵) ۳

۲۱۰) ۲

۲۲۵) ۱

۵۹- در یک برآورد بازه ای میانگین با اطمینان بالای ۹۵٪، بازه اطمینان به صورت $[10/8, 10/2]$ است. اگر انحراف معیار جامعه برابر با

۱۰ باشد، مجموع داده های نمونه کدام است؟

۹/۵\times 10^6) ۴

۹/۵\times 10^5) ۳

۱0^6) ۲

10^5) ۱

۶۰- هر یک از ویژگی های ذکر شده به ترتیب بیانگر کدام روش گردآوری اطلاعات می باشد؟ (از راست به چپ)

- از این روش، بیشتر زمانی استفاده می شود که آمارگیر از همه پاسخ های ممکن اطلاعات کافی ندارد.

- در بسیاری از مؤسسات و سامانه ها، استفاده از این روش گردآوری داده ها به سرعت رواج یافته است.

- این روش مرسوم ترین ابزار گرفتن اطلاعات از مردم است.

۲) مصاحبه - دادگان - پرسشنامه

۱) مشاهده - پرسشنامه - مصاحبه

۴) مصاحبه - پرسشنامه - دادگان

۳) مشاهده - دادگان - مصاحبه

محل انجام حسابات

علوم
ریاضی
و فنی

دفترچه اختصاصی — ۲

دوازدهم ریاضی

دفترچه شماره ۲ (از ۲)

آزمون ۱۶ آذر ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی
گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی

عنوان مواد امتحانی آزمون اختصاصی گروه آزمایشی علوم ریاضی و فنی، تعداد، شماره سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخگویی
۱	فیزیک ۳	۲۰	۶۱	۸۰	۳۰ دقیقه
۲	فیزیک ۱	۱۰	۸۱	۹۰	۱۵ دقیقه
	فیزیک ۲		۹۱	۱۰۰	
۳	شیمی ۳	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰ دقیقه
۴	شیمی ۱	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۱۰ دقیقه
	شیمی ۲		۱۲۱	۱۳۰	

آزمون «۱۶ آذر ۱۴۰۳» اختصاصی دوازدهم ریاضی

نقد و سوال

مدت پاسخ‌گویی: ۶۵ دقیقه

تعداد کل سؤالات: ۵۰ سؤال

نام درس	تعداد سؤال	شماره سؤال	زمان پاسخ‌گویی
فیزیک ۲	۲۰	۶۱-۸۰	۳۰'
فیزیک ۱ فیزیک ۲	۱۰	۸۱-۹۰	۱۵'
		۹۱-۱۰۰	
شیمی ۳	۱۰	۱۰۱-۱۱۰	۱۰'
شیمی ۱ شیمی ۲	۱۰	۱۱۱-۱۲۰	۱۰'
		۱۲۱-۱۳۰	
جمع کل	۵۰	۶۱-۱۳۰	۶۵'

بدیدآورندگان

نام طراحان	نام درس	نقاط آزمایشی
کامران ابراهیمی حسین الهی- بهزاد آزادفر- علیرضا جباری- مسعود خندانی- محسن سلاماسی وند- سعید شرق محمد کاظم منشادی- محمود منصوری- امیر احمد میرسعید- سیده ملیحه میرصالحی- حسام نادری- مجتبی نکوئیان	فیزیک	
امیرعلی بیات- علیرضا بیانی- محمد رضا پور جاوید- سعید تیزرو- محمد رضا جمشیدی- امیر حاتمیان- امیر حسین حسن نژاد پیمان خواجهی مجدد- حمید ذبیحی- یاسر راش- میلاد شیخ الاسلامی خیاوى- امیرحسین طبی- محمد عظیمیان زواره- محسن مجنوی هادی مهدی زاده	شیمی	

گرینشگران و ویراستاران

شیمی	فیزیک	نام درس
ابیان حسین نژاد	حسام نادری	گرینشگر
محمدحسن محمدزاده مقدم احسان پنجه‌شاهی امیرحسین کمره‌ای	بهنام شاهنی زهره آقامحمدی	گروه ویراستاری
امیرحسین ملازینل آرمان قواتی ماهان فرهمندفر	سینا صالحی ماهان فرهمندفر	ویراستاری رتبه‌های برتر
امیرعلی بیات	حسام نادری	مسئول درس
علیرضا همایون خواه	امیرحسین توحیدی	مسئند سازی
ملینا ملاتی سجاد رضایی محمد صدر را وطنی	ابراهیم نوری سجاد رضایی	ویراستاران (مسئندسازی)

گروه فنی و تولید

مهرداد ملوندی	مدیر گروه
نرگس غنی‌زاده	مسئول دفترچه
مسئول دفترچه: الهه شهبازی	مدیر گروه: محیا اصغری
فرزانه فتح‌المزاده	گروه مستندسازی
سوران نعیمی	حروف‌نگار
	ناظر چاپ

گروه آزمون

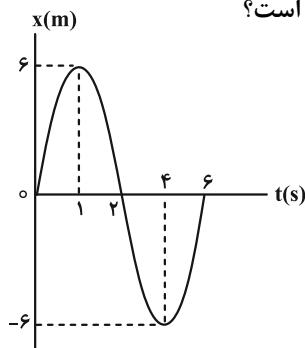
بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی «وقف عالم»

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۲۳ - تلفن: ۰۱۱-۶۴۶۳

وقت پیشنهادی: ۳۰ دقیقه

فیزیک ۳: حرکت بر خط راست + دینامیک و حرکت دایره‌ای: صفحه‌های ۱ تا ۶۰

۶۱- نمودار مکان- زمان متحرکی که روی محور x در حال حرکت است، مطابق شکل زیر است. در ۶ ثانیه اول حرکت، به ترتیب ازراست به چپ چند ثانیه بردار مکان متحرک و بردار سرعت متحرک در جهت مثبت محور x است؟

- (۱) ۳، ۳
(۲) ۱، ۲
(۳) ۳، ۲
(۴) ۳، ۴

۶۲- از ذره‌ای که در راستای محور x حرکت می‌کند، با فاصله زمانی یکسان عکس گرفته‌ایم و از کنار هم گذاشتن عکس‌ها، شکل زیر به دست آمده است. اگر شروع حرکت از سمت چپ به راست باشد، کدام گزینه درباره نحوه حرکت ذره درست است؟

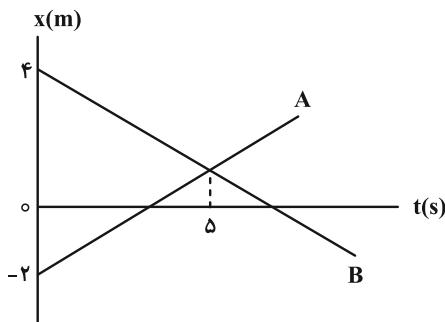
- (۱) حرکت همواره تندشونده است.
(۲) حرکت همواره کندشونده است.
(۳) حرکت ابتدا تندشونده و سپس کندشونده است.
(۴) حرکت ابتدا کندشونده و سپس تندشونده است.

۶۳- متحرکی که روی خط راست حرکت می‌کند، $\frac{m}{n} \text{ km/h}$ و بقیه مسیر خود را با تندی ثابت می‌پیماید. اگر تندی متوسط او در کل مسیر، $\frac{m}{n}$ باشد، کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$
(۲) $\frac{2}{5}$
(۳) $\frac{3}{5}$
(۴) $\frac{1}{5}$

۶۴- نمودار مکان- زمان دو متحرک A و B که در راستای محور x حرکت می‌کنند مطابق شکل زیر است. در لحظه $t = 8\text{s}$ ، اندازه

فاصله این دو متحرک چند متر می‌شود؟

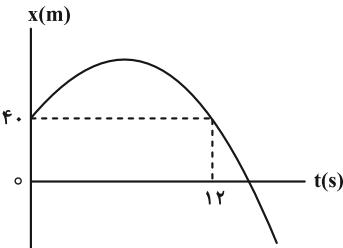

- (۱) ۳/۶
(۲) ۲/۶
(۳) ۴/۶
(۴) ۵/۶

مشابه سوال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

۶۵- نمودار مکان- زمان متحرکی که با شتاب ثابتی به اندازه $\frac{m}{s^2}$ روی محور x حرکت می‌کند، مطابق شکل زیر است. در لحظه‌ای که جهت بردار مکان این متحرک عوض می‌شود، تندی آن چند متربرثانیه است؟

- (۱) صفر
(۲) ۳
(۳) ۷
(۴) ۹

۶۶- معادله مکان- زمان متحرکی که از لحظه $t = 0$ تنها تحت اثر نیروی خالص و ثابت F در حال حرکت بر روی محور x می‌باشد، در SI به صورت $x = 7/5s - 4t^2 + 48t + 13$ است. در لحظه $t = 7$ نیروی خالص F قطع می‌شود. بزرگی جابه‌جایی متحرک در پنج ثانیه دوم حرکت چند متر است؟ (سطح حرکت فاقد اصطکاک است).

- (۱) ۳۵
(۲) ۴۳
(۳) ۶۰
(۴) ۵

۶۷- سنگی را از ارتفاع ۲۴۵ متری سطح زمین در شرایط خلا رها می‌کنیم. به ترتیب از راست به چپ، این سنگ پس از چند ثانیه و با چه تندی برسیب متبرثانیه به زمین برخورد می‌کند؟ ($g = ۱۰ \frac{m}{s^2}$)

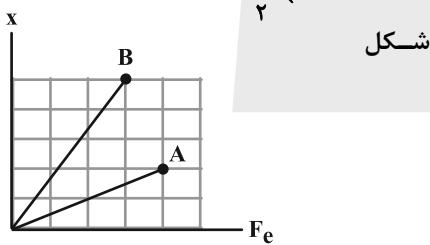
- (۱) ۲ و ۶۰
(۲) ۲ و ۷۰
(۳) ۶ و ۶۰
(۴) ۶ و ۷۰

۶۸- در شرایط خلا، گلوله‌ای از ارتفاع ۶۴۰ متری سطح زمین بدون سرعت اولیه رها می‌شود. این گلوله مسیر را در چهار بازه زمانی مساوی و متواالی طی می‌کند. مسافت‌های طی شده در این بازه‌های زمانی به ترتیب از راست به چپ برسیب مترا کدام‌اند؟

- (۱) ۱۶۰ ، ۱۶۰ ، ۱۶۰ ، ۱۶۰
(۲) ۲۲۰ ، ۱۸۰ ، ۱۴۰ ، ۱۰۰
(۳) ۲۸۰ ، ۲۰۰ ، ۱۶۵ ، ۱۲۵
(۴) ۲۴۵ ، ۱۰۵ ، ۱۲۵ ، ۱۶۵

۶۹- به جسمی به جرم m ، نیروی خالص F_1 وارد شده و به آن شتاب $2a$ می‌دهد و به جسمی به جرم $2m$ ، نیروی خالص F_2 وارد شده و به آن شتاب $\frac{a}{3}$ می‌دهد. اگر دو نیروی خالص F_1 و F_2 به جسمی به جرم $\frac{m}{2}$ وارد شوند، کدام عدد نمی‌تواند اندازه شتاب جسم باشد؟

- (۱) $\frac{10a}{3}$
(۲) $3a$
(۳) $4a$
(۴) $\frac{a}{2}$

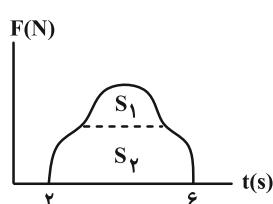

۷۰- نمودار تغییرات طول برسیب اندازه نیروی کشسانی برای دو فنر A و B مطابق شکل مقابل می‌باشد. ثابت فنر A چند برابر ثابت فنر B است؟

- (۱) $\frac{4}{6}$
(۲) $\frac{6}{4}$
(۳) $\frac{10}{3}$
(۴) $\frac{3}{6}$

۷۱- گلوله‌ای به جرم ۲۰۰ گرم از بالای ساختمانی به ارتفاع ۲۰ متر رها شده و با تندی $\frac{m}{s}$ به زمین برخورد کرده و بازمی‌گردد. اگر در اثر این برخورد، ۱۹٪ از انرژی جنبشی اولیه گلوله تلف شود، تکانه جسم در SI پس از برخورد به زمین چند واحد و چگونه تغییر می‌کند؟ (از مقاومت هوا صرف نظر شود).

- (۱) $۰/۶$ ، کاهش
(۲) $۰/۶$ ، افزایش
(۳) $۵/۴$ ، کاهش
(۴) $۵/۴$ ، افزایش

۷۲- نمودار نیروی خالص وارد بر جسمی برسیب زمان مطابق شکل مقابل مقابله است. اگر در بازه زمانی $(۲s, ۶s)$ ، اندازه نیروی متوسط وارد بر جسم برابر N و $S_2 = ۳S_1$ باشد، مساحت ناحیه S_2 چقدر است؟

- (۱) ۱۰
(۲) ۲۰
(۳) ۴۰
(۴) ۳۰

۷۳- در مورد حرکت دایره‌ای یکنواخت یک جسم، کدام موارد زیر درست است؟

- (الف) بردار سرعت جسم، همواره مماس بر مسیر حرکت دایره‌ای است.
 (ب) در این حرکت، سرعت جسم ثابت است.

(پ) اندازه کار انجام شده توسط نیروی مرکزگرای وارد بر جسم همواره برابر با صفر است.

- (۱) الف و پ   (۲) الف و ب   (۳) ب و پ   (۴) الف و پ

۷۴- متحرکی با تندی ثابت $\frac{m}{s}$ روی مسیری دایره‌ای شکل به شاعع 10cm حرکت می‌کند. اندازه شتاب متوسط متحرک در مدت

$$\text{زمان } \frac{1}{200} \text{ ثانیه، چند برابر اندازه شتاب مرکزگرای آن است? } (\pi = 3)$$

- (۱) $\frac{3}{2}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{4}{3}$ (۴) $\frac{3}{4}$

۷۵- دو متحرک A و B، به ترتیب روی دایره‌هایی به شاعع‌های R_A و R_B با تندی ثابت در حال حرکت هستند. اگر تندی متحرک

A، ۲ برابر تندی متحرک B و اندازه شتاب مرکزگرای متحرک A، ۱۲ برابر اندازه شتاب مرکزگرای B باشد، نسبت $\frac{R_B}{R_A}$

کدام است؟

- (۱) ۲۴   (۲) ۴۸   (۳) ۶   (۴) ۳

۷۶- جسمی به جرم 500 گرم را به فنری که طول اولیه‌اش 60cm است، می‌بندیم و روی یک صفحه افقی در مسیری دایره‌ای شکل با

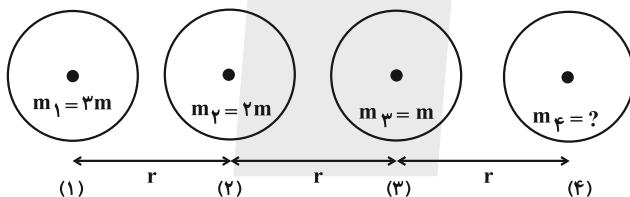
تندی یکنواخت می‌چرخانیم. طول فنر به 80cm می‌رسد. اگر جسم در هر دقیقه 30 دور بزند، ضریب سختی فنر چند نیوتون

$$\text{بر متر خواهد بود? } (\pi^2 = 10)$$

- (۱) ۱۰   (۲) ۲۰   (۳) ۴۰   (۴) ۸۰

۷۷- مطابق شکل زیر، اگر برایند نیروهای گرانشی وارد بر کره (۲) از طرف سه کره دیگر برابر با صفر باشد، جرم کره (۴) چند برابر

جمله کره (۲) است؟ (از ابعاد کره‌ها در مقایسه با فاصله آن‌ها چشم‌پوشی شود).

- (۱) ۱
 (۲) ۲
 (۳) ۴
 (۴) ۸

۷۸- در نقطه‌ای که فاصله‌اش تا سطح زمین n برابر شاعع زمین است، اندازه شتاب گرانش، $\frac{1}{n^2}$ برابر اندازه شتاب گرانش در سطح زمین

است. n کدام است؟

- (۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۷۹- شاعع زمین $4/5$ برابر شاعع یک سیاره و چگالی این سیاره ۲ برابر چگالی زمین است. اگر اندازه شتاب گرانشی در سطح این

سیاره با اندازه شتاب گرانش زمین در فاصله h از سطح زمین برابر باشد، شاعع زمین چند برابر h است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{1}{3}$ (۳) $\frac{1}{4}$ (۴) $\frac{1}{5}$

۸۰- دوره گردش ماهواره به دور زمین، با کدام یک از گزینه‌های زیر متناسب است؟

- (۱) تندی ماهواره
 (۲) فقط شاعع مسیر دایره‌ای
 (۳) عکس مکعب شاعع مسیر دایره‌ای

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۱: ترمودینامیک: صفحه‌های ۱۲۷ تا ۱۴۹

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۱ (۸۱ تا ۹۰) و فیزیک ۲ (۹۱ تا ۱۰۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۸۱- چند مورد از عبارات زیر نادرست می‌باشد؟

- الف) اگر دستگاه از یک حالت ترمودینامیکی به حالت دیگر برود، می‌گوییم یک فرایند ترمودینامیکی رخ داده است.
- ب) تنها اگر فشار گازی در تمام نقاط آن یکسان باشد، می‌گوییم گاز در حالت تعادل قرار دارد.
- پ) ماده مورد مطالعه که معمولاً به شکل گاز یا مایع است را دستگاه می‌نامیم.
- ت) برای مقدار معینی از گاز کامل تنها سه متغیر مستقل ترمودینامیکی وجود دارد.
- ث) در مورد مقدار معینی گاز آرمانی می‌توان گفت که انرژی درونی تنها تابع دمای گاز است.

۴)

۳)

۲)

۱)

۸۲- در یک فرایند ترمودینامیکی با دادن $J = ۲۴۰۰$ گرما به گاز، انرژی درونی آن از $J = ۹۰۰$ به $J = ۱۹۰۰$ افزایش می‌یابد. کاری که گاز روی محیط انجام داده است چند ژول است؟

-۲۸۰۰)

۲۸۰۰)

-۱۴۰۰)

۱۴۰۰)

۸۳- اگر در یک فرایند هم‌فشار، حجم مقدار معینی گاز کامل کاهش یابد، انرژی درونی آن ..... می‌یابد و گاز گرما .....

(۲) افزایش- از دست می‌دهد

(۱) افزایش- می‌گیرد

(۴) کاهش- از دست می‌دهد

(۳) کاهش- می‌گیرد

۸۴- در فشار ثابت، دمای $\frac{2}{5}$ مول گاز کامل را از 30°C به چند درجه سلسیوس برسانیم تا کار انجام شده در این فرایند برابر با -415 ژول شود؟

$$(R = ۸ / ۳ \frac{\text{J}}{\text{mol} \cdot \text{K}})$$

۵۰)

۴۰)

۱۰)

۲۰)

۸۵- در شکل زیر، جرم پیستون 1 kg ، جرم وزنه روی آن 4 kg و دمای گاز آرمانی درون ظرف 27°C است. اگر 2 kg جرم به تدریج روی پیستون اضافه کرده و همزمان دمای گاز را به طور یکنواخت افزایش دهیم، پیستون جایه‌جا نمی‌شود. در این صورت دمای

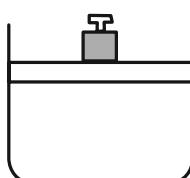
گاز به چند درجه سلسیوس رسیده است؟ ($g = ۱۰ \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$) $5\text{ cm}^3 =$ سطح مقطع پیستون ، $10^5 \text{ Pa} =$ فشار هوا و

۲۶۰)

۸۷(۲)

۲۱۰(۳)

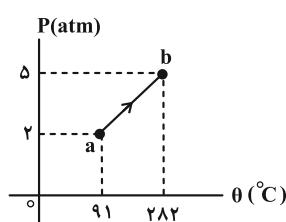
۳۷(۴)

محل انجام محاسبات

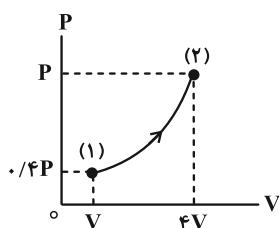

۸۶- نمودار تغییرات فشار بر حسب دمای مقدار معینی از یک گاز کامل به صورت زیر است. حجم گاز در این فرایند، تقریباً چند برابر

- می شود؟
 ۰/۸۱ (۱)
 ۰/۹۱ (۲)
 ۰/۶۱ (۳)
 ۰/۵۱ (۴)

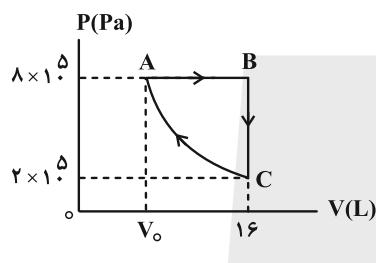
۸۷- مطابق شکل زیر، مقداری گاز کامل طی فرایند آرمانی از حالت (۱) به حالت (۲) می‌رسد. در این فرایند می‌توان گفت قطعاً:

- (۱) فرایند هم‌دما است.
 (۲) فرایند بی‌دررخ است.
 (۳) گاز گرما دریافت کرده است.
 (۴) کار انجام شده روی گاز مثبت است.

۸۸- مطابق شکل زیر، مقداری گاز کامل اکسیژن، چرخه ABCA را طی کرده است که در آن فرایند CA هم‌دما است. این گاز در

$$(R = \frac{J}{\text{mol} \cdot K})$$

- ۵۷۶۰۰ (۱)
 ۳۳۶۰۰ (۲)
 ۲۴۰۰۰ (۳)
 ۹۶۰۰ (۴)

۸۹- توان خروجی یک ماشین گرمایی $2/4 \text{ kW}$ و بازده آن 20% درصد است. اگر این ماشین در هر چرخه 400 J گرمایی به منبع با دمای

پایین بدهد، در هر دقیقه چند چرخه کامل را طی می‌کند؟

- ۱۹۲۰ (۴) ۱۸۰۰ (۳) ۱۴۴۰ (۲) ۱۱۵۲ (۱)

۹۰- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ماشین نیوکامن نمونه‌ای از ماشین‌های گرمایی برون‌سوز است.
 (۲) اگر در چرخه یک ماشین گرمایی، تمام گرمایی گرفته شده از منبع دمابالا به کار تبدیل شود، قانون اول ترمودینامیک نقض نمی‌شود.
 (۳) یخچال با استفاده از کار، گرمایی را از منبع دمابالا می‌گیرد و به منبع دمای پایین می‌دهد.
 (۴) نقض قانون دوم ترمودینامیک به بیان یخچالی، منجر به نقض قانون دوم ترمودینامیک به بیان ماشین گرمایی می‌شود.

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

فیزیک ۲: الای کترومغناطیس و جریان متناوب: صفحه های ۱۰۹ تا ۱۳۰

توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال فیزیک ۱ (۹۰ تا ۹۱) و فیزیک ۲ (۹۱ تا ۱۰۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

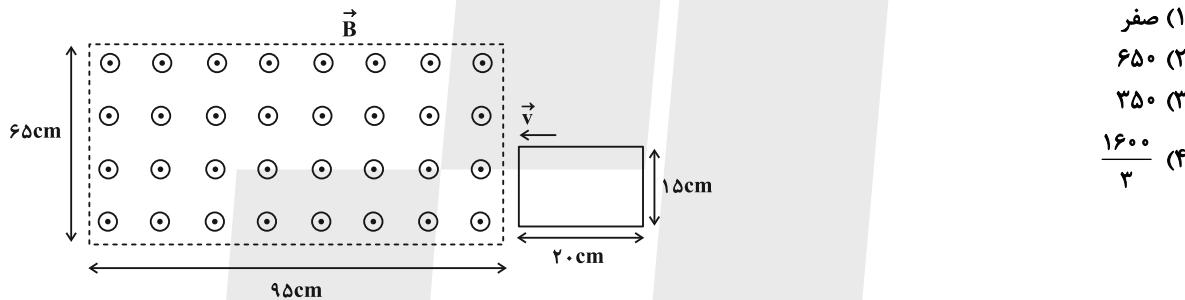
۹۱- سطح پیچه مسطحی که دارای ۱۰۰ دور است، عمود بر خطاهای میدان مغناطیسی یکنواختی به بزرگی $G = 500$ قرار دارد. مساحت پیچه با چه آهنگی بر حسب SI تغییر کند تا اندازه نیروی محرکه القا شده در آن برابر با $4 \text{ V} \cdot \text{A}$ شود؟

- (۱) $\frac{4}{5}$
 (۲) $\frac{5}{4}$
 (۳) $\frac{125}{108}$
 (۴) $\frac{1}{125}$

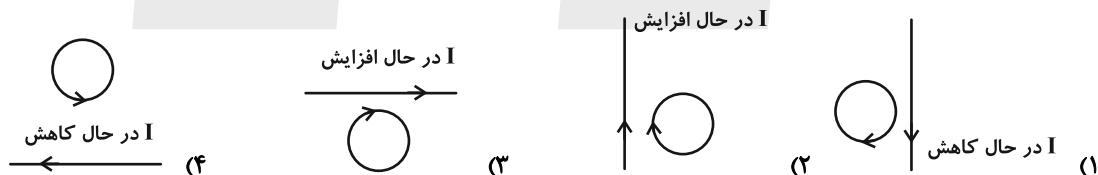
۹۲- سطح حلقه‌ای رسانا به مساحت 200 cm^2 که دارای مقاومت 2Ω است، با خطوط میدان مغناطیسی یکنواختی زاویه 30° می‌سازد. اگر در مدت زمان 95 ، اندازه میدان مغناطیسی از 0.04 T تسلی به 0.08 T تسلی در خلاف جهت اولیه برسد، مقدار بار الکتریکی شارش شده در حلقه چند میلی‌کولن می‌شود؟

- (۱) 12 mC
 (۲) $1/2 \text{ C}$
 (۳) 6 C
 (۴) 0.6 C

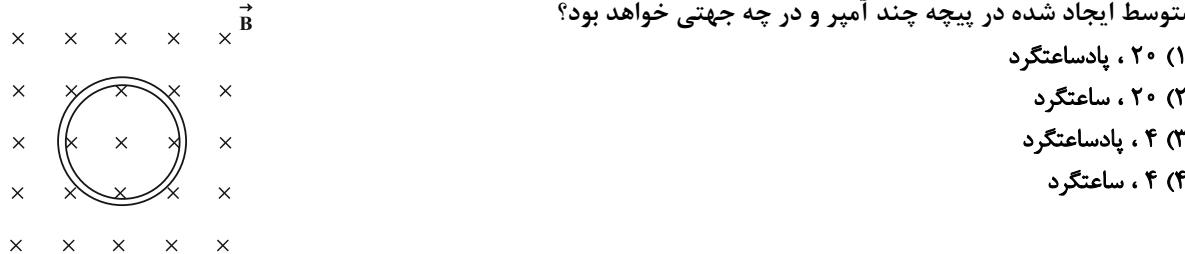
۹۳- مطابق شکل زیر، قاب رسانای مستطیل شکلی به ابعاد $20 \text{ cm} \times 15 \text{ cm} \times 17 \text{ cm}$ با تنیدی ثابت $t = 0$ در لحظه $t = 0$ وارد فضای میدان مغناطیسی یکنواختی به بزرگی $G = 2000 \text{ G}$ می‌شود. بزرگی نیروی محرکه القایی متوسط در قاب رسانا در بازه زمانی $0 \leq t \leq 6s$ چند میکروولت است؟ (در لحظه $t = 0$ قاب در آستانه ورود به میدان مغناطیسی است).

۹۴- در کدام شکل، جهت جریان القا شده در حلقه درست است؟

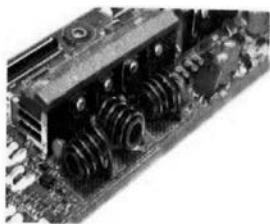
۹۵- در شکل زیر، پیچه‌ای شامل 75 دور و مقاومت 5Ω در یک میدان مغناطیسی یکنواخت درون سو قرار دارد و شار مغناطیسی متوسط ایجاد شده در پیچه چند آمپر و در چه جهتی خواهد بود؟

محل انجام محاسبات

۹۶- مطابق شکل، در بعضی از مدارها که چندین القاگر دارند، ملاحظه می‌شود که سطح دو القاگر مجاور را عمود بر هم قرار می‌دهند.

علت این عمل چیست؟

- (۱) افزایش شار مغناطیسی
- (۲) افزایش ضریب القاوری
- (۳) انتقال بیشتر انرژی از یک القاگر به دیگری
- (۴) به حداقل رساندن تأثیر متقابل القاگرهای

۹۷- شکل زیر، نمودار انرژی ذخیره شده در یک سیم‌لوله آرمانی را بر حسب مربع جریان عبوری از آن در SI نشان می‌دهد. اگر سیم‌لوله شامل ۱۰۰۰ حلقه و قطر مقطع سیم‌لوله ۴ سانتی‌متر باشد، طول سیم‌لوله چند سانتی‌متر است؟

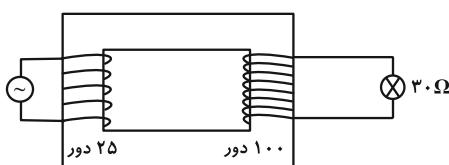
۹۸- نمودار جریان الکتریکی عبوری از یک القاگر آرمانی به ضریب القاوری $H = 4/0$ بر حسب زمان مطابق شکل زیر است. انرژی ذخیره شده در این القاگر در لحظه $t = 8\text{ ms}$ چند ژول است؟

۹۹- شکل زیر، نمودار جریان متناوبی را بر حسب زمان که یک مولد جریان متناوب تولید کرده است، نمایش می‌دهد. اگر بیشترین شار عبوری از پیچه این مولد 2000 mWb باشد، شار عبوری از پیچه در لحظه‌ای که جریان 5 A است، چند وبر می‌باشد؟

۱۰۰- در مبدل آرمانی شکل زیر، اگر معادله منبع جریان متناوب در SI به صورت $I = 60\sin 80\pi t$ باشد، معادله جریان متناوبی که از لامپ با مقاومت الکتریکی 3Ω می‌گذرد، در SI کدام است؟

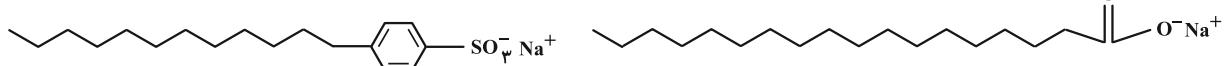

- (۱) $I = 8\sin 80\pi t$
- (۲) $I = 8\sin 320\pi t$
- (۳) $I = 0.5\sin 80\pi t$
- (۴) $I = 0.5\sin 320\pi t$

محل انجام محاسبات

شیمی ۳: مولکول‌های در خدمت تدرستی + آسایش و رفاه در سایه شیمی (فناوهای واکنش‌های شیمیایی و سفر هدایت شده الکترون): صفحه‌های ۱ تا ۵۰ وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

۱۰۱- با توجه به شکل‌های زیر چند مورد از مطالب زیر درست است؟

(۱)

(۲)

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

الف) ساختار (۲) متعلق به یک پاک‌کننده صابونی جامد است.

ب) شمار اتم‌های هیدروژن در ساختار (۱)، ۶ واحد کمتر از شمار این اتم‌ها در ساختار (۲) است.

پ) نسبت شمار اتم‌های کربن به اکسیژن در ساختار (۲) بزرگ‌تر از این نسبت در ساختار (۱) است.

ت) قدرت پاک‌کننده‌گی ساختار (۱) در آب سخت بیشتر از قدرت پاک‌کننده‌گی ساختار (۲) در همان آب است.

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۰۲- چند مورد از مطالب زیر نادرست است؟

• در دمای ثابت، با 4° برابر کردن غلظت اولیه یک اسید ضعیف ($K_a < 10^{-4}$)، درصد یونش آن به تقریب نصف می‌شود.

• با افزایش غلظت یک اسید ضعیف، درجه یونش آن کاهش ولی ثابت یونش آن افزایش می‌یابد.

• حجم گاز تولید شده از واکنش ۲ نوار یکسان منیزیم با محلول‌هایی از HCl و HF در شرایط یکسان (دما، حجم و غلظت)، برابر است.

• با تغییر دما، اختلاف pH محلول مولار HCl و HF تغییر نمی‌کند.

• اگر با افزودن آب حجم محلول حاوی یک اسید n برابر شود، pH آن همواره به اندازه $\log n$ افزایش می‌یابد.

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۰۳- محلولی را شامل 2 mol اسید ضعیف HX در 2 L لیتر آب در دمای 25° فرض کنید. در صورتی که ثابت تفکیک آن اسید $K_a = 10^{-5}$ باشد، pH آن به تقریب چند است؟ ($\log 9 = 0.95$)

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

۱۰۴- کدام موارد از عبارت‌های بیان شده صحیح‌اند؟

الف) آمونیاک توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی با مولکول‌های آب را دارد و به همین سبب محلول الکترولیت قوی به شمار می‌رود.

ب) بیشتر اسیدها و بازهای شناخته شده ضعیف‌اند.

پ) در دمای یکسان pH 10 mol اسید اسیک اسید از $pH 10\text{ mol}$ اسید فورمیک اسید کوچک‌تر است.

ت) رسانایی الکتریکی محلول نیترو اسید از رسانایی الکتریکی محلول نیترو اسید در شرایط یکسان، بیشتر است.

(۱) الف و پ (۲) ب و ت (۳) ب و پ (۴) الف و ت

۱۰۵- چند مورد از مطالب زیر درست است؟

آ) در واکنش نخستین عنصر گروه‌های ۱۲ و ۱۶، عنصر گروه ۱۶ الکترون گرفته و نقش اکسنده دارد.

ب) در گذشته از سوختن دومین فلز دوره دوم به عنوان منبع نور برای عکاسی استفاده می‌شد.

پ) با قرار دادن تیغه‌ای از فلز روی در محلول مس (II) سولفات، شدت رنگ محلول و دمای آن افزایش می‌یابد.

ت) در تمام واکنش‌های اکسایش-کاهش، افزون بر داد و ستد الکترون، انرژی نیز آزاد می‌شود.

ث) در واکنش فلز آلومینیم با محلول مس (II) سولفات، به ازای داد و ستد ۶ مول الکترون، ۳ مول فلز مس تولید می‌شود.

(۴)

(۳)

(۲)

(۱)

مشابه سوال‌هایی که با آیکون مشخص شده‌اند در امتحانات تشریحی وجود دارد.

محل انجام محاسبات

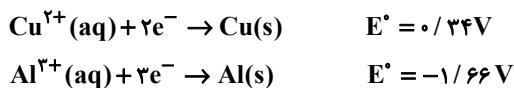

۱۰۶- کدام گزینه درباره سلول‌های گالوانی صحیح است؟ ($Cu = 64$, $Zn = 65$: g.mol⁻¹)

- ۱) در سلول گالوانی روی-مس، ضمن کارکرد سلول، جرم مواد جامد ثابت باقی می‌ماند.
- ۲) در سلول گالوانی جهت حرکت الکترون‌ها در مدار خارجی از کاتد به آند می‌پاشد.
- ۳) در نیم‌سلول استاندارد SHE می‌توان از محلول ۱ مولار استیک اسید به عنوان الکترولیت استفاده کرد.
- ۴) هر چه فلز الکترود دو نیم‌سلول در جدول پتانسیل کاهشی استاندارد فاصله بیشتری از هم داشته باشند، سلول گالوانی تشکیل شده از آن‌ها دارای emf بیشتری خواهد بود.

۱۰۷- چند مورد از موارد زیر در مورد سلول گالوانی مس-آلومینیم درست است؟ ($Cu = 64$, $Al = 27$: g.mol⁻¹)

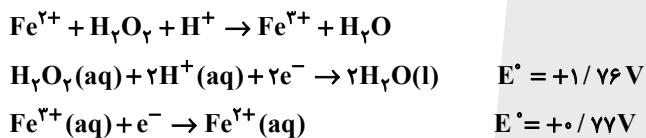

- الکترود مس قطب مثبت و الکترود آلومینیم قطب منفی آن را تشکیل می‌دهد.
- اختلاف پتانسیل الکتریکی سلول برابر ۲ ولت است.
- به ازای مصرف $8/1$ گرم از جرم فلز آند، $28/8$ گرم به جرم کاتد اضافه می‌شود.
- استفاده از غشاء متخلخل در این سلول الزامی است.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۱۰۸- با توجه به واکنش موازن نشده زیر و همچنین نیمه واکنش‌های مربوط به آن، چند مورد از مطالب زیر درست است؟

- این واکنش به صورت طبیعی انجام می‌شود.
- یون آهن (II) توسط اتم‌های اکسیژن اکسایش می‌یابد.
- در این واکنش به ازای مصرف هر مول از مولکول دارای بیشترین تعداد اتم‌ها، ۲ مول الکترون مبادله می‌شود.
- مجموع ضرایب استوکیومتری مواد در این واکنش، برابر ۹ است.

(۱) ۱   (۲) ۲   (۳) ۳   (۴) ۴

۱۰۹- کدام گزینه درست است؟

- ۱) پسماندهای الکترونیکی مانند باتری‌های لیتیمی، سمی بوده و باید در طبیعت دفن شوند.
  - ۲) لیتیم در میان فلزها، کمترین چگالی و بیشترین مقدار E° را به خود اختصاص داده است.
  - ۳) سالانه از میلیون‌ها باتری لیتیمی درون دستگاه‌های الکترونیک در سرتاسر جهان استفاده می‌شود.
  - ۴) در باتری‌های لیتیمی همانند تمامی انواع باتری‌های دیگر، با انجام واکنش‌های شیمیایی الکتریسیته تولید می‌شود.
- ۱۱- در سلول گالوانی حاصل از فلز A و مس، به ازای مصرف $0/05$ مول A، $10^{32} \times 0/03$ الکترون تولید می‌شود. اگر جرم اولیه آند و کاتد ۲۵ گرم و نسبت جرم مولی A به مس برابر $75/0$ باشد، به ازای مصرف $0/05$ مول A، تفاوت جرم آند و کاتد چقدر خواهد بود؟ ($Cu = 64$: g.mol⁻¹)

(نماد A فرضی است). (واکنش کاهش به صورت $Cu^{2+}(aq) + 2e^- \rightarrow Cu(s)$ Cu می‌باشد.)

(۱) ۶/۹   (۲) ۷/۲   (۳) ۷/۸   (۴) ۲/۴

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۱: آب، آهنگ زندگی؛ صفحه های ۹۸ تا ۱۲۲

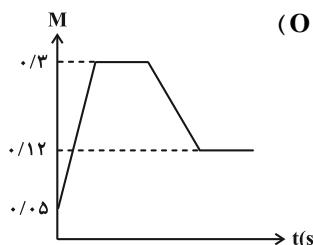
توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۱ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و شیمی ۲ (۱۳۰ تا ۱۲۱) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۱۱- با قراردادن مقداری از خون دو فرد متفاوت در دستگاه گلوکومتر، نمایشگر به ترتیب اعداد ۱۰۸ و ۱۴۴ را نشان می‌دهد. نسبت غلظت گلوکز نمونه اول به غلظت گلوکز نمونه دوم بر حسب مolar کدام است؟

- (۱) $\frac{1}{2}$ (۲) $\frac{3}{4}$ (۳) $\frac{4}{5}$ (۴) $\frac{1}{4}$

۱۱۲- به ۲۵۰ میلی لیتر از یک محلول ۰/۰۵ مolar از متانول (CH_3OH) در آب، ابتدا x گرم متانول و سپس y میلی لیتر آب مقطر اضافه می‌کنیم. اگر نمودار زیر تغییر غلظت مolar متانول این محلول را نشان دهد، x و y به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟
(از تغییر حجم محلول بر اثر افزودن متانول صرف نظر کنید: $\text{O} = 16$, $\text{C} = 12$, $\text{H} = 1$: $\text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

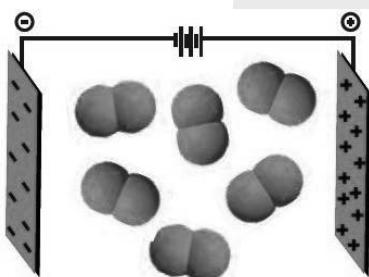

- (۱) ۶۲۵، ۲/۴
(۲) ۳۷۵، ۲/۴
(۳) ۳۷۵، ۲
(۴) ۶۲۵، ۲

۱۱۳- محلول سیر شده ۲۰ درصد جرمی نمک فرضی AB در دمای ۲۰°C در اختیار داریم. اگر انحلال پذیری این نمک در دمای ۶۰°C برابر با ۸۵g در ۱۰۰g آب باشد، معادله انحلال پذیری این نمک بر حسب دما چگونه خواهد بود؟

$$S = 0/60 + 55 \quad (۱) \quad S = 1/50 + 55 \quad (۲) \quad S = 0/60 + 5 \quad (۳) \quad S = 1/50 - 5 \quad (۴)$$

۱۱۴- شکل زیر رفتار یک ماده با مولکول‌های دو اتمی (X_2) و در حالت گازی را در یک میدان الکتریکی نشان می‌دهد. کدام گزینه درست است؟ (X_2 گازی غیر از هیدروژن می‌باشد).

- (۱) اگر این ماده در دمای ۲۵°C به حالت جامد باشد، نیروهای بین مولکولی آن ضعیفتر از Cl_2 است.
(۲) گشتاور دوقطبی X_2 همانند HX به تقریب برابر صفر است.
(۳) جهت‌گیری مولکول‌های X_2 در میدان الکتریکی نمی‌تواند با جهت‌گیری یک مولکول چند اتمی مشابه باشد.
(۴) اگر نقطه جوش X_2 برابر -188°C باشد، نقطه جوش HX می‌تواند بیشتر از صفر درجه سلسیوس باشد.

۱۱۵- چه تعداد از عبارت‌های زیر درست است؟

الف) مولکول HCl در میدان الکتریکی جهت‌گیری می‌کند و جهت‌گیری Cl به سمت قطب منفی است.
ب) نیروی بین مولکولی میان مولکول‌های آب و اتانول از میانگین نیروهای بین مولکولی میان مولکول‌های آب و میان مولکول‌های اتانول بیشتر است.

پ) دمای جوش H_2S از H_2O بیشتر است، زیرا گشتاور دوقطبی H_2O و H_2S به ترتیب $1/85$ و صفر دبای است.
ت) تعداد پیوندهای هیدروژنی که هر مولکول آب با سایر مولکول‌های آب در دمای 105°C و 25°C تشکیل می‌دهد با هم متفاوت است.

- (۱) ۴   (۲) ۳   (۳) ۲   (۴) ۱

محل انجام محاسبات

۱۱۶- کدام یک از گزینه‌های زیر درست می‌باشد؟

- ۱) ید با گشتاور دوقطبی تقریباً صفر، در هگزان که یک حلال ناقطبی است، به خوبی حل می‌شود.
- ۲) فرایند انحلال هنگامی امکان‌پذیر است که میانگین جاذبه‌ها در حلال خالص و حل شونده خالص کمتر از نیروی جاذبه بین حلال و حل شونده در محلول باشد.

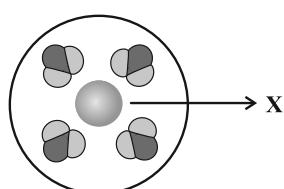
۳) شیمی‌دان‌ها محلول هگزان در آب را حاصل از انحلال مولکولی می‌دانند.

۴) استون برخلاف اثانول در یک حلال با گشتاور دوقطبی بزرگ‌تر از صفر به خوبی حل می‌شود.

۱۱۷- کدام یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- ۱) در برخی از موارد، انحلال پذیری مولکول‌های ناقطبی در آب (به عنوان یک حلال قطبی) بیشتر از مواد قطبی خواهد بود.
- ۲) انحلال پذیری گاز کربن دی‌اکسید در آب (در دما و فشار ثابت) بیشتر از انحلال پذیری گاز نیتروژن مونوکسید است.
- ۳) کاهش دمای نمونه‌ای از آب (در فشار ثابت) به نصف مقدار اولیه، انحلال پذیری گازهای موجود در آن را دو برابر افزایش می‌دهد.
- ۴) انحلال پذیری گاز هیدروژن کلرید در آب بیشتر از انحلال پذیری گاز نیتروژن می‌باشد.

۱۱۸- چه تعداد از عبارت‌های زیر در مورد فرایند انحلال شکل زیر درست است؟

۱) ۴

الف) شکل می‌تواند مربوط به انحلال یک ترکیب یونی در آب باشد.

ب) X می‌تواند نمایانگر آنیون سازنده یک ترکیب یونی باشد.

پ) در این فرایند ماده حل شونده ویژگی ساختاری خود را از دست می‌دهد.

ت) میان گونه X و مولکول‌های آب جاذبه یون-دوقطبی برقرار شده است.

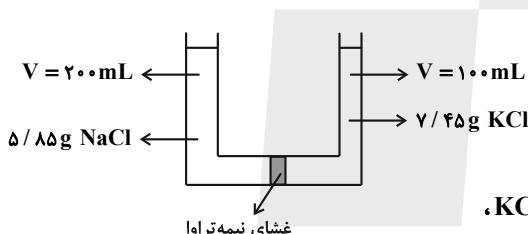
۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۱۱۹- چند مورد از عبارت‌های زیر درست‌اند؟ (K = ۳۹, Cl = ۳۵/۵, Na = ۲۲: g.mol^{-۱})

الف) میانگین ردهای آب برای هر فرد در یک سال حدود ۱۰^۶ لیتر است.

ب) میوه‌های خشک طی فرایند اسمز معکوس آب را جذب کرده و متورم می‌شوند.

پ) در فرایند اسمز، چگالی یکی از محلول‌ها با گذشت زمان افزایش می‌یابد.

ت) مطابق شکل زیر، فرایند اسمز تا جایی پیش می‌رود که حجم محلول KCl ۵۰ درصد افزایش یابد.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۱۲۰- با توجه به نمودار زیر چند مورد نادرست است؟ (جرم مولی هر سه ماده آلی تقریباً با هم برابر است).

الف) انحلال پذیری ماده B در هگزان همانند انحلال پذیری اثانول در آب است.

ب) برخلاف نیروهای بین مولکولی این مواد، می‌توان از این نمودار برای مقایسه نقطه جوش این مواد استفاده کرد.

پ) در میدان الکتریکی، مولکول‌های ترکیبات A و C به ترتیب بیشترین و کمترین جهت‌گیری را دارند.

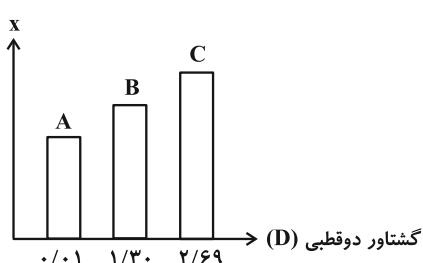
ت) بین مولکول‌های ترکیب A امکان تشکیل پیوند هیدروژنی وجود ندارد.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

محل انجام محاسبات

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

شیمی ۲: پوشک، نیازی پایان ناپذیر؛ صفحه‌های ۹۹ تا ۱۲۳

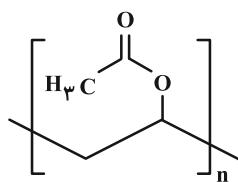
توجه:

دانش آموزان گرامی: از دو مجموعه سوال شیمی ۱ (۱۱۱ تا ۱۲۰) و شیمی ۲ (۱۲۱ تا ۱۳۰) یک مجموعه را به اختیار انتخاب کرده و پاسخ دهید.

۱۲۱- کدام مطلب نادرست است؟

- (۱) حدود ۵۰ درصد از لباس‌های تولیدی در جهان از پنبه تهیه می‌شود.
 (۲) شمار اتم‌های سازنده هر مولکول گلوکز بسیار زیاد بوده و اندازه مولکول آن بزرگ است.
 (۳) انسولین، پلی‌اتن و ناشاسته گندم درشت مولکول بوده و جرم مولی آن‌ها بسیار زیاد است.
 (۴) موادی مانند کربن دی‌اکسید، بر، آب و آمونیاک مواد مولکولی محسوب می‌شوند.

۱۲۲- پلی‌وینیل استات پلیمری است که در تهیه انواع پاستیل کاربرد دارد. با توجه به ساختار این پلیمر، کدام گزینه درست است؟

- (۱) مونومر آن وینیل استات با ساختار $\text{CH}_2-\text{O}-\text{C}(=\text{O})-\text{CH}_3$ است.
 (۲) واحد سازنده آن یک ترکیب سیرشده و غیرآروماتیک است.
 (۳) در واحد سازنده آن، دو اتم کربن وجود دارند که به هیچ هیدروژنی متصل نیستند.
 (۴) فرمول مولکولی مونومر آن $\text{C}_4\text{H}_6\text{O}_2$ است.

۱۲۳- چند مورد از مطالعه زیر درباره استیرن نادرست است؟

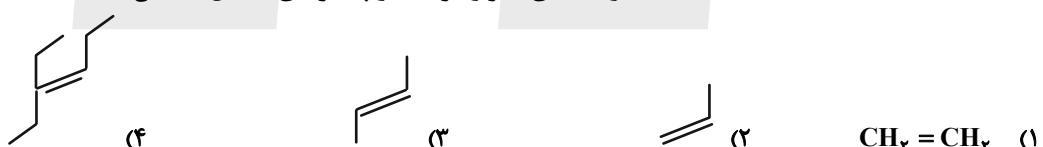
الف) تعداد پیوندهای اشتراکی در آن با این تعداد در هفتمنی عضو خانواده آلکین‌ها برابر است.

ب) پلیمر آن در تهیه ظروف یکبار مصرف کاربرد دارد.

پ) در مولکول آن، شمار پیوندهای دوگانه کربن-کربن با شمار پیوندهای یگانه کربن-کربن برابر است.

ت) تعداد اتم‌های هیدروژن آن با این تعداد در مولکول نفتالن برابر است.

- ۱) صفر   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

۱۲۴- در اثر پلیمری شدن کامل ۷۰ گرم از کدام یک از مولکول‌های زیر، شمار گروه‌های CH_2 در ساختار پلیمر به دست آمده بیشتراست؟ ($\text{C} = 12, \text{H} = 1: \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$) (تعداد واحدهای تکرارشونده در پلیمرهای حاصل یکسان است). $\text{CH}_2 = \text{CH}_2$ (۱)

۱۲۵- چند مورد از عبارت‌های زیر در رابطه با پلی‌استرها نادرست‌اند؟

الف) واحد تکرارشونده پلی‌استرها را می‌توان به صورت $\left[\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{C}(=\text{O})-\text{O}-\text{C}(=\text{O})-\text{O} \right]_n$ نشان داد.

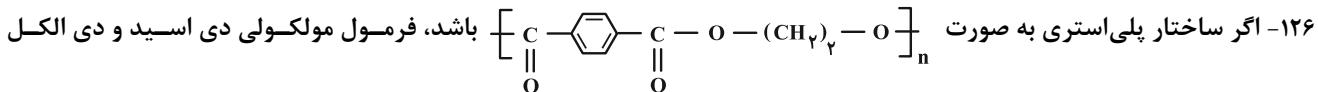
ب) می‌توانند از واکنش کربوکسیلیک اسیدهای دو عاملی با الکل‌های دو عاملی در شرایط مناسب تشکیل شوند.

پ) در واحد تکرارشونده آن‌ها حداقل ۱۰ جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.

ت) در مرحله نخست واکنش تولید آن‌ها، یکی از گروه‌های هیدروکسیل موجود در الکل با یکی از گروه‌های کربوکسیل موجود در اسید تشکیل شده و با تشکیل آب، گروه عاملی استری را ایجاد می‌کنند.

- ۱) ۱   ۲) ۲   ۳) ۳   ۴) ۴

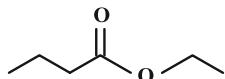
محل انجام محاسبات

سازندۀ آن کدام است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید).

۱۲۷- با توجه به ساختار زیر کدام یک از عبارت‌های زیر درست است؟ ($\text{C}=12$ ، $\text{H}=1$ ، $\text{O}=16$: $\text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

(۱) نام آن اتیل بوتانوات بوده و در سیب وجود دارد.

(۲) جرم یک مول از آن ۷۰ گرم از جرم یک مول الکل سازندۀ آن بیشتر است.

(۳) در ساختار آن ۱۸ پیوند کووالانسی وجود دارد.

(۴) جرم مولی اسید سازندۀ آن برابر ۸۶ گرم بر مول است.

۱۲۸- افزایش تعداد کدام مورد در ساختار یک ترکیب آلی، می‌تواند انحلال پذیری آن را در آب به میزان بیشتری افزایش می‌دهد؟

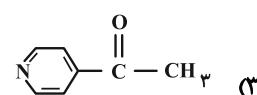
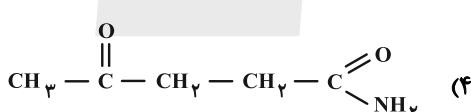
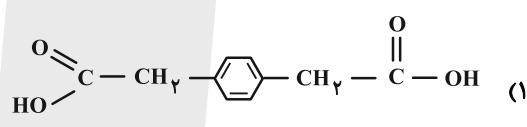
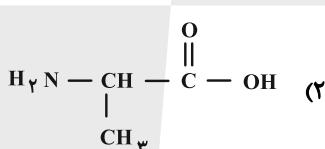
(۲) گروه‌های عاملی اکسیژن دار

(۱) حلقه‌های آروماتیک

(۴) طول زنجیر هیدروکربنی

(۳) پیوندهای دوگانه $\text{C}=\text{C}$

۱۲۹- کدام ترکیب را می‌توان به تنها یکی از عنوان مونومر تشکیل پلی‌آمید به کار برد؟

۱۳۰- چه تعداد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

الف) پلی‌اتن سبک همانند پلی‌استیرن جزو پلیمرهای زیست تخریب‌ناپذیر محسوب می‌شود.

ب) در صورت رها شدن پلیمرهای سبز در طبیعت، پس از چند ماه به مولکول‌های ساده مانند H_2O و CO_2 تجزیه می‌شوند.

پ) نشاسته جزو پلیمرهای دوست‌دار محیط زیست بوده که برای تجزیه آن به گلوکز، وجود رطوبت الزامی است.

ت) فراورده‌های حاصل از آبکافت هر مول اتیل بوتانوات، در مجموع ۲۱ پیوند اشتراکی دارند.

۳ (۴)

۲ (۳)

۱ (۲)

۱) صفر

محل انجام محاسبات

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۱۶ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	همایش اینترنتی ایران
ویراستار	فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون خواه
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

۳۰ دقیقه

استعداد تحلیلی

۲۵۱ - مفهوم مصراح «سخت می‌گیرد جهان بر مردمان سخت‌کوش» به کدام گزینه نزدیکتر است؟

(۲) دشوار از آموختن گشت آسان

(۱) کار دشوار نگیرند بدین آسانی

(۴) هر چه آسان یافته آسان دهی

(۳) گناه توست که بر خود گرفته‌ای دشوار

۲۵۲ - کدام ضرب المثل مفهوم متفاوتی دارد؟

(۲) تنها‌یی به خدا برازنده است.

(۱) هر که تنها‌تر کم رنج تر

(۴) هیچ آفت نرسد گوشه‌ی تنها‌یی را

(۳) اوقات ممکن ضایع و تنها بنشین

۲۵۳ - در ترتیب «هار - تان - ییز - ؟» که شامل همین چهار کلمه است، کدام گزینه به جای علامت سؤال می‌نشیند؟

(۲) دین

(۱) هشت

(۴) تان

(۳) فند

۲۵۴ - ابتدا حروف الفبای فارسی را از راست به چپ می‌نویسیم و سپس حروفِ یک‌چهارمِ دوم را با همان ترتیب، با حروف یک‌چهارم پایانی جایه‌جا می‌کنیم. حال سومین حرفِ سمتِ راستِ شانزدهمین حرفِ الفباء، چند نقطه‌ای است؟

(۲) دونقطه‌ای است.

(۱) یک نقطه‌ای است.

(۴) بی‌ نقطه است.

(۳) سه نقطه‌ای است.

حروف ابجد

برای ترتیب حروف عربی، شیوه دیگری به جز شیوه معمول و شناخته شده ما هم وجود دارد. در این روش، حروف عربی را به ترتیب «ا ب ج د ه و ز

ح ط ی - ک ل م ن - س ع ف ص - ق ر ش ت - ث خ ذ - ض ظ غ» مرتب می‌کنند و به هر حرف، عدد خاصی را نسبت می‌دهند. جدایی بین

حروف‌ها برای به خاطر سپردن راحت‌تر آن‌ها است. ارزش این عده‌ها را در ارزش‌گذاری ابجد کبیر، در جدول زیر می‌بینید:

ا (۱)	ب (۲)	ج (۳)	د (۴)	ه (۵)	و (۶)	ز (۷)	ط (۸)	ی (۹)	ک (۱۰)	ل (۱۱)	م (۱۲)	ن (۱۳)	س (۱۴)	ع (۱۵)	ف (۱۶)	ص (۱۷)	ق (۱۸)	ض (۱۹)	ظ (۲۰)	غ (۲۱)							
۱۰۰۰	۹۰۰	۸۰۰	۷۰۰	۶۰۰	۵۰۰	۴۰۰	۳۰۰	۲۰۰	۱۰۰	۹۰	۸۰	۷۰	۶۰	۵۰	۴۰	۳۰	۲۰	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱

صفحه‌های مقدمه برخی کتاب‌ها یا چیدمان برخی عبارت‌ها به شکل «الف، ب، ج، د» بر همین اساس است. همچنین بر این اساس، می‌توان به کلمه‌ها

هم عدد نسبت داد، برای مثال:

$$\text{علی} \Leftarrow \text{ع}: ۷۰ \quad \text{ل}: ۳۰ \quad \text{i}: ۱۰ \Leftarrow \text{علی}: ۱۱۰ = ۷۰ + ۳۰ + ۱۰$$

معمولًاً تشدید را نمی‌شماریم، و تنوین‌ها را هم همین‌طور، حروف فارسی «پ ج ژ گ» را نیز به ترتیب معادل «ب ج ز ک» می‌گیریم.

* با توجه به متن بالا به سه سؤال بعدی پاسخ دهید.

۲۵۵ - کدام عدد، ارزش عددی کلمه سه‌حرفی نام هیچ گل یا درختی نیست؟

(۲) ۲۴

(۱) ۶

(۴) ۲۶۶

(۳) ۷۱

۲۵۶- ارزش عددی نام کدام حیوان عددی بزرگتر است؟

(۲) کرگدن

(۱) خرچنگ

(۴) گورکن

(۳) گزار

۲۵۷- روی سنگ مزار شاعری مشهور به نام «اهلی شیرازی» ابیات زیر از قول یکی از دوستانش نوشته شده است:

«در میان شura و فضلا / پیر با صدق و صفا بود اهلی

رفت با مهر علی از عالم / پیرو آل عبا بود اهلی

سال فوتش ز خرد جستم گفت: / «پادشاه شura بود اهلی»»

بر این اساس اهلی شیرازی در کدام سال هجری وفات یافته است؟

۹۴۲ (۲)

۹۲۱ (۱)

۹۸۴ (۴)

۹۶۳ (۳)

۲۵۸- میرزامحمد که برای اولین بار در پنجاهمالگی پدربزرگ شده بود، اکنون در هشتادمالگی چهار نوه دارد که اولی دو سال از دومی، دومی سه سال از

سومی و سومی چهار سال از چهارمی بزرگتر است. میانگین سن نوه‌های میرزامحمد اکنون کدام است؟

۲۴ (۲)

۲۳ (۱)

۲۶ (۴)

۲۵ (۳)

۲۵۹- کاری را که مینا، نرگس، هما و الهه با هم در دو ساعت انجام می‌دهند، نرگس به تنها ی در ده ساعت و الهه به تنها ی در دوازده ساعت انجام

می‌دهند. این کار را مینا و هما با هم تقریباً در چند ساعت انجام می‌دهد؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۶ (۴)

۵ (۳)

۲۶۰- محلولی بیست لیتری از سه ماده «الف»، «ب» و «ج» داشتیم که نسبت حجم «الف» به «ب» سه به پنج و نسبت حجم «ب» به «ج» پنج به دو

بود. شخصی به خطاب این محلول را در ظرفی ریخت که یازده لیتر از ماده «ب» در آن بود. حال اگر بخواهیم حجم ماده «ج» معادل یک چهارم از

حجم کل محلول باشد، بدون تغییر در حجم ماده «الف»، چند لیتر ماده «ج» را باید به ظرف اضافه کنیم؟

۴ (۲)

۳ (۱)

۶ (۴)

۵ (۳)

۲۶۱ - حاصل عبارت زیر برابر کدام گزینه است؟

$$\frac{1}{14} + \frac{1}{14} + \frac{1}{204} + \frac{1}{374} + \frac{1}{594}$$

$$\frac{3}{7} \quad (2)$$

$$\frac{5}{54} \quad (1)$$

$$\frac{5}{14} \quad (4)$$

$$\frac{1}{2} \quad (3)$$

۲۶۲ - دو واحد پولی «الف» و «ب» ارزش یکسانی داشتند. ولی ارزش واحد پولی «ج» نسبت به واحد پولی «الف» به مرور بیست درصد کاهش و ارزش

پولی «ب» نسبت به واحد پولی «ج» به مرور دهدارصد افزایش یافته است. اکنون نسبت ارزش واحد پولی «الف» به «ب» کدام است؟

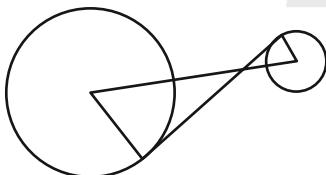
$$\frac{8}{11} \quad (2)$$

$$\frac{7}{10} \quad (1)$$

$$\frac{5}{7} \quad (4)$$

$$\frac{3}{4} \quad (3)$$

۲۶۳ - در دو دایره به شکل زیر، خط بین مرکزها و خطی مماس بر دایره‌ها رسم کردہ‌ایم. برای دانستن نسبت مساحت دایره بزرگ به مساحت دایره

کوچک، به کدام داده(ها) احتیاج داریم؟

(الف) شعاع دایره بزرگ سه برابر شعاع دایره کوچک است.

(ب) طول خط رسم شده بین دو مرکز یک‌نیم برابر طول خط مماس مشترک است.

(۱) با هر یک از داده‌ها به تنها یکی به پاسخ می‌رسیم.

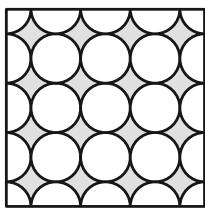
(۲) فقط با یکی از داده‌ها به پاسخ می‌رسیم.

(۳) فقط اگر هر دو داده را داشته باشیم به پاسخ می‌رسیم.

(۴) با هر دو داده هم به پاسخ نمی‌رسیم.

- ۲۶۴ - مساحت قسمت رنگی مریغ زیر، چه کسری از کل شکل است؟ منحنی‌ها ربع دایره، نیم‌دایره یا دایره هستند.

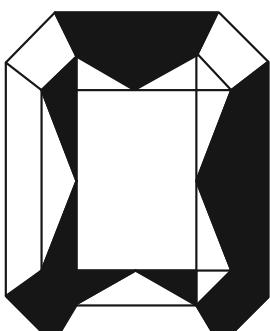
$$1 - \frac{\pi}{16} \quad (1)$$

$$\frac{\pi}{16} \quad (2)$$

$$\frac{\pi}{4} \quad (3)$$

$$1 - \frac{\pi}{4} \quad (4)$$

- ۲۶۵ - اگر مساحت مستطیلی کاملاً سفید درون شکل زیر، $\frac{3}{7}$ از کل مساحت شکل رسم شده باشد، چه کسری از کل شکل رنگی است؟ شکل کاملاً

متقارن است.

$$\frac{1}{7} \quad (1)$$

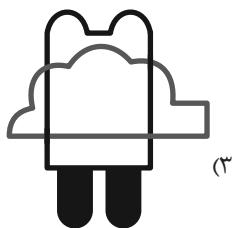
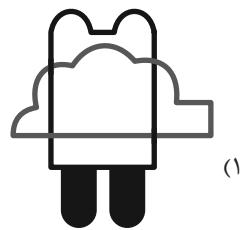
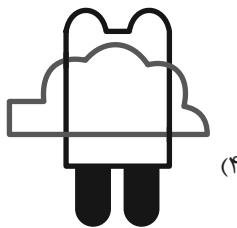
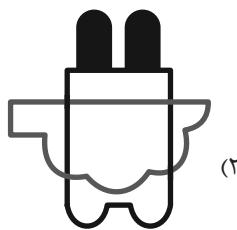
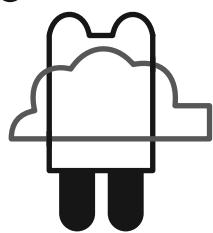
$$\frac{3}{14} \quad (2)$$

$$\frac{2}{7} \quad (3)$$

$$\frac{3}{7} \quad (4)$$

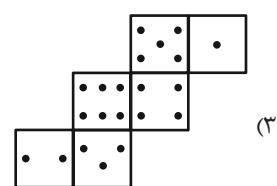
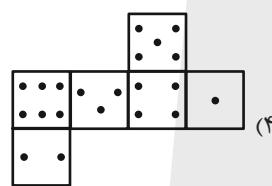
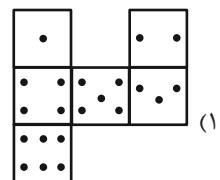
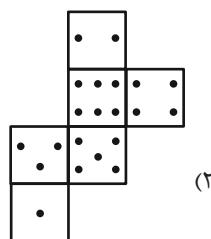
- ۲۶۶ - چشم رسم شده زیر که پشت مجسمه است، مجسمه را به کدام شکل می‌بیند؟

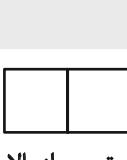
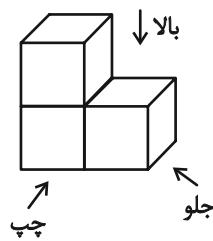

۲۶۷- در یک تاس استاندارد، مجموع تعداد نقاط دو وجهه روبروی یکدیگر عدد هفت است. از برگه کدام گزینه یک تاس استاندارد ساخته شود؟

می‌شود؟

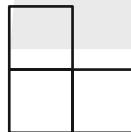
۲۶۸- در تصویر زیر، نمای شکلی سه بعدی از سه جهت نشان داده شده است.

تصویر از چپ

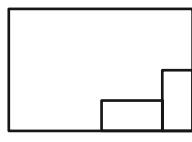

تصویر از جلو

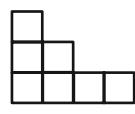

تصویر از بالا

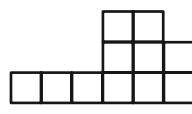
سه نمای حجم دیگری را به شکل زیر داریم:

تصویر از بالا

تصویر از جلو

تصویر از چپ

حجم داده شده حداقل از چند مکعب واحد تشکیل شده است؟

۳۲ (۴)

۳۱ (۳)

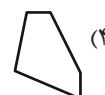
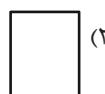
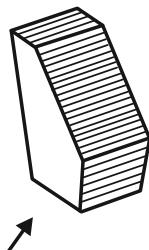
۳۰ (۲)

۲۷ (۱)

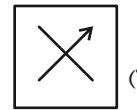
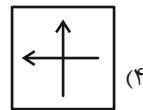
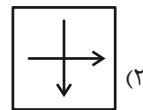
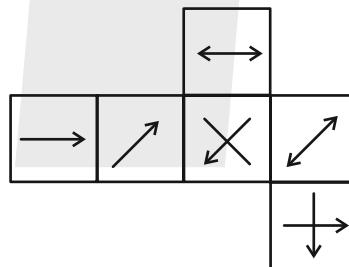
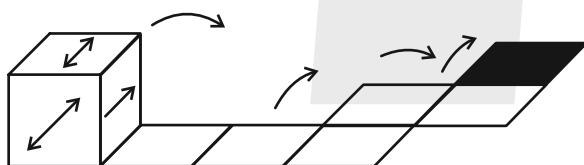
۲۶۹ - در پرسشن زیر گزینه‌ای را انتخاب کنید که تصویر سایهٔ حجم صورت سؤال را روی دیوار، دقیق‌تر نشان می‌دهد. دقیق‌تر نشان می‌دهد. دقیق‌تر نشان می‌دهد.

سطح می‌تابند.

۲۷۰ - از شکل گسترده زیر مکعبی ساخته‌ایم. اگر مکعب را طبق طرح زیر روی مسیر مشخص شده بغلتانیم و حرکت دهیم و در شکل نهایی بگذاریم،

کدام گزینه وجه بالایی آن خواهد بود؟ پشت برگه کاملاً سفید است.

خودارزیابی توجه و تمرکز

آزمون ۱۶ آذر ۱۴۰۳

دانش آموز عزیزا

توجه و تمرکز برای یادگیری، مطالعه و دستیابی به موفقیت تحصیلی بسیار مهم است. این مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا اطلاعات را دریافت کنند، روی کارها و تکالیف متوجه باشند و به طور موثر زمان و منابع خود را مدیریت کنند. بهبود توجه و تمرکز می‌تواند منجر به درک بهتر مطالب، نمرات بالاتر و به طور کلی تجربه یادگیری موثرتر شود. برای کمک به ارزیابی ظرفیت‌های توجه خود، از شما دعوت می‌کنیم با سوالات زیر خود را ارزیابی کنید. مهم است که به هر سؤال صادقانه پاسخ دهید. با درک نقاط قوت و زمینه‌های پیشرفت، می‌توانید برای ارتقای عملکرد تحصیلی خود قدم ببردید.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوالات از شماره ۲۷۱ شروع شده است.

۲۷۱. من می‌توانم هنگام مطالعه در یک محیط شلوغ، تمرکز خودم را حفظ کنم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۲. وقتی که معلم سوالی را مطرح می‌کند، می‌توانم به سرعت به آن پاسخ دهم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۳. در طول کلاس، می‌توانم به راحتی به موضوعات مختلف توجه کنم بدون اینکه سرگردان شوم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۴. وقتی که در حال مطالعه برای امتحان هستم، می‌توانم به راحتی اطلاعات را به خاطر بسپارم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۵. وقتی که در یک فعالیت گروهی شرکت می‌کنم، می‌توانم به راحتی ببروی وظایف خود تمرکز کنم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۶. من می‌توانم بدون از دست دادن تمرکز، هم زمان درس بخوانم و به صحبت‌های کسی هم گوش دهم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۷. وقتی که با حجم زیادی از تکالیف مواجه می‌شوم، می‌توانم بدون احساس استرس به آن‌ها رسیدگی کنم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۸. هنگام نزدیک شدن به امتحانات، می‌توانم احساس استرس را کنترل کرده و آرام بمانم.

۱. هرگز	۲. به ندرت	۳. گاهی اوقات	۴. همیشه

۲۷۹. آیا مایل هستید با کتاب جدید "پرورش توجه و تمرکز" برای بهبود دقت، توجه و تمرکز خودتان آشنا شوید؟

۱. خیر، نیازی ندارم	۲. شاید	۳. قبل آشنا شده ام	۴. بله، بسیار علاقه مندم

۲۸۰. آیا مایل هستید فایل‌های صوتی و آموزشی برای بهبود توجه و تمرکز و کاهش استرس دریافت کنید؟

۱. خیر، نیازی ندارم	۲. شاید	۳. بله، اگر مفید و با کیفیت باشد	۴. بله، بسیار علاقه مندم

آزمون ۱۶ آذر ۱۴۰۳ اختصاصی دوازدهم ریاضی

رقدت حکم پاسخ

آزمون

نام درس	نام طراحان
حسابان ۲	کاظم اجلالی-علی آزاد-سینا خیرخواه-محمد رضا راسخ-محمد زنگنه-علی سلامت-مسعود شفیعی-محمد رضا کشاورزی مهسان گودرزی-نیما مهندسی
هندسه	اسحاق اسفندیار-سید محمد رضا حسینی فرد-افشین خاصه خان-کیوان دارابی-سوگند روشنی-فرشاد صدیقی فر-همن عقیلی احمدرضا فلاحت
آمار و ریاضیات گستته	امیر حسین ابومحبوب-علی ایمانی-سید محمد رضا حسینی فرد-افشین خاصه خان-کیوان دارابی-مصطفی دیداری علیرضا شریف خطیبی-فرشاد صدیقی فر-احمدرضا فلاحت-امیر حسین ملازبنل-نیلوفر مهدوی
فیزیک	کامران ابراهیمی-حسین الهی-بهزاد آزادفر-علی بزرگر-علیرضا جباری-مسعود خندانی-محسن سلامی وند-سعید شرق محمد کاظم منشادی-محمود منصوری-امیر احمد میرسعید-سید همیچه میرصالحی-حسام نادری-مجتبی نکویان
شیمی	امیرعلی بیات-علیرضا بیانی-محمد رضا پور جاوید-سعید تیزرو-محمد رضا چشمیدی-امیر حاتمیان-امیر حسین حسن نژاد پیمان خواجه مجید-حمدی ذبیحی-یاسر راش-میلاد شیخ الاسلامی خیاوی-امیر حسین طبی-محمد عظیمیان زواره-محسن مجنوی هادی مهدی زاده

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	حسابان ۲	هندسه	آمار و ریاضیات گستته	فیزیک	شیمی	گزینشگر
گروه ویراستاری	کاظم اجلالی	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب	امیر حسین ابومحبوب
رتبه های برتر	امیر حسین ملازبنل	محمد خندان	محمد خندان	امیر حسین ملازبنل	سپهر متولیان	امیر حسین ملازبنل
بازنوسی آزمون	محمد رضا راسخ	امیر حسین ملازبنل	امیر حسین ملازبنل	امیر حسین ملازبنل	سپهر متولیان	سپهر متولیان
مسئول درس	مهرداد ملوندی	سرژ یقیازاریان تبریزی	سرژ یقیازاریان تبریزی	مهرداد ملوندی	سید ماهدی عبدی	سید ماهدی عبدی
مستندسازی	سمیه اسکندری	سجاد سلیمی	سجاد سلیمی	امیر حسین ملازبنل	احسان صادقی-سجاد سلیمی-معصومه صنعت کار	ویراستاران (مستندسازی)
ویراستاران (مستندسازی)						

گروه فن و تولید

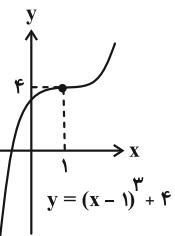
مدیر گروه	مهرداد ملوندی
مسئول دفترچه	نرگس غنیزاده
گروه مستندسازی	مدیر گروه: محیا اصغری
حروفنگار	فرزانه فتح‌الهزاده
ناظر چاپ	سوران نعیمی

گروه آزمون بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

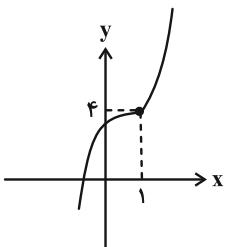
دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین - پلاک ۹۳ - کانون فرهنگی آموزش - تلفن: ۰۲۱-۶۴۶۳

یک واحد به راست
چهار واحد به بالا

بنابراین نمودار تابع f به صورت زیر است:

(حسابان ۲ - تابع: صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(ممدرضا، اسخ)

-۲ گزینه «۲»

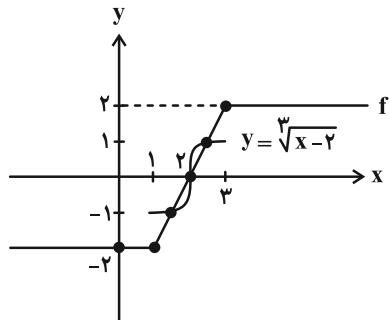
ابتدا ضابطه وارون تابع g را به دست می‌آوریم:

$$y = \left(\frac{x}{m}\right)^3 + 2 \Rightarrow y - 2 = \left(\frac{x}{m}\right)^3 \Rightarrow x = m\sqrt[3]{y - 2}$$

$$\Rightarrow g^{-1}(x) = m\sqrt[3]{x - 2}$$

حال نمودار توابع f و $y = \sqrt[3]{x - 2}$ را در یک دستگاه مختصات رسم

می‌کنیم که مطابق شکل ۳ نقطه برخورد در بازه $[1, 3]$ دارند.

با توجه به نمودار تابع $y = \sqrt[3]{x - 2}$, اگر $m < 2$ باشد، نمودار تابع نسبت

به محور x ها قرینه می‌شود و در نتیجه f و g^{-1} فقط در نقطه $x = 2$ برخورد دارند.

همچنین اگر $2 > g^{-1}(3)$ (یا معادل آن $-2 < g(1)$) باشد، نیز

نمودارهای توابع فقط در $x = 2$ برخورد دارند:

$$g^{-1}(3) > 2 \Rightarrow m\sqrt[3]{3 - 2} > 2 \Rightarrow m > 2$$

(کاظم ابلاس)

حسابان ۲

گزینه «۲»

-۱

با کمک تعیین علامت عبارت قدرمطلقی، ضابطه تابع را به صورت یک تابع

قطعه‌ای بازنویسی می‌کنیم:

$$f(x) = \begin{cases} x^3 + 3x + 3(x+1)(x-1) & ; x \geq 1 \\ x^3 + 3x - 3(x+1)(x-1) & ; x < 1 \end{cases}$$

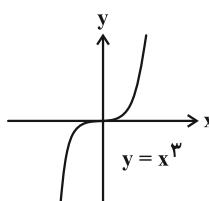
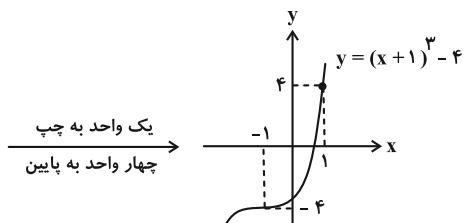
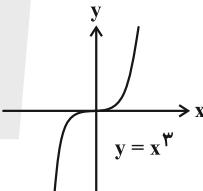
$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} x^3 + 3x + 3x^2 - 3 & ; x \geq 1 \\ x^3 + 3x - 3x^2 + 3 & ; x < 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow f(x) = \begin{cases} (x+1)^3 - 4 & ; x \geq 1 \\ (x-1)^3 + 4 & ; x < 1 \end{cases}$$

حال توجه کنید که نمودار تابع $y = (x+1)^3 - 4$ و $y = (x-1)^3 + 4$

$y = (x-1)^3 + 4$, به کمک قوانین انتقال از روی نمودار تابع $y = x^3$

به صورت زیر رسم می‌شوند:

(گاظم اجلال)

-۵ گزینه «۱»

ابتدا توجه کنید که $P(1) = 1 - 4 + 3 = 0$ ، بنابراین $P(x)$ بر $(x-1)$

بخش پذیر است، پس $x-1$ یکی از عامل‌های $P(x)$ است، در نتیجه:

$$\begin{aligned} P(x) &= x^{12} - 1 - 4x^4 + 4 = (x^{12} - 1) - 4(x^4 - 1) \\ &= (x-1)(x^{11} + x^{10} + \dots + x + 1) - 4(x-1)(x^3 + x^2 + x + 1) \\ &= (x-1)\underbrace{(x^{11} + x^{10} + \dots + x + 1)}_{Q(x)} - 4(x^3 + x^2 + x + 1) \end{aligned}$$

$$\Rightarrow P(x) = (x-1)Q(x)$$

حال کافی است باقی‌مانده تقسیم $Q(x)$ را بر $(x-1)$ پیدا کنیم که برابر

است با:

$$R = Q(1) = \underbrace{1+1+\dots+1}_{12} - 4(1+1+1+1+1) = -8$$

$$Q(x) = (x-1)q(x) - 8$$

بنابراین داریم:

$$\Rightarrow P(x) = (x-1)((x-1)q(x) - 8)$$

$$= (x-1)^2 q(x) - 8(x-1)$$

بنابراین باقی‌مانده تقسیم برابر است با:

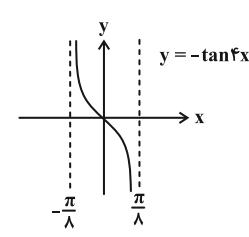
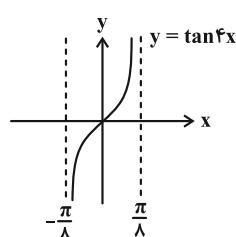
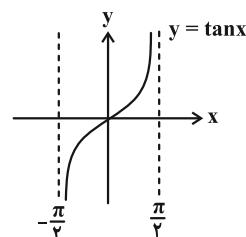
(مسابان ۲ - تابع: صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

(ممدر؛ گلن)

-۶ گزینه «۲»

به کمک نمودار تابع $y = \tan(x)$ که به صورت زیر است، نمودار تابع

$y = -\tan(4x) + 2$ را رسم می‌کنیم.

بنابراین حدود m ، به صورت $(2, +\infty)$ است و داریم:

$$a+b=0+2=2$$

(مسابان ۲ - تابع: صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۲۱)

(ممدر، خا راسخ)

-۳ گزینه «۴»

ابتدا ضابطه $y = -4x^3 + 4x$ را به صورت زیر می‌نویسیم:

$$y = -(4x^3 - 4x + 1) + 1 = -(2x-1)^3 + 1$$

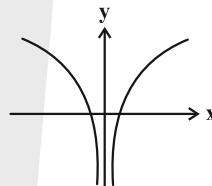
قرینه نسبت به محور x ها $\rightarrow y = -(2x-1)^3 - 1$ واحد به سمت پایین

$$y = (2x-1)^3 \frac{1}{2} \rightarrow y = (x-1)^3$$

$$1 \text{ واحد به چپ} \rightarrow y = x^3 \Rightarrow g(x) = x^3$$

حال نمودار تابع $y = \log x^2$ را رسم می‌کنیم:

$$y = \log x^2 = 2 \log |x|$$

این تابع روی دامنه‌اش ابتدا نزولی و سپس صعودی است.

(مسابان ۲ - تابع: صفحه‌های ۷ تا ۱۲)

(سینا فیرنواه)

-۴ گزینه «۳»

با توجه به دامنه تابع f ، ورودی‌های توابع (1) و $y = f(3x-1)$ و

$y = f(4-x)$ باید بزرگ‌تر یا مساوی ۱ باشد:

$$3x-1 \geq 1 \Rightarrow x \geq \frac{2}{3} \quad (I) \quad 4-x \geq 1 \Rightarrow x \leq 3 \quad (II)$$

همچنین زیر رادیکال با فرجه زوج همواره باید بزرگ‌تر یا مساوی صفر باشد:

$$f(3x-1) \geq f(4-x) \rightarrow 3x-1 \leq 4-x \text{ اکیداً نزولی}$$

$$\Rightarrow x \leq \frac{4}{4} \quad (III)$$

حال از اشتراک (I)، (II) و (III) داریم:

$$D_y = [\frac{2}{3}, \frac{4}{4}] \Rightarrow b-a = \frac{4}{4} - \frac{2}{3} = \frac{7}{12}$$

(مسابان ۲ - تابع: صفحه‌های ۱۵ تا ۱۸ و ۲۲)

(مسعود شفیع)

گزینه ۳

$$\begin{aligned} a &= -\frac{\pi}{\lambda} \\ b &= \frac{\pi}{\lambda} \Rightarrow \frac{b-a}{c} = \frac{\frac{\pi}{\lambda} + \frac{\pi}{\lambda}}{2} = \frac{\pi}{\lambda} \\ c &= 2 \end{aligned}$$

(مسابان ۲- مثلثات: صفحه های ۲۹ تا ۳۲)

$$f(x) = 0 \Rightarrow a \sin(-\frac{\pi}{\lambda}) + 3 = 0 \Rightarrow -\frac{a}{2} + 3 = 0 \Rightarrow a = 6$$

حال با توجه به نمودار تابع، دوره تناوب برابر $\frac{\pi}{3}$ است، در نتیجه:

$$T = \frac{2\pi}{|b|} = \frac{\pi}{3} \Rightarrow |b| = 6 \xrightarrow{b>0} b = 6$$

بنابراین ضابطه تابع به صورت $f(x) = 6 \sin(6x - \frac{\pi}{3}) + 3$ است و داریم:

$$f(\frac{\pi}{12}) = 6 \sin(6 \times \frac{\pi}{12} - \frac{\pi}{3}) + 3 = 6 \sin(\frac{\pi}{3}) + 3$$

$$= 6(\frac{\sqrt{3}}{2}) + 3 = 3\sqrt{3} + 3$$

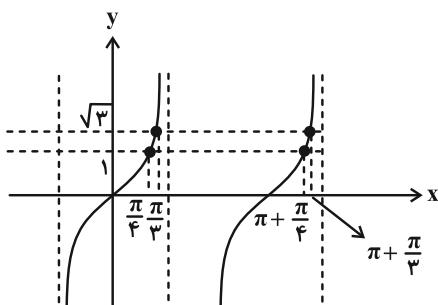
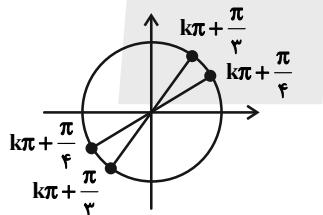
(مسابان ۲- مثلثات: صفحه های ۲۹ تا ۳۲)

(کاظم اجلالی)

گزینه ۱

با توجه به دایرة مثلثاتی و نمودار $y = \tan x$ ، اگر $1 < \tan x < \sqrt{3}$

آن گاه داریم:

$$1 < \tan x < \sqrt{3} \Rightarrow k\pi + \frac{\pi}{4} < x < k\pi + \frac{\pi}{3}, \quad (k \in \mathbb{Z})$$

بنابراین:

$$k\pi + \frac{\pi}{4} < \alpha + \frac{\pi}{12} < k\pi + \frac{\pi}{3} \Rightarrow k\pi + \frac{\pi}{6} < \alpha < k\pi + \frac{\pi}{4}$$

(کاظم اجلالی)

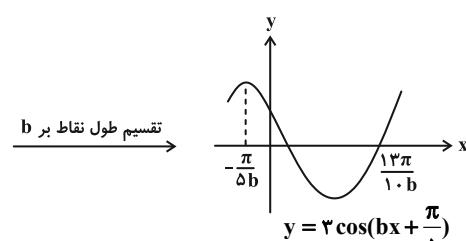
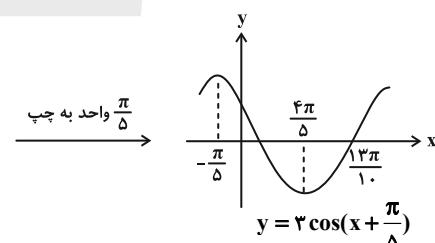
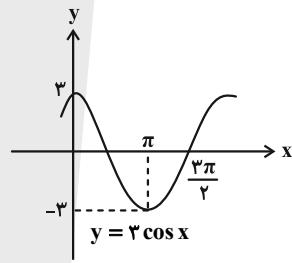
گزینه ۳

نمودار تابع محور y ها را نقطه‌ای با عرض مثبت قطع کرده است:

$$f(x) = a \cos \frac{\pi}{\Delta} x > 0 \Rightarrow a > 0$$

کمترین مقدار تابع برابر $-a$ است، پس:

اکنون توجه کنید که نمودار تابع f به صورت زیر رسم می‌شود:

$$\frac{13\pi}{10b} = \frac{13}{5} \Rightarrow b = \frac{\pi}{2} \Rightarrow ab = \frac{3\pi}{2}$$

(مسابان ۲- مثلثات: صفحه های ۲۹ تا ۳۲)

بنابراین:

از معادله (۱) معلوم است که باید مقادیر $\sin x$ و $\cos x$ مثبت باشند، پس

جواب‌های واقع در ناحیه سوم مثلثاتی قابل قبول نیستند. در نتیجه معادله تنها

$$\text{دو جواب } x = \frac{9\pi}{4} \text{ و } x = \frac{\pi}{4} \text{ را در بازه } (4\pi, 5\pi) \text{ دارد که مجموع}$$

$$\frac{\pi}{4} + \frac{9\pi}{4} = \frac{10\pi}{4} = \frac{5\pi}{2}$$

آنها برابر است با:

(مسابان ۲- مثالیات: صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

(ممدرضا اسخ)

«گزینه ۴» - ۱۲

به کمک روابط مثلثاتی 2α و سینوس تفاضل دو زاویه، معادله را بازنویسی می‌کنیم:

$$\sin \frac{\pi}{12} \cos x - \sin x \cos \frac{\pi}{12} + \sin x - \sin \frac{\pi}{12} = 0$$

$$\Rightarrow \sin \frac{\pi}{12} (\cos x - 1) + \sin x (1 - \cos \frac{\pi}{12}) = 0$$

$$-2 \sin^2 \frac{x}{2}$$

$$\Rightarrow \sin x (1 - \cos \frac{\pi}{12}) = 2 \sin^2 \frac{x}{2} \sin \frac{\pi}{12}$$

$$\Rightarrow 2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2} (1 - \cos \frac{\pi}{12}) = 2 \sin^2 \frac{x}{2} \sin \frac{\pi}{12}$$

معادله اخیر را به صورت زیر در محدوده $[0, 2\pi]$ حل می‌کنیم:

$$\begin{cases} \sin \frac{x}{2} = 0 \Rightarrow x = 0, 2\pi & \checkmark \\ \sin \frac{x}{2} \neq 0 \Rightarrow \cos \frac{x}{2} (1 - \cos \frac{\pi}{12}) = \sin \frac{x}{2} \sin \frac{\pi}{12} & (*) \end{cases}$$

$$\xrightarrow{(*)} \tan \frac{x}{2} = \frac{2 \sin^2 \frac{\pi}{12}}{2 \sin \frac{\pi}{12} \cos \frac{\pi}{12}} \Rightarrow \tan \frac{x}{2} = \tan \frac{\pi}{24}$$

$$\Rightarrow x = \frac{\pi}{12} \quad \checkmark$$

بنابراین معادله در محدوده مورد نظر دارای سه جواب 2π ، $\frac{\pi}{12}$ و $\frac{5\pi}{2}$

است.

(مسابان ۲- مثالیات: صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

$$\Rightarrow \tan(k\pi + \frac{\pi}{6}) < \tan \alpha < \tan(k\pi + \frac{\pi}{4}) \Rightarrow \frac{\sqrt{3}}{3} < \tan \alpha < 1$$

(مسابان ۲- مثالیات: صفحه‌های ۳۵ تا ۳۶)

(کاظم ابلانی)

«گزینه ۴» - ۱۰

با توجه به فرضیات مسئله داریم:

$$\tan(\alpha + \beta) = -\lambda \Rightarrow \frac{\tan \alpha + \tan \beta}{1 - \tan \alpha \tan \beta} = -\lambda$$

با فرض $\tan \alpha = x$ و رابطه (*) داریم:

$$\frac{x + x - 1}{1 - x(x - 1)} = -\lambda \Rightarrow \frac{2x - 1}{1 - x^2 + x} = -\lambda$$

$$\Rightarrow \lambda x^2 - \lambda x - \lambda = 2x - 1 \Rightarrow \lambda x^2 - 10x - 7 = 0$$

$$\Rightarrow (2x + 1)(4x - 7) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = -\frac{1}{2} \\ x = \frac{7}{4} \end{cases} \quad \text{غیرق}$$

بنابراین $\tan \alpha = \frac{7}{4}$ و از رابطه (*) داریم:

$$\tan \beta = \frac{7}{4} - 1 = \frac{3}{4} \Rightarrow \frac{\tan \alpha}{\tan \beta} = \frac{\frac{7}{4}}{\frac{3}{4}} = \frac{7}{3}$$

(مسابان ۲- مثالیات: صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

(سینا پیرفرهاد)

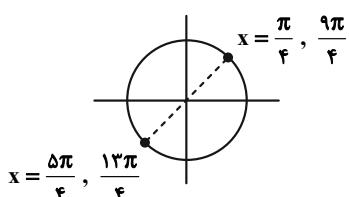
«گزینه ۴» - ۱۱

با توجه به اتحادهای $1 - \cos 2x = 2 \sin^2 x$ و $1 + \cos x = 2 \cos^2 x$

معادله را به صورت زیر بازنویسی می‌کنیم:

$$\sqrt{\frac{\sin^2 x}{\sin x}} = \sqrt{\frac{\cos^2 x}{\cos x}} \Rightarrow \sqrt{2 \sin x} = \sqrt{2 \cos x} \quad (1)$$

$$\Rightarrow \sin x = \cos x \xrightarrow{x \in (0, 4\pi)}$$

حالات اول:

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = f(3) \\ \lim_{x \rightarrow (-3)^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow (-3)^+} f(x) = f(-3) \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} \frac{a}{3} = 3 \Rightarrow a = 9 \\ -\frac{a}{3} \neq 3 \Rightarrow -\frac{9}{3} \neq 3 \end{cases} \quad \checkmark$$

حالات دوم:

$$\left. \begin{array}{l} \lim_{x \rightarrow (-3)^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow (-3)^+} f(x) = f(-3) \\ \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = f(3) \end{array} \right\} \Rightarrow \begin{cases} -\frac{a}{3} = 3 \Rightarrow a = -9 \\ \frac{a}{3} \neq 3 \Rightarrow -\frac{-9}{3} \neq 3 \end{cases} \quad \checkmark$$

بنابراین به ازای دو مقدار $a = \pm 9$, تابع f فقط در یک نقطه از دامنه اش ناپیوسته است.

(مسابقات هم و پیوستگی: صفحه های ۱۴۵ تا ۱۵۱)

(علی آزاد)

گزینه «۳» - ۱۶

ابتدا ضابطه تابع f را به صورت زیر بازنویسی می کنیم:

$$f(x) = (x-1)(x-\sqrt{2})(x^2)$$

تابع شامل برآخت در نقاطی که داخل برآخت، عددی صحیح شود ناپیوسته هستند. به جز نقاطی که مینیمم عبارت داخل برآخت باشد یا به صورت عامل صفر کنده‌ای در پشت برآخت باشد:

$$-\frac{1}{2} \leq x < k \xrightarrow{|k|>\frac{1}{2}} 0 \leq x^2 < k^2$$

پیوسته است زیرا نقطه مینیمم است.

$$x^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \rightarrow \\ x = -1 \rightarrow \end{cases}$$

در دامنه نیست.

$$x^2 = 2 \Rightarrow \begin{cases} x = \sqrt{2} \rightarrow \\ x = -\sqrt{2} \rightarrow \end{cases}$$

در دامنه نیست.

$$x^2 = 3 \Rightarrow \begin{cases} x = \sqrt{3} \rightarrow \\ x = -\sqrt{3} \rightarrow \end{cases}$$

در دامنه نیست.

بنابراین اولین نقطه ناپیوستگی تابع f , $x = \sqrt{3}$ است و بیشترین مقدارباید برابر $\sqrt{3}$ باشد و این نقطه شامل دامنه تابع نیست.

$$\text{Tوجه: به ازای } \frac{1}{2} \leq |k|, \text{ تابع } f \text{ روی بازه } (k, -\frac{1}{2}] \text{ ناپیوسته است.}$$

(مسابقات هم و پیوستگی: صفحه های ۱۴۵ تا ۱۵۱)

(نیما مومنی)

گزینه «۱» - ۱۳

حد خواسته شده را به صورت زیر بازنویسی می کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow -\frac{\pi}{16}} \frac{\tan(2x + \frac{\pi}{4})}{\sin 4x + \cos 4x} = \frac{0}{0}$$

$$\Rightarrow \lim_{x \rightarrow -\frac{\pi}{16}} \frac{\tan(2x + \frac{\pi}{4})}{x \sqrt{2} \sin(4x + \frac{\pi}{4})} = \frac{0}{0}$$

با در نظر گرفتن $t = 2x + \frac{\pi}{4}$ داریم:

$$\lim_{t \rightarrow \sqrt{2} \sin 2t} \frac{\tan(t)}{\cos t} = \lim_{t \rightarrow \sqrt{2} \times 2 \sin t \cos t} \frac{\sin t}{\cos t}$$

$$= \lim_{t \rightarrow 2\sqrt{2} \cos^2 t} \frac{1}{t} = \frac{1}{2\sqrt{2}} = \frac{k}{\sqrt{2}} \Rightarrow k = \frac{1}{2} \Rightarrow |k| = 0$$

(مسابقات هم و پیوستگی: صفحه های ۱۴۵ تا ۱۵۱)

(کاظم ابلالی)

گزینه «۴» - ۱۴

با فرض $t = 2\pi \cos x - 2\pi$, داریم:

$$\cos x = \frac{t + 2\pi}{2\pi} \Rightarrow \cos 2x = 2 \cos^2 x - 1 = 2\left(\frac{t + 2\pi}{2\pi}\right)^2 - 1$$

$$\Rightarrow \cos 2x = \frac{t^2 + 4\pi t + 4\pi^2}{2\pi^2} \Rightarrow \pi \cos 2x = \pi + 2t + \frac{t^2}{2\pi}$$

چون $x \rightarrow 0$ پس $t \rightarrow 0$ و حد مورد نظر به صورت زیر درمی آید:

$$\lim_{t \rightarrow 0} \frac{\sin(\pi + 2t + \frac{t^2}{2\pi})}{\sin(t + 2\pi)} = \lim_{t \rightarrow 0} \frac{-\sin(2t + \frac{t^2}{2\pi})}{\sin t}$$

$$= \lim_{t \rightarrow 0} \frac{-(2t + \frac{t^2}{2\pi})}{t} = \lim_{t \rightarrow 0} -(2 + \frac{t}{2\pi}) = -2$$

(مسابقات هم و پیوستگی: صفحه های ۱۴۵ تا ۱۵۱)

(محمد رضا کشاورزی)

گزینه «۱» - ۱۵

با توجه به ضابطه تابع f , نقاط $x = 3$ و $x = -3$ کاندیداهای نقاط ناپیوستگی تابع f هستند.

- ۱۷ «گزینه ۴»

(ممدرضا کشاورزی)

با توجه به فرض سؤال، حاصل حد مخرج وقتی $x \rightarrow 1$ برابر صفر است، بنابراین باید حد صورت کسر نیز برابر صفر باشد تا حاصل حد کسر، موجود

$$\sqrt{a+b} = 2 \Rightarrow a+b = 4 \quad (*)$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{ax+b}-2}{x^2-1} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{ax+b}-2}{x^2-1} \times \frac{\sqrt{ax+b}+2}{\sqrt{ax+b}+2}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{ax+b-4}{(x-1)(x+1)(\sqrt{ax+b}+2)}$$

$$\xrightarrow{(*)} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{ax+4-a-4}{(x-1)(x+1)(4)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{a(x-1)}{(x-1)(2)(4)} = \frac{a}{8} = \frac{3}{2}$$

$$\Rightarrow a = 12 \xrightarrow{(*)} b = -8$$

حال با توجه به مقادیر a و b ، حاصل حد خواسته شده را محاسبه می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow (-\infty)^-} \frac{12x}{x+8} = \frac{-96}{0^-} = +\infty$$

(مسابان ۱- مر و پیوستگی؛ صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۴)

(مسابان ۲- مراحلی نامتناهی- مر در بی‌نهایت؛ صفحه‌های ۱۴۶ تا ۱۵۵)

- ۱۸ «گزینه ۱»

(موسسان کورزی)

با توجه به نمودار تابع در اطراف مجانب قائم، مخرج کسر باید ریشه مضاعف داشته باشد:

$$\Delta = 0 \Rightarrow a^2 - 4(3)(12) = 0 \Rightarrow a = 144 \Rightarrow a = \pm 12$$

اگر $a = 12$ باشد:

$$\lim_{x \rightarrow k} \frac{x-1}{3(x+2)^2} = \lim_{x \rightarrow -2} \frac{x-1}{3(x+2)^2} = \frac{-3}{0^+} = -\infty$$

اگر $a = -12$ باشد:

$$\lim_{x \rightarrow k} \frac{x-1}{3(x-2)^2} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x-1}{3(x-2)^2} = \frac{1}{0^+} = +\infty$$

بنابراین $a = -12$ و $k = 2$ داریم:

(مسابان ۳- مراحلی نامتناهی- مر در بی‌نهایت؛ صفحه‌های ۱۴۵ تا ۱۵۱)

- ۱۹ «گزینه ۴»

(علی سلامت)

حالات (۱): اگر $m = -1$ باشد، آن‌گاه:

$$f(x) = \frac{3x-2}{2x+2} \Rightarrow \text{ فقط } x = -1 \text{ مجانب قائم است}$$

(حالات (۲): اگر $m \neq -1$. آن‌گاه:

$$(m+1)x^3 + 2x + 1 - m = 0 \xrightarrow{a+c=b} \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = \frac{m-1}{m+1} \end{cases}$$

حالات (۱-۱): اگر $m = 0$. آن‌گاه $x_1 = x_2 = 0$

$$f(x) = \frac{4x-2}{x^2+2x+1} \Rightarrow \text{ فقط } x = -1 \text{ مجانب قائم است}$$

حالات (۲-۱): اگر $x_1 = -1$ ریشه صورت باشد:

$$(m+4)(-1) - 2 = 0 \Rightarrow m = -6$$

$$f(x) = \frac{-2x-2}{-5x^2+2x+7} \Rightarrow \text{ فقط } x = \frac{7}{5} \text{ مجانب قائم است}$$

حالات (۲-۲): اگر $x_2 = \frac{m-1}{m+1}$ ریشه صورت باشد:

$$(m+4)\left(\frac{m-1}{m+1}\right) - 2 = 0 \Rightarrow m^2 + m - 6 = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = -3 \\ m = 2 \end{cases}$$

$$m = -3 \Rightarrow f(x) = \frac{x-2}{-2x^2+2x+4} \Rightarrow \text{ فقط } x = -1 \text{ مجانب قائم است}$$

$$m = 2 \Rightarrow f(x) = \frac{6x-2}{3x^2+2x-1} \Rightarrow \text{ فقط } x = -1 \text{ مجانب قائم است}$$

بنابراین به ازای پنج مقدار $2, 0, -6, -3, -1$ ، $m = -1$ نمودار تابع f

فقط یک مجانب قائم دارد.

(مسابان ۲- مراحلی نامتناهی- مر در بی‌نهایت؛ صفحه‌های ۱۵۵ تا ۱۵۸)

(کاظم اجلان)

«گزینه ۴» - ۲۰

حول $x = 0$ مثلاً در بازه $(-1, 1)$ هم ارزی‌های زیر معادل هم‌اند:

$$\sqrt{x^2+1} - x^3 - 1 > 0 \Leftrightarrow \sqrt{x^2+1} > x^3 + 1$$

$$\Leftrightarrow x^2 + 1 > x^6 + 2x^3 + 1 \Leftrightarrow x^6 + 2x^3 - x^2 < 0$$

$$\Leftrightarrow x^2(x^4 + 2x - 1) < 0$$

در یک همسایگی محذوف $x = 0$ ، عبارت x^2 مثبت و عبارت $x^4 + 2x - 1$ منفی است، بنابراین نابرابری بالا برقرار است و یعنی در اینهمسایگی (حول $x = 0$)، مخرج $f(x)$ ، مثبت است. در نتیجه داریم:

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x-1}{\sqrt{x^2+1} - x^3 - 1} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{-1}{x^2 + 0^+} = -\infty$$

(مسابان ۲- مراحلی نامتناهی- مر در بی‌نهایت؛ صفحه‌های ۱۵۶ تا ۱۵۸)

$$\Rightarrow X = \begin{bmatrix} 2 & -6 \\ -8 & 20 \end{bmatrix}$$

پس مجموع درایه‌های X برابر ۸ است.

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها؛ صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

(افشین فاصله‌گذار)

«۳» ۲۴- گزینه

d و d' دو خط موازی با شیب‌های مثبت هستند که فقط یکی از آن‌ها از مبدأ عبور می‌کند. لذا در معادله ماتریسی متناظر، دترمینان ماتریس ضرایب بایستی صفر بوده و فقط یکی از درایه‌های ماتریس مقادیر معلوم نیز صفر می‌باشد. پس گزینه‌های «۱» و «۴» حذف می‌شوند. همچنین در گزینه «۲» شیب هر دو خط منفی است. (درایه‌های سطرها هم علامت‌اند).

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها؛ صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

(فرشته صدیقی فرد)

«۴» ۲۵- گزینه

با استفاده از دستور ساروس داریم:

$$\begin{vmatrix} 0 & x & \log x \\ -x & 0 & x^2 - 1 \\ -\log x & 1-x^2 & 0 \end{vmatrix}$$

$$= \left(0 - x \underbrace{(x^2 - 1)}_{\text{قرینه}} \log x - x \underbrace{(1-x^2)}_{\text{قرینه}} \log x \right) - (0+0+0) = 0$$

دترمینان فوق همواره به ازای $x > 0$ (دامنه تعریف لگاریتم) برابر صفر است؛ پس معادله بی‌شمار جواب دارد.

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها؛ صفحه‌های ۲۷ تا ۳۱)

(اسماق اسفندیار)

«۳» ۲۶- گزینه

بررسی گزینه‌ها:

$$|BA - I| = |BA - BB^{-1}| = |B||A - B^{-1}| \quad (1) \text{ درست}$$

$$= |A - B^{-1}| |B| = |AB - I| \quad (2) \text{ درست}$$

$$|ABA^{-1} - 2I| = |ABA^{-1} - 2AA^{-1}| \quad (3) \text{ نادرست؛ برای ماتریس‌های مربعی } A \text{ و } B \text{ از مرتبه ۳ داریم:}$$

$$= |A| |B - 2I| |A^{-1}| = |B - 2I| \quad (4) \text{ درست}$$

$$|A - B| = |-(B - A)| = (-1)^3 |B - A| = -|B - A| \quad (5) \text{ درست}$$

$$|(A^{-1}BA)^3| = |A^{-1}B^2A| = |A^{-1}| |B|^3 |A| = |B|^3 \quad (6) \text{ درست}$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها؛ صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(امیرضا غلاج)

هندسه ۳

- ۲۱- گزینه «۱»

ابتدا ماتریس A را طبق فرض پیدا می‌کنیم:

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 \\ 1 & -1 & -3 \end{bmatrix}$$

سپس براساس قوانین ضرب ماتریس‌ها، ماتریس A^3 را می‌یابیم:

$$A^3 = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 \\ 1 & -1 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 \\ 1 & -1 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 \\ 1 & -1 & -3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 4 & 0 \\ -4 & 5 & 9 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -2 & 0 \\ 1 & -1 & -3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 & 0 & 0 \\ 0 & -8 & 0 \\ 13 & -19 & -27 \end{bmatrix}$$

بنابراین مجموع درایه‌های زیر قطر اصلی برابر است با: $-6 + 13 - 19 = -6$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها؛ صفحه‌های ۱۷ تا ۲۱)

(کیوان درایی)

- ۲۲- گزینه «۱»

از سمت چپ، ماتریس A^{-1} و از سمت راست، ماتریس A را در عبارت فرض سؤال ضرب می‌کنیم:

$$A^{-1}(A + A^{-1})A = A^{-1}(ABA^{-1})A$$

$$\Rightarrow (I + (A^{-1})^2)A = IBI \Rightarrow A + A^{-1} = B$$

(هنرسه ۳- ماتریس و کاربردها؛ صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(سید محمد رضا حسینی فرد)

- ۲۲- گزینه «۲»

طبق فرض داریم:

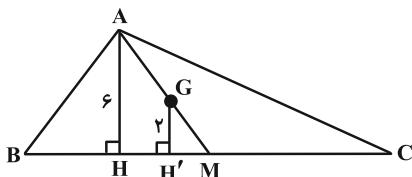
$$\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} X + \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} = I - 2X$$

$$\Rightarrow \left(\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 3 & -1 \end{bmatrix} + 2I \right) X = I - \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & -1 \end{bmatrix}$$

$$\Rightarrow \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 3 & 1 \end{bmatrix} X = \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -2 & 2 \end{bmatrix}$$

حال باید وارون ماتریس $\begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}$ را از سمت چپ در طرفین ضرب کنیم:

$$\Rightarrow X = \begin{bmatrix} 4 & 1 \\ 3 & 1 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -2 & 2 \end{bmatrix} \Rightarrow X = \frac{1}{1} \begin{bmatrix} 1 & -1 \\ -3 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & -4 \\ -2 & 2 \end{bmatrix}$$

در نتیجه مکان هندسی مرکز ثقل مثلث ABC برابر دو خط به موازات BC و به فاصله ۲ از آن خواهد بود.

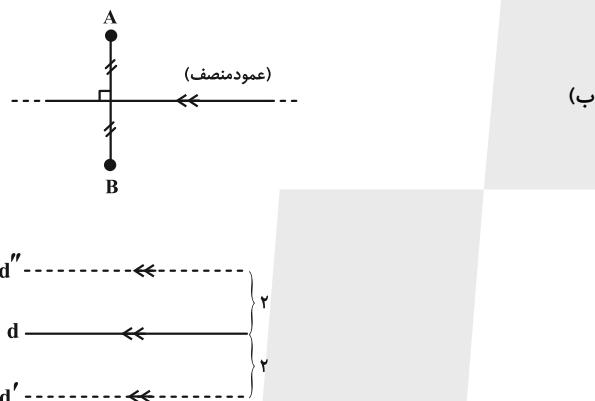
(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطي: صفحه هاي ۳۶ تا ۳۹)

(سید محمد رضا مسیني فرد)

«۲۰»

الف) مکان هندسی حاصل، تقاطع دو نیمساز عمود بر هم و دو خط موازی می باشد و هرگز نمی تواند تهی باشد. (در بهترین حالت اگر $\Delta \parallel L$, آن گاه

$\Delta \perp L'$ و بنابراین با هم مقاطع خواهد بود.)

اگر عمودمنصف AB یک خط موازی d و d' (و غیر منطبق بر آنها) باشد، مجموعه جواب تهی است.

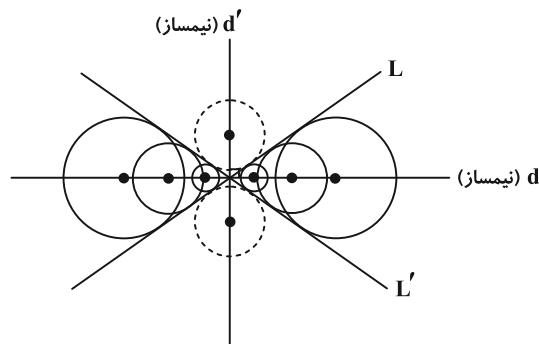
مطابق شکل دایره و خط d'' نقطه مشترک ندارد و در نتیجه مجموعه جواب تهی است.

(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطي: صفحه هاي ۳۶ تا ۳۹)

(سوکندر روشنی)

«۲۷»

مطابق شکل، مرکز دایره های که بر دو خط متقطع، مماس هستند روی نیمسازهای داخلی و خارجی دو خط قرار می گیرد. (d و d' عمود بر هم)

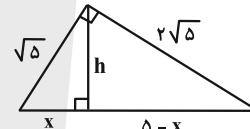

(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطي: صفحه هاي ۳۶ تا ۳۹)

(اخشين فاصه فان)

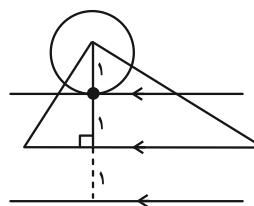
«۲۸»

با توجه به معلومات مستلمه، طول وتر برابر ۵ است. حال طبق روابط طولی در مثلث قائم الزاویه داریم:

$$(\sqrt{5})^2 = 5x \Rightarrow x = 1 \Rightarrow h^2 = 1 \times (5-1) \Rightarrow h = 2$$

اکنون به مرکز رأس قائم و شاعر ۱ دایره ای رسم می کنیم. همچنین دو خط به موازات وتر و به فاصله ۱ واحد از آن رسم می کنیم. چون طول ارتفاع وارد بر وتر برابر ۲ واحد است، لذا مطابق نمودار، تعداد نقاط تقاطع دو خط و دایره ۱ نقطه خواهد بود.

(هنرسه ۳- آشناي با مقاطع مفروطي: صفحه هاي ۳۶ تا ۳۹)

(همون عقیلی)

«۲۹»

چون فاصله رأس A تا ضلع BC همواره برابر ۶ است، مکان هندسی رأس A دو خط به موازات BC و به فاصله ۶ از آن می باشد. همچنین

می دانیم فاصله مرکز ثقل هر مثلث از هر ضلع آن، $\frac{1}{3}$ طول ارتفاع وارد بر

$$GH' = \frac{1}{3} AH = 2$$

آن ضلع می باشد. بنابراین:

$$\Rightarrow -\Delta a + b \equiv 0 \Rightarrow \Delta a \equiv b$$

با توجه به این که b فرد و $1 \leq a, b \leq 9$ می‌باشد، داریم:

$$* b = 1 \Rightarrow \Delta a \equiv 1 \Rightarrow \Delta a \equiv 70 \xrightarrow[(\Delta, 23)=1]{+5} \Delta a \equiv 14$$

$$\Rightarrow a = 14, 37, \dots$$

$$* b = 3 \Rightarrow \Delta a \equiv 3 \Rightarrow \Delta a \equiv -20 \Rightarrow a \equiv -4 \equiv 19$$

$$\Rightarrow a = 19, 42, \dots$$

$$* b = 5 \Rightarrow \Delta a \equiv 5 \Rightarrow a \equiv 1 \Rightarrow a = 1$$

$$* b = 7 \Rightarrow \Delta a \equiv 7 \Rightarrow \Delta a \equiv 30 \Rightarrow a \equiv 6 \Rightarrow a = 6$$

$$* b = 9 \Rightarrow \Delta a \equiv 9 \Rightarrow \Delta a \equiv 55 \Rightarrow a \equiv 11$$

$$\Rightarrow a = 11, 34, \dots$$

بنابراین دو عدد مطلوب ۱۱۵ و ۶۶۷ به دست می‌آید.

(ریاضیات گستته - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

(همطفی دیداری)

گزینه «۱» -۳۵

$$[m, n] \quad a \equiv b \pmod{n} \quad a \equiv b \pmod{m}$$

نکته: می‌دانیم اگر آن‌گاه $a \equiv b \pmod{n}$ و $a \equiv b \pmod{m}$ باشد، آن‌ها را برابر در نظر بگیریم. از آنجا که $n \mid a - b$ و $m \mid a - b$ ، پس باقیمانده تقسیم عدد داده شده را بر n و m به دست می‌آوریم:

$$2 \times 6^{53} - 41 \equiv 2 \times (-1)^{53} - 41 = -43 \equiv 6$$

$$6^2 \equiv 3 \pmod{11} \quad 6^6 \equiv 1 \pmod{11} \quad 6^5 \equiv 5 \pmod{11} \quad 6^4 \equiv -1 \pmod{11}$$

$$6^{53} \equiv 6^5 \pmod{11} \quad 6^5 \equiv 5 \pmod{11} \quad 6^3 \equiv 6 \pmod{11} \quad 6^3 \equiv 6 \pmod{11}$$

$$2 \times 6^{53} - 41 \equiv 2 \times 5 - 41 \equiv 6$$

بنابراین اگر عدد داده شده را A در نظر بگیریم، کافی است سمت راست

دو همنهشتی را یکسان کنیم:

$$\begin{cases} A \equiv 6 \pmod{11} \\ A \equiv 6 \pmod{11} \end{cases} \quad \Rightarrow A \equiv 6 \pmod{77}$$

(ریاضیات گستته - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

(عن ایمان)

گزینه «۱» -۳۶

عبارت داده شده را به پیمانه ۹۹ به صورت گسترده می‌نویسیم:

$$a^2b^3 + 2a^3b \equiv 100a + 200 + 10b + 3 + 2000 + 100a + 30 + b$$

$$\equiv 1100a + 11b + 2233 \equiv 11a + 11b - 44 \equiv 0$$

(همطفی دیداری)

ریاضیات گستته

گزینه «۴» -۳۱

طبق فرض می‌دانیم q عددی زوج است، پس:

$$q = 2t \Rightarrow (6q + 5)^2 = (12t + 5)^2 = 144t^2 + 120t + 25$$

$$= 24(\cancel{6t^2} + \cancel{5t} + 1) + 1 = 24k + 1$$

بنابراین مجموع ضرایب جمله‌ها در چندجمله‌ای k برابر است با:

$$6 + 5 + 1 = 12$$

(ریاضیات گستته - صفحه‌های ۳ و ۵)

(اصدرضا خلاج)

گزینه «۳» -۳۲

طبق فرض سؤال می‌دانیم:

$$\frac{a}{b} + \frac{4}{7} \in \mathbb{Z} \Rightarrow \frac{7a + 4b}{7b} \in \mathbb{Z} \Rightarrow 7b \mid 7a + 4b$$

از طرفی می‌دانیم $7b \mid 7b$ ، بنابراین داریم:

$$\begin{cases} 7b \mid 7b \xrightarrow{\times a} 7b \mid 7ab \\ 7b \mid 7a + 4b \xrightarrow{\times b} 7b \mid 7ab + 4b^2 \\ \text{تفاضل} \rightarrow 7b \mid 4b^2 \Rightarrow 7 \mid 4b \xrightarrow{\times 2} 7 \mid 8b \xrightarrow{\times \frac{1}{7}} 7 \mid b \end{cases}$$

(ریاضیات گستته - صفحه‌های ۵ تا ۱۲)

(همطفی دیداری)

گزینه «۴» -۳۳

طبق قضیه تقسیم داریم:

$$a = 12q + 7$$

برای این که مقسوم علیه تبدیل به ۳۶ شود، برای q سه حالت در نظر

می‌گیریم:

$$\begin{cases} q = 3k \Rightarrow a = 12(3k) + 7 = 36k + 7 \\ q = 3k + 1 \Rightarrow a = 12(3k + 1) + 7 = 36k + 19 \\ q = 3k + 2 \Rightarrow a = 12(3k + 2) + 7 = 36k + 31 \end{cases}$$

از آنجا که باقیمانده تقسیم عدد a بر ۳۶ باید برابر ۱۹ باشد، پس باید به صورت $36k + 7$ یا $36k + 31$ باشد.

$$\begin{cases} 1 \leq 36k + 7 < 500 \Rightarrow k = 0, 1, 2, \dots, 13 \end{cases}$$

$$\begin{cases} 1 \leq 36k + 31 < 500 \Rightarrow k = 0, 1, 2, \dots, 13 \end{cases}$$

پس در مجموع ۲۸ عدد قابل قبول برای a وجود دارد.

(ریاضیات گستته - صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

(اصدرضا خسینی فرد)

گزینه «۲» -۳۴

عدد $\frac{aab}{aabb}$ را در پیمانه ۲۳ به صورت گسترده می‌نویسیم:

$$\frac{aab}{aabb} \equiv 0 \Rightarrow 100a + 10a + b \equiv 0 \Rightarrow 110a + b \equiv 0$$

(اصدرضا غلاج)

گزینه «۲» - ۳۹

طبق فرض می‌دانیم که اعداد طبیعی x و y به صورت $3k$ و $3k'$ هستند
و داریم:

$$4x + 7y = 300 \Rightarrow 4(3k) + 7(3k') = 300$$

$$\Rightarrow 4k + 7k' = 100 \quad (k, k' \in \mathbb{N}) \quad (*)$$

معادله سیاله به دست آمده را می‌توان به یک معادله همنهشتی تبدیل کرد:

$$7k' \equiv 100 \xrightarrow{4 \times 25=100} 7k' \equiv 0 \xrightarrow{+7 \atop (4, 7)=1} k' \equiv 0$$

$$\Rightarrow k' = 4q \quad (q \in \mathbb{N})$$

$$(*) : 4k + 7(4q) = 100 \Rightarrow k = 25 - 7q$$

از آنجا که k و k' اعدادی طبیعی هستند، داریم:

$$\left\{ \begin{array}{l} k \geq 1 \Rightarrow 25 - 7q \geq 1 \Rightarrow q \leq \frac{24}{7} \\ (1) \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} k' \geq 1 \Rightarrow 4q \geq 1 \Rightarrow q \geq \frac{1}{4} \\ (2) \end{array} \right.$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} \frac{1}{4} \leq q \leq \frac{24}{7} \xrightarrow{q \in \mathbb{N}} q = 1, 2, 3$$

مقداری که برای x و y به دست می‌آید عبارتند از:

$$\left\{ \begin{array}{l} x = 54, y = 12 \\ x = 33, y = 24 \\ x = 12, y = 36 \end{array} \right.$$

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

(نیلوفر مهدوی)

گزینه «۱» - ۴۰

نکته: شرط آن که معادله سیاله $ax + by = c$ در مجموعه اعداد صحیح

$(a, b) | c$ دارای جواب باشد، آن است که:

$$(152, 209) | 4m + 2 \Rightarrow (19 \times 8, 19 \times 11) | 4m + 2$$

$$\Rightarrow 19 | 4m + 2 \Rightarrow 4m + 2 \equiv 0 \Rightarrow 4m \equiv -2 \Rightarrow 4m \equiv 36$$

$$\xrightarrow{+4 \atop (4, 19)=1} m \equiv 9 \Rightarrow m = 19k + 9 \quad (k \in \mathbb{Z})$$

$$1 \leq m < 340 \Rightarrow 1 \leq 19k + 9 < 340 \Rightarrow k = 0, 1, 2, \dots, 17$$

بنابراین ۱۸ مقدار طبیعی و کوچک‌تر از ۳۴۰ برای m یافت می‌شود.

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

$$\Rightarrow 11(a+b) \equiv 44 \xrightarrow{+11 \atop (11, 99)=11} a+b \equiv 4$$

از آنجا که $a+b < 20$ ، مقداری ممکن برای $a+b$ اعداد ۴، ۵، ۶، ۷، ۸، ۹ هستند که تنها مقدار ۴ در گزینه‌ها وجود دارد.

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۱۹ تا ۲۲)

(فرشاد صدیقی فر)

گزینه «۱» - ۴۷

$$\left\{ \begin{array}{l} x : \text{تعداد پسرها} \\ y : \text{تعداد دخترها} \end{array} \right. \Rightarrow 7x + 4y = 82 \Rightarrow 7x \equiv 82 \Rightarrow 3x \equiv 2 \equiv 6$$

$$\xrightarrow{+3 \atop (3, 4)=1} x \equiv 2 \Rightarrow x = 4k + 2$$

با جایگذاری x در معادله اولیه داریم:

$$7(4k+2) + 4y = 82 \Rightarrow 4y = -28k + 68$$

$$\xrightarrow{+4} y = -7k + 17$$

می‌دانیم x و y اعدادی بزرگ‌تر یا مساوی صفر هستند، بنابراین:

$$\left\{ \begin{array}{l} x \geq 0 \Rightarrow 4k+2 \geq 0 \Rightarrow k \geq -\frac{1}{2} \\ (1) \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} y \geq 0 \Rightarrow -7k+17 \geq 0 \Rightarrow k \leq \frac{17}{7} \\ (2) \end{array} \right.$$

$$\Rightarrow -\frac{1}{2} \leq k \leq \frac{17}{7} \xrightarrow{k \in \mathbb{Z}} k = 0, 1, 2$$

بنابراین مقداری ممکن برای x و y عبارتند از:

$$\left\{ \begin{array}{l} x = 2, y = 17 \Rightarrow x+y = 19 \\ (1) \end{array} \right.$$

$$\left\{ \begin{array}{l} x = 6, y = 10 \Rightarrow x+y = 16 \\ (2) \end{array} \right.$$

(کمترین تعداد افراد)

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

(سید محمد رضا حسینی فر)

گزینه «۳» - ۴۸

ابتدا به کمک معادله همنهشتی، مقدار a را به دست می‌آوریم:

$$9x + 15y = 120 \xrightarrow{+3} 3x + 5y = 40 \Rightarrow 3x \equiv 40$$

$$\xrightarrow{5x8=40} 3x \equiv 0 \xrightarrow{+3 \atop (3, 5)=1} x \equiv 0 \Rightarrow x = 5k \quad (k \in \mathbb{Z})$$

پس بزرگ‌ترین مقدار طبیعی دو رقمی x برابر $a = 5 \times 19 = 95$ بوده و داریم:

$$a^{140^3} \equiv 95^{140^3} \xrightarrow{95=-1} a^{140^3} \equiv (-1)^{140^3} \equiv -1 \equiv 3$$

(ریاضیات گسسته - صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

حال با جایگذاری مقدار kq در تساوی (۱) داریم:

$$k + \frac{1}{\gamma} + \frac{1}{\gamma}q = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{\gamma} - \frac{1}{\gamma}q \quad \text{که} \quad k = \frac{1}{\gamma q}$$

$$\frac{1}{\gamma q} = \frac{1}{\gamma} - \frac{1}{\gamma}q \quad \xrightarrow{\times \gamma q} 1 = \gamma q - q^2$$

$$\Rightarrow 1 = \gamma q - q^2 \Rightarrow (\gamma q - 1)(q - 1) = 0 \Rightarrow q = \frac{1}{\gamma} \quad \text{یا} \quad 1$$

بنابراین مقادیر $P(a)$, $P(b)$, $P(c)$ به صورت‌های زیر می‌توانند باشند:

$$\begin{cases} q = \frac{1}{\gamma} \Rightarrow k = \frac{1}{\gamma q} = \frac{1}{\gamma}, P(a) = \frac{1}{\gamma}, P(b) = \frac{1}{\gamma}, P(c) = \frac{1}{\gamma} \\ q = 1 \Rightarrow k = \frac{1}{\gamma} \Rightarrow P(a) = \frac{1}{\gamma}, P(b) = \frac{1}{\gamma}, P(c) = \frac{1}{\gamma} \end{cases}$$

در هر دو حالت مذکور بیشترین مقدار ممکن برای احتمال یک پیشامد ساده

برابر $\frac{1}{\gamma}$ می‌باشد.

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۱۴۷ تا ۱۴۹)

(نیلوفر مهدوی)

«۳» - ۴۴ گزینه

طبق فرض داریم:

$$P(B | A) = P(A | B') \Rightarrow \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{P(A \cap B')}{P(B')}$$

$$\Rightarrow \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{P(A - B)}{1 - P(B)} = \frac{P(A) - P(A \cap B)}{1 - P(B)} \quad (*)$$

از طرفی می‌دانیم:

$$\begin{cases} P(A \cap B) = \frac{1}{9} \\ P(A') = 1 - P(A) = \frac{2}{3} \Rightarrow P(A) = \frac{1}{3} \end{cases}$$

$$\frac{1}{9} = \frac{\frac{1}{3} - \frac{1}{9}}{1 - P(B)} \Rightarrow P(B) = \frac{5}{6} \quad \text{حال با توجه به (*) داریم:}$$

(کیوان (داری))

آمار و احتمال

«۴» - ۴۱ گزینه

احتمال رخداد پیشامد مطلوب برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{7}{3} \times 4!}{\binom{9}{4} \times 4!} = \frac{\frac{7 \times 6 \times 5}{3!}}{\frac{9 \times 8 \times 7 \times 6}{4!}} = \frac{24 \times 5}{6 \times 9 \times 8} = \frac{5}{18}$$

(ریاضی ا- آمار و احتمال: صفحه ۱۴۶)

(نیلوفر مهدوی)

«۱» - ۴۲ گزینه

اگر پیشامد مضرب ۳ بودن را با A و پیشامد مضرب ۷ بودن را با B نشان

دهیم، داریم:

$$P(A) = \frac{\left[\frac{144}{3}\right] - \left[\frac{24}{3}\right]}{120} = \frac{48 - 8}{120} = \frac{40}{120}$$

$$P(A \cap B) = \frac{\left[\frac{144}{21}\right] - \left[\frac{24}{21}\right]}{120} = \frac{6 - 1}{120} = \frac{5}{120}$$

$$P(A - B) = P(A) - P(A \cap B) = \frac{40}{120} - \frac{5}{120} = \frac{35}{120} = \frac{7}{24}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۱۴۳ تا ۱۴۵)

(محمطفی دیراری)

«۱» - ۴۳ گزینه

مقادیر (a) , $P(b)$, $P(c)$ را به ترتیب برابر k , kq , kq^2 می‌دانیم:

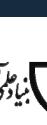
فرض می‌کنیم. حال داریم:

$$k + kq + kq^2 = 1 \quad (1)$$

$$\left\{ \frac{1}{k} + \frac{1}{kq} + \frac{1}{kq^2} = \frac{49}{4} \Rightarrow \frac{kq^2 + kq + k}{k^2 q^2} = \frac{49}{4} \right. \quad (2)$$

از تقسیم تساوی (۱) بر تساوی (۲) داریم:

$$k^2 q^2 = \frac{4}{49} \xrightarrow{k, q > 0} kq = \frac{2}{7}$$

حال اطلاعات مسئله را بر حسب پیشامدهای A و B بازنویسی می کنیم:

$$\begin{aligned} P(A|B) &= \frac{P(A \cap B)}{P(B)} = \frac{4}{10} \\ \Rightarrow \frac{10}{4} P(A \cap B) &= P(B) \quad (1) \\ P(B|A) &= \frac{P(A \cap B)}{P(A)} = \frac{6}{10} \\ \Rightarrow \frac{5}{3} P(A \cap B) &= P(A) \quad (2) \\ P(A' \cap B') &= \frac{1}{2} \Rightarrow P[(A \cup B)'] = 1 - P(A \cup B) = \frac{2}{10} \\ \Rightarrow P(A \cup B) &= \frac{8}{10} \quad (3) \end{aligned}$$

حال داریم:

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) \xrightarrow{(1), (2), (3)}$$

$$\frac{8}{10} = \frac{5}{3} P(A \cap B) + \frac{10}{4} P(A \cap B) - P(A \cap B)$$

$$\Rightarrow \frac{4}{5} = \frac{44}{21} P(A \cap B) \Rightarrow P(A \cap B) = \frac{4 \times 21}{5 \times 44} = \frac{21}{55}$$

$$\xrightarrow{(1)} P(B) = \frac{21}{55} \times \frac{10}{7} = \frac{6}{11}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه های ۱۴ تا ۲۵)

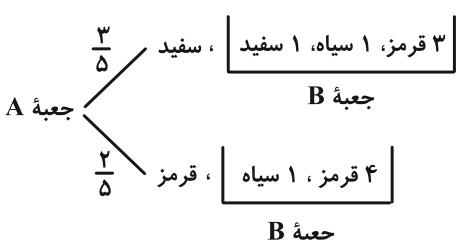
(اخشین فاصله خان)

«۴» - ۴۷

مهره های موجود در جعبه های A و B به صورت زیر است:

$$A \left\{ \begin{array}{l} \text{سفید} \\ \text{قرمز} \end{array} \right. \quad B \left\{ \begin{array}{l} \text{سیاه} \\ \text{قرمز} \end{array} \right.$$

قسمت اول نمودار درختی مربوط به این سؤال، به شکل زیر است:

بنابراین احتمال آن که حداقل یکی از پیشامدهای A یا B رخ دهد برابر

است و داریم: $P(A \cup B)$

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B)$$

$$= \frac{1}{3} + \frac{5}{6} - \frac{2}{9} = \frac{17}{18}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه های ۱۴ و ۲۵)

«۳» - ۴۵

بادآوری: طبق قانون جذب در مجموعه ها داشتیم:

نکته:

$$\begin{cases} A \cup (B - A) = A \cup (B \cap A') = A \cup B \\ A \cap (B - A) = A \cap B \cap A' = \emptyset \end{cases}$$

$$\Rightarrow P(A) + P(B - A) = P(A \cup B) \quad (*)$$

بنابراین احتمال خواسته شده برابر است با:

$$P(A | A \cup B) = \frac{P(A \cap (A \cup B))}{P(A \cup B)} = \frac{P(A)}{P(A \cup B)} \quad (*)$$

$$\frac{P(A)}{P(A) + P(B - A)} = \frac{\frac{2}{5}}{\frac{2}{5} + \frac{1}{3}} = \frac{\frac{2}{5}}{\frac{11}{15}} = \frac{30}{55} = \frac{6}{11}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه های ۱۴ و ۲۵)

«۳» - ۴۶

پیشامدهای A و B را به گونه زیر تعریف می کنیم:

$$\begin{cases} \text{پیشامد قبول شدن نوید: } A \\ \text{پیشامد تقلب کردن نوید: } B \end{cases}$$

اگر A پیشامد فرد آمدن تاس‌ها باشد، طبق قانون احتمال کل داریم:

$$P(A) = P(B_1)P(A|B_1) + P(B_2)P(A|B_2) + P(B_3)P(A|B_3)$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1}{4} \times \left(\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right) + \frac{1}{2} \times \left(\frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right) + \frac{1}{4} \times \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow P(A) = \frac{1}{16} + \frac{1}{16} + \frac{1}{8} = \frac{1}{4}$$

اکنون می‌توان طبق قانون بیز، احتمال خواسته شده را به دست آورد:

$$P(B_1 | A) = \frac{P(B_1)P(A|B_1)}{P(A)} = \frac{\frac{1}{4} \times \left(\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right)}{\frac{1}{4}} = \frac{1}{4}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۵۵ تا ۵۸)

(امیرحسین ابومنوب)

- ۵۰ «گزینه ۱»

در صورتی که مهره‌ها را با جای‌گذاری خارج کنیم، پیشامدهای خروج ۲

مهره مستقل از یکدیگرند و در نتیجه داریم:

$$P = \frac{3}{6} \times \frac{3}{6} + \frac{2}{6} \times \frac{2}{6} + \frac{1}{6} \times \frac{1}{6} = \frac{14}{36} = \frac{7}{18}$$

زدن قرمز آبی

در صورتی که مهره‌ها را بدون جای‌گذاری خارج کنیم، آن‌گاه طبق قانون

ضرب احتمال داریم:

$$P = \frac{3}{5} \times \frac{2}{5} + \frac{2}{5} \times \frac{1}{5} = \frac{8}{25} = \frac{4}{15}$$

قرمز آبی

(تذکر: دقت کنید که در این حالت احتمال خروج ۲ مهره زرد وجود ندارد.)

بنابراین نسبت این دو احتمال برابر است با:

$$\frac{\frac{7}{18}}{\frac{4}{15}} = \frac{7 \times 15}{4 \times 18} = \frac{35}{24}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۵۲ و ۵۳ تا ۶۸)

احتمال مطلوب سؤال برابر است با:

$$\begin{aligned} & \left(\frac{3}{5} \times \frac{1}{2} \right) + \left(\frac{3}{5} \times \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} \right) + \left(\frac{2}{5} \times \frac{1}{2} \right) \\ & = \left(\frac{3}{5} \times \frac{9}{10} \right) + \frac{1}{25} = \frac{27}{50} + \frac{1}{25} = \frac{43}{50} = 0.86 \end{aligned}$$

(آمار و احتمال - احتمال: صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

- ۴۸ «گزینه ۳»

فضای نمونه این آزمایش ۳۶ عضو دارد و حالت‌هایی که مجموع دو تاس

برابر ۷ می‌شود در جدول زیر مشخص شده است:

	۲	۲	۳	۴	۴	۵
۲						۷
۲						۷
۳				۷	۷	
۴			۷			
۴			۷			
۵	۷	۷				

بنابراین احتمال رخ دادن پیشامد خواسته شده برابر است با:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{8}{36} = \frac{2}{9}$$

(ریاضی - آمار و احتمال: صفحه‌های ۱۶۹ تا ۱۷۰)

- ۴۹ «گزینه ۳»

پیشامدهای B_1 , B_2 و B_3 را به گونه زیر تعریف کرده و احتمال هر یک

را به دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} B_1 : \Rightarrow P(B_1) = \frac{1}{4} \\ B_2 : \Rightarrow P(B_2) = \frac{2}{4} = \frac{1}{2} \\ B_3 : \Rightarrow P(B_3) = 1 - \left(\frac{1}{4} + \frac{2}{4}\right) = \frac{1}{4} \end{cases}$$

(امیرحسین ابومصوب)

گزینه «۱» - ۵۴

این نوع نمونه گیری، «نمونه گیری خوش‌های» نام دارد. در این روش نمونه گیری کل جامعه در قالب چند گروه یا خوشه در نظر گرفته می‌شوند. این خوشه‌ها به عنوان واحدهای آماری اولیه در نظر گرفته می‌شوند و تعدادی از آن‌ها انتخاب می‌شوند؛ سپس همه واحدهای آماری آن خوشه‌ها به عنوان نمونه گیری اگر نمونه در نظر گرفته شده و بررسی می‌شوند. در این روش نمونه گیری اگر تعداد کل خوشه‌ها n و تعداد خوشه‌های انتخاب m باشد، احتمال انتخاب

$$\text{هر عضو جامعه } \frac{m}{n} \text{ خواهد بود.}$$

$$\begin{cases} m = 3 \\ n = 10 \end{cases} \Rightarrow P = \frac{3}{10} = 0.3$$

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه‌های ۹۱ تا ۹۰)

(امیرحسین ابومصوب)

گزینه «۴» - ۵۵

در بین روش‌های بیان شده، تنها روش نمونه گیری در گزینه «۴» یک روش نمونه گیری احتمالی است و همه دانش‌آموزان هر کدام از کلاس‌ها شانس معلومی برای انتخاب شدن در نمونه را دارند و روشی تصادفی برای انتخاب افراد به کار رفته است. در سایر گزینه‌ها، فقط یک نفر مشخص در هر کلاس شانس انتخاب در نمونه را پیدا می‌کند و نمونه گیری احتمالی نیست.

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۳)

(نیلوفر مهدوی)

گزینه «۱» - ۵۶

میانگین جامعه برابر است با:

$$\mu = \frac{1+2+\dots+79}{79} = \frac{\frac{79 \times 80}{2}}{79} = 40$$

(امیرحسین ابومصوب)

آمار و احتمال

گزینه «۴» - ۵۱

میزان بارندگی بر حسب ساتی مترا، متغیر کمی پیوسته، نوع بارندگی (باران، برف و تگرگ) متغیر کیفی اسمی و شدت بارندگی (کم، متوسط و زیاد) متغیر کیفی ترتیبی است.

(ریاضی ۱ - آمار و احتمال؛ صفحه‌های ۱۷۰ تا ۱۶۲)

(اخشنده فاضل)

گزینه «۳» - ۵۲

طبقه‌های از همه طبقه‌ها یک نمونه تصادفی ساده انتخاب می‌شود. (طبقه‌ها به صورت تصادفی انتخاب نمی‌شوند).

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه‌های ۹۸ تا ۹۰)

(ممطوفی دیداری)

گزینه «۲» - ۵۳

از آنجا که $11 = 65 + 11$ ، پس افراد به ۶۵ گروه ۱۱ تایی تقسیم شده‌اند.

همچنین چون $3 = 69 - 11$ ، پس شماره اولین نفر انتخاب شده برابر ۳ و قدر نسبت

شماره‌های انتخابی برابر ۱۱ است و در نتیجه شماره‌های انتخاب شده به صورت

۱۱k + ۳ بوده و باقی مانده آن‌ها بر ۱۱ برابر ۳ است؛ پس داریم:

$$abc \equiv 3 \Rightarrow c - b + a \equiv 3 \xrightarrow{-\lambda \leq c - b + a \leq \lambda}$$

$$\begin{cases} c - b + a = -\lambda & \text{غایق} \\ c - b + a = 3 & \text{مثال} \\ c - b + a = 14 & \text{مثال} \end{cases} \xrightarrow{113} \xrightarrow{207}$$

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه ۱۰)

$$\frac{1}{n_1} = \frac{25}{9} \times \frac{1}{n_1 + 40} \Rightarrow 9n_1 + 3600 = 25n_1$$

$$\Rightarrow 16n_1 = 3600 \Rightarrow n_1 = 225$$

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه ۱۱۵)

(کیوان (دراین))

گزینه ۱۱

-۵۹

در جامعه‌ای با انحراف معیار σ و میانگین $\bar{x}$ ، برای نمونه‌ای با اندازه n ،

بازه با اطمینان بیش از ۹۵٪ به صورت $[\bar{x} - \frac{2\sigma}{\sqrt{n}}, \bar{x} + \frac{2\sigma}{\sqrt{n}}]$ می‌باشد.

در این جامعه $\sigma = 10$ می‌باشد، بنابراین:

$$[\bar{x} - \frac{20}{\sqrt{n}}, \bar{x} + \frac{20}{\sqrt{n}}] = [9/8, 10/2]$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \frac{40}{\sqrt{n}} = 0 \Rightarrow \sqrt{n} = 100 \Rightarrow n = 10000 \\ \bar{x} - \frac{20}{\sqrt{n}} = 9/8 \Rightarrow \bar{x} - 0/2 = 9/8 \Rightarrow \bar{x} = 10 \end{cases}$$

بنابراین مجموع داده‌های نمونه برابرند با:

$$\bar{x} = \frac{x_1 + \dots + x_n}{n} \Rightarrow x_1 + \dots + x_n = n\bar{x} = 10^4 \times 10 = 10^5$$

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

(امیرحسین ملازین)

گزینه ۱۲

-۶۰

مطابق با تعاریف صفحه ۱۰۷ کتاب درسی، زمانی از مصاحبه استفاده می‌شود

که آمارگیر از همه پاسخ‌هایی ممکن اطلاعات کافی نداشته باشد، در بسیاری

از مؤسسات و سامانه‌ها استفاده از روش دادگان برای جمع‌آوری اطلاعات به

سرعت رواج یافته و پرسشنامه مرسوم‌ترین ابزار گرفتن اطلاعات از مردم

می‌باشد.

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه ۱۰۷)

میانگین جامعه برابر ۴۰ است پس برای آن که میانگین یک نمونه دوستایی

نظیر $\{a, b\}$ برابر ۴۰ شود، باید $a + b = 80$ بشود؛ بنابراین مقادیر

ممکن برای $\{a, b\}$ عبارتند از: $\{1, 79\}, \{2, 78\}, \dots, \{39, 41\}$

که تعداد آنها برابر ۳۹ است. احتمال آن که میانگین نمونه با جامعه یکسان

نباشد برابر است با:

$$1 - \left(\frac{39}{79} \right) = 1 - \frac{39}{79 \times 39} = 1 - \frac{1}{79} = \frac{78}{79}$$

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۴)

(اخشین فاصله‌های)

گزینه ۱۳

-۵۷

چون نمونه‌ها سه‌تایی هستند لذا تعداد کل انتخاب‌ها برابر است با $\binom{5}{3}$

و چون برآورد میانگین ۲۰ میلیون تومان است، مجموعه‌های سه عضوی ای که

مجموع اعضای آنها برابر ۶۰ می‌باشند را مشخص می‌کنیم:

$$\{10, 20, 30\}, \{15, 20, 25\}$$

پس احتمال برآورد میانگین ۲۰ میلیون تومان برابر با $\frac{2}{10} = 0.2$ است.

(آمار و احتمال - آمار استنباطی؛ صفحه‌های ۱۱۲ تا ۱۱۴)

(اصدرضا غلاچ)

گزینه ۱۴

-۵۸

نکته: انحراف معیار برآورد میانگین جامعه‌ای با انحراف معیار σ توسط

$$\text{نمونه‌ای با اندازه } n \text{ از دستور } \sigma_{\bar{x}} = \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$$

نمونه متعلق به یک جامعه می‌باشد، آنها یکسان است.

$$\begin{cases} n_2 - n_1 = 400 \\ \sigma_{\bar{x}} = \frac{5}{3} \sigma'_{\bar{x}} \end{cases} \Rightarrow \frac{\sigma}{\sqrt{n_1}} = \frac{\frac{5}{3} \sigma}{\sqrt{n_1 + 400}} \Rightarrow \frac{1}{\sqrt{n_1}} = \frac{\frac{5}{3}}{\sqrt{n_1 + 400}}$$

(بهزاد آزادگران)

گزینه «۱»

طبق نمودار مکان- زمان متوجه که خط راست است، حرکت یکنواخت است، پس:

$$x_A = v_A t + x_0 \Rightarrow x_A = v_A t - 2$$

$$x_B = v_B t + x_0 \Rightarrow x_B = v_B t + 4$$

در لحظه $t = 5\text{ s}$ دو متوجه ک به هم می‌رسند.

$$x_A = x_B \xrightarrow{t=5\text{ s}} v_A t - 2 = v_B t + 4 \Rightarrow v_A - v_B = 1/2$$

برای فاصله دو متوجه در لحظه $t = 8\text{ s}$ داریم:

$$|x_A - x_B| = |v_A t + x_0| - |v_B t + x_0|$$

$$= |\lambda v_A - 2 - \lambda v_B - 4| = |\lambda(v_A - v_B) - 6|$$

$$= |\lambda(1/2) - 6| = |9/2 - 6| = 3/2 \text{ m}$$

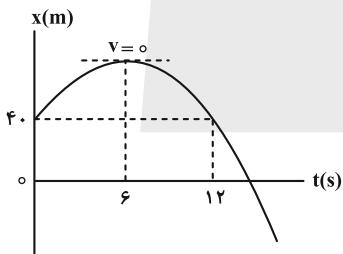
(فیزیک ۳- حرکت بر فقط راست: صفحه‌های ۱۵ تا ۱۶)

(علیرضا بیاری)

گزینه «۳»

با توجه به تقارن موجود در نمودار سهمی، در لحظه $t = 6\text{ s}$ که در رأس

سهمی قرار دارد، سرعت متوجه صفر است.

$$v = at + v_0 \xrightarrow{t=6\text{ s}} v = 0, a = -0/6 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

(توجه داشته باشید که گودی سهمی نمودار مکان- زمان، رو به پایین است)

بنابراین شتاب حرکت منفی است.

$$0 = -0/6 \times 6 + v_0 \Rightarrow v_0 = 3 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

لحظه‌ای که جهت بردار مکان عوض می‌شود، همان لحظه‌ای است که

متوجه از مبدأ مکان ($x = 0$) می‌گذرد. با استفاده از رابطه سرعت-

جابه‌جایی می‌توان نوشت:

$$v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x \xrightarrow{\Delta x = -4 = -4\text{ m}} v = \frac{m}{s}, a = -0/6 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

(مسنون سلاماس ونر)

فیزیک ۳

گزینه «۳»

در نمودار $t - x$ شب خط مماس بر نمودار بیانگر سرعت متوجه است.

بنابراین در بازه‌های زمانی ($t = 0$ تا $t = 6\text{ s}$) و ($t = 6\text{ s}$ تا $t = 12\text{ s}$) که شب خط مماس بر نمودار مقداری مثبت است، سرعت نیز مثبت خواهد بود.

در نمودار $t - x$ زمانی که نمودار بالای محور t است، بردار مکان در جهت مثبت خواهد بود. بنابراین در بازه زمانی ($t = 0$ تا $t = 2\text{ s}$) بردار مکان متوجه ک مثبت خواهد بود.

(فیزیک ۳- حرکت بر فقط راست: صفحه‌های ۱۵ تا ۱۶)

(مسعود فنارانی)

گزینه «۴»

چون فاصله زمانی عکس‌ها یکسان است و مسافت پیموده شده بین دو لحظه ابتداء کاهش (کاهش تندی) و سپس افزایش (افزایش تندی) می‌یابد؛ پس حرکت متوجه ابتداء کندشونده و سپس تندشونده است.

(فیزیک ۳- حرکت بر فقط راست: صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

(علیرضا بیاری)

گزینه «۳»

اگر متوجه کی مسافت ℓ_1 را با تندی ثابت v_1 و پس از آن مسافت ℓ_2 را با تندی ثابت v_2 پیماید، تندی متوسط آن در کل مسیر برابر است با:

$$s_{av} = \frac{\ell_1 + \ell_2}{\Delta t_1 + \Delta t_2} = \frac{\ell_1 + \ell_2}{\frac{\ell_1}{v_1} + \frac{\ell_2}{v_2}}$$

$$\frac{P = \frac{m}{n}, v_2 = 30 \frac{\text{m}}{\text{s}}, s_{av} = 25 \frac{\text{m}}{\text{s}}}{v_1 = \frac{\text{km}}{\text{h}} = 22 + 3/6 = 20 \frac{\text{m}}{\text{s}}, \ell = \ell_1 + \ell_2}$$

برای ساده‌تر شدن محاسبات $\frac{m}{n}$ را برابر P فرض می‌کنیم:

$$\frac{P\ell + (1-P)\ell}{20 + (1-P)\ell} = \frac{1}{\frac{P}{20} + \frac{(1-P)}{30}}$$

$$\Rightarrow \frac{5}{4}P + \frac{5}{6}(1-P) = 1 \Rightarrow \frac{5}{4}P + \frac{5}{6} - \frac{5}{6}P = 1$$

$$\Rightarrow \frac{15P - 10P}{12} = \frac{1}{6} \Rightarrow \frac{5P}{12} = \frac{1}{6} \Rightarrow P = \frac{2}{5}$$

$$\frac{P = \frac{m}{n}}{\frac{m}{n} = \frac{2}{5}}$$

(فیزیک ۳- حرکت بر فقط راست: صفحه‌های ۱۵ تا ۱۶)

حال از معادله سرعت - جابه‌جایی داریم:

$$v^t - v_0^t = -2g\Delta y \xrightarrow[g=10 \frac{m}{s^2}]{v_0=0} v^t = -2 \times 10 \times (-245) = 4900$$

$$\Rightarrow |v| = 4900 \frac{m}{s}$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر فقط، است: صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

(ممکن‌گذاشتن منشاء‌ی)

گزینه «۳» - ۶۸

$$\begin{aligned} |\Delta y_1| &= \frac{1}{2}gt^2 \\ |\Delta y_2| &= (|\Delta y_1| + |\Delta y_3|) - |\Delta y_1| \\ &= \frac{1}{2}g(2t)^2 - \frac{1}{2}gt^2 = \frac{3}{2}gt^2 \\ |\Delta y_3| &= (|\Delta y_1| + |\Delta y_2| + |\Delta y_4|) - (|\Delta y_1| + |\Delta y_2|) \\ &= \frac{1}{2}g(3t)^2 - \frac{1}{2}g(2t)^2 = \frac{5}{2}gt^2 \\ |\Delta y_4| &= (|\Delta y_1| + |\Delta y_2| + |\Delta y_3|) \\ &\quad - (|\Delta y_1| + |\Delta y_2| + |\Delta y_3|) \\ &= \frac{1}{2}g(4t)^2 - \frac{1}{2}g(3t)^2 = \frac{7}{2}gt^2 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow |\Delta y_1| + |\Delta y_2| + |\Delta y_3| + |\Delta y_4| = 640m$$

$$\Rightarrow gt^2 = 640 \Rightarrow \begin{cases} |\Delta y_1| = 40 \\ |\Delta y_2| = 120 \\ |\Delta y_3| = 200 \\ |\Delta y_4| = 280 \end{cases}$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر فقط، است: صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

(سعید شرق)

گزینه «۴» - ۶۹

قانون دوم نیوتون را برای هر دو نیرو و می‌نویسیم:

$$F_1 = 2ma \quad : \quad F_1 \text{ نیروی}$$

$$F_2 = (2m) \times \frac{a}{3} = \frac{2}{3}ma \quad : \quad F_2 \text{ نیروی}$$

حداکثر شتاب زمانی اتفاق می‌افتد که دو نیروی F_1 و F_2 هم‌جهت و در یک راستا وارد شوند:

$$F_1 + F_2 = 2ma + \frac{2}{3}ma = \frac{8}{3}ma$$

$$F_{net1} = ma_{max} \Rightarrow \frac{8}{3}ma = \left(\frac{m}{2}\right) \times a_{max} \Rightarrow a_{max} = \frac{16a}{3}$$

حداقل شتاب زمانی اتفاق می‌افتد که دو نیروی F_1 و F_2 خلاف جهت و در یک راستا وارد شوند:

$$F_1 - F_2 = 2ma - \frac{2}{3}ma = \frac{4}{3}ma$$

$$v^t - v_0^t = 2(-0.5)(-40) \Rightarrow v^t = 49 \Rightarrow v = \pm 7 \frac{m}{s}$$

با توجه به نمودار $v = -7 \frac{m}{s}$ است، اما تندی متحرک برابر باشد.

(فیزیک ۳ - حرکت بر فقط، است: صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴)

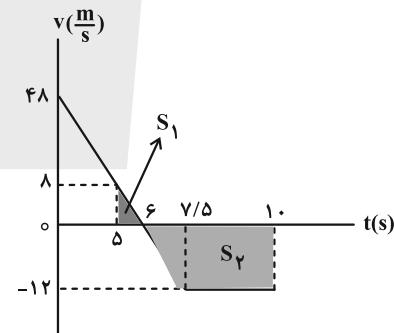
گزینه «۵» - ۶۶

(مبینی نکویان)

با توجه به این که حرکت متحرک با شتاب ثابت است، معادله سرعت - زمان آن را می‌توان به صورت زیر به دست آورد:

$$\begin{cases} x = \frac{1}{2}at^2 + v_0 t + x_0 & a = -8 \frac{m}{s^2} \\ v = at + v_0 & v_0 = 48 \frac{m}{s} \end{cases} \Rightarrow v = -8t + 48$$

از آنجا که در لحظه $t = 7/5s$ ، نیروی خالص F قطع می‌شود، می‌توان گفت که از این لحظه به بعد حرکت متحرک، حرکت با سرعت ثابت می‌شود. پس نمودار سرعت - زمان این متحرک را می‌توان به صورت زیر رسم کرد:

مساحت محصور بین نمودار سرعت - زمان با محور زمان برابر با جابه‌جایی متحرک است، بنابراین:

$$\Delta x_1 = S_1 - S_2 = \frac{1}{2}(1)(8) - \frac{1}{2}(\frac{13}{2})(12) = -35m$$

(فیزیک ۳ - حرکت بر فقط، است و دینامیک و حرکت دایره‌ای:

صفحه‌های ۲۱ تا ۲۴، ۲۹ تا ۳۳)

گزینه «۶» - ۶۷

(علی پرزر)

با استفاده از معادله مکان - زمان در سقوط آزاد داریم:

$$\Delta y = -\frac{1}{2}gt^2 \Rightarrow -245 = -\frac{1}{2} \times 10 \times t^2 \Rightarrow t^2 = 49 \Rightarrow t = 7s$$

(مسام نادری)

گزینه «۴» -۷۳

موارد (الف) و (پ) درست‌اند. در حرکت دایره‌ای یکنواخت، بردار سرعت همواره مماس بر مسیر حرکت جسم است و توجه کنید که جهت بردار سرعت تغییر می‌کند اما اندازه آن ثابت است، یعنی در حرکت دایره‌ای یکنواخت بردار سرعت جسم تغییر جهت می‌دهد اما تندی جسم ثابت است (علت نادرستی (ب)). همچنین توجه کنید که نیروی مرکزگرای وارد بر جسم همواره به سمت مرکز دایره و در نتیجه عمود بر مسیر و جابه‌جایی جسم است. پس کار انجام شده توسط آن برابر با صفر است:

$$(W = Fd \cos 90^\circ = 0)$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۹ و ۱۵۰)

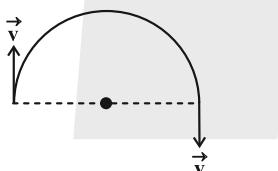
(امیر‌احمد میرسعید)

گزینه «۲» -۷۴

با توجه به رابطه تندی جسم در حرکت دایره‌ای، می‌توان نوشت:

$$v = \frac{2\pi r}{T} \Rightarrow 2\pi = \frac{2\pi(0/1)}{T} \Rightarrow T = \frac{1}{100} \text{ s}$$

دوره تناوب $\frac{1}{100}$ ثانیه است و زمان $\frac{1}{200}$ ثانیه معادل $\frac{1}{200}$ است، در نتیجه متحرک روی دایره، نیم دور می‌چرخد. می‌توان شتاب متوسط را به روش زیر به دست آورد.

$$|a_{av}| = \frac{v - (-v)}{\Delta t} \Rightarrow |a_{av}| = \frac{2\pi + 2\pi}{1} = \frac{4\pi}{1} = 400\pi \frac{\text{m}}{\text{s}^2}$$

$$a_c = \frac{v^2}{r} \Rightarrow a_c = \frac{(2\pi)^2}{0/1} = 400\pi^2 \left(\frac{\text{m}}{\text{s}^2}\right)$$

$$\frac{|a_{av}|}{a_c} = \frac{400\pi}{400\pi^2} = \frac{2}{\pi} = \frac{2}{3}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

(سیده‌ملیمه میرصلحی)

گزینه «۴» -۷۵

$$\text{از رابطه } a_c = \frac{v^2}{r} \text{ داریم:}$$

$$\frac{a_A}{a_B} = \left(\frac{v_A}{v_B}\right)^2 \times \left(\frac{R_B}{R_A}\right) \Rightarrow 12 = 4 \times \frac{R_B}{R_A} \Rightarrow \frac{R_B}{R_A} = 3$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۸ و ۱۴۹)

$$F_{net\gamma} = ma_{min} \Rightarrow \frac{4ma}{3} = \left(\frac{m}{2}\right) \times a_{min} \Rightarrow a_{min} = \frac{8a}{3}$$

گزینه «۴» یعنی $\frac{a}{2}$ میان حداقل و حداکثر شتاب قرار ندارد.

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۰ تا ۱۴۵)

(ممکن منحوری)

گزینه «۳» -۷۶

$$F_e = kx \Rightarrow k = \frac{F_e}{x}$$

با توجه به قانون هوک داریم:

حال با توجه به نمودار می‌توان نوشت:

$$\frac{k_A}{k_B} = \frac{\frac{F_{eA}}{x_A}}{\frac{F_{eB}}{x_B}} = \frac{\frac{4}{2}}{\frac{3}{5}} = \frac{20}{6} = \frac{10}{3}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۳ و ۱۴۴)

(ممکن منحوری)

گزینه «۱» -۷۱

تکانه در حالت اول:

$$p_1 = mv_1 \xrightarrow{m=0/2 \text{ kg}, v_1=0/2 \times 30 = 6 \text{ m/s}} p_1 = 0/2 \times 30 = 6 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

برای محاسبه سرعت ثانویه داریم:

$$K = \frac{p^2}{2m} \Rightarrow p_2 = \sqrt{\frac{K_2}{K_1}} \xrightarrow{K_2 = K_1 - 0/19K_1 = 0/81K_1}$$

$$\frac{2}{6} = \sqrt{\frac{0/81K_1}{K_1}} \Rightarrow \frac{2}{6} = 0/9 \Rightarrow p_2 = 0/4 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$$\Delta p = p_2 - p_1 = 0/4 - 0/6 = -0/2 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

بنابراین تکانه گلوله $0/6 \text{ kg} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}}$ کاهش یافته است.

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۱ تا ۱۴۲)

(ممکناظم منشاری)

گزینه «۳» -۷۷

مساحت سطح زیر نمودار نیرو- زمان با محور زمان برابر با تغییر تکانه است، از طرفی:

$$\Delta p = F_{av} \Delta t \Rightarrow$$

$$\text{مساحت سطح زیر نمودار نیرو- زمان} = F_{av} \Delta t$$

$$\Rightarrow S_1 + S_2 = 10 \times 4 = 40 \Rightarrow 4S_1 = 40 \Rightarrow S_1 = 10 \Rightarrow S_2 = 3S_1 = 30$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای؛ صفحه‌های ۱۴۷ و ۱۴۸)

(کامران ابراهیمی)

گزینه «۲»

-۷۸

با توجه به رابطه شتاب گرانشی داریم:

$$g' = \frac{1}{9} g \Rightarrow \frac{GM_e}{(R_e + h)^2} = \frac{1}{9} \frac{GM_e}{R_e^2}$$

$$\Rightarrow (R_e + h)^2 = 9R_e^2 \Rightarrow R_e + h = 3R_e \Rightarrow h = 2R_e$$

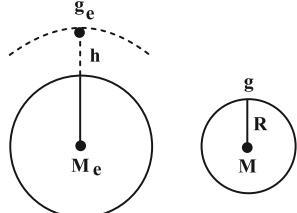
$$\Rightarrow n = \frac{h}{R_e} = 2$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای: صفحه‌های ۵۶ تا ۵۳)

(علیرضا بیاری)

گزینه «۱»

-۷۹

شتاب گرانش در سطح سیاره‌ای به شعاع R را با g و شتاب گرانش زمین در فاصله h از سطح زمین را با g_e نشان می‌دهیم:

$$g_e = g \Rightarrow \frac{GM_e}{(R_e + h)^2} = \frac{GM}{R^2}$$

$$\frac{M_e = \rho_e V_e = \rho_e \times \frac{4}{3} \pi R_e^3}{M = \rho V = \rho \times \frac{4}{3} \pi R^3} \Rightarrow \frac{\rho_e \times \frac{4}{3} \pi R_e^3}{(R_e + h)^2} = \frac{\rho \times \frac{4}{3} \pi R^3}{R^2}$$

$$\frac{\rho = \rho_e}{(R_e + h)^2} \Rightarrow \frac{\rho_e R_e^3}{(R_e + h)^2} = 2\rho_e R \frac{R_e = \frac{4}{3} \delta R}{}$$

$$\frac{R_e^3}{(R_e + h)^2} = \frac{2R_e}{\frac{4}{3} \delta R} \Rightarrow \frac{R_e^2}{(R_e + h)^2} = \frac{6}{9}$$

$$\frac{R_e}{R_e + h} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3R_e = 2R_e + 2h$$

$$\Rightarrow R_e = 2h \Rightarrow \frac{R_e}{h} = 2$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای: صفحه‌های ۵۶ تا ۵۳)

(علی برزکر)

گزینه «۳»

-۸۰

نیروی مرکزگرا برابر با نیروی گرانش وارد به ماهواره از طرف زمین خواهد بود.

$$F_e = m \frac{v^2}{r} \Rightarrow G \frac{m M_e}{r^2} = m v^2 \Rightarrow r = \frac{G \cdot M_e}{v^2}$$

$$T = \frac{2\pi r}{v} \frac{r = \frac{GM_e}{v^2}}{} \Rightarrow T = \frac{2\pi GM_e}{v^3}$$

از طرفی:

$$\Rightarrow T \propto \frac{1}{v^3}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای: صفحه‌های ۵۶ تا ۵۳)

(علی برزکر)

گزینه «۲»

-۷۶

نیروی فنر نقش نیروی مرکزگرا را ایفا می‌کند و چون فنر در نهایت با طول 80 cm می‌چرخد، پس شعاع مسیر دایره‌ای برابر 80 cm می‌شود. لذا

$$F_r = F_t \Rightarrow \text{مرکزگرا فنر} \Rightarrow k \Delta L = \frac{mv^2}{r}$$

$$T = \frac{t}{n} = \frac{60}{30} = 2s \quad \text{طبق رابطه} \quad T = \frac{t}{n} \quad \text{می‌توان نوشت:}$$

$$\text{از طرفی در رابطه} \quad v = \frac{2\pi r}{T} \quad \text{داریم:}$$

$$v = \frac{2\pi r}{T} \xrightarrow{T=0/\lambda m} v = \frac{2\pi \times 0 / \lambda}{2} = 0 / \lambda \pi \frac{m}{s}$$

$$\Rightarrow v^2 = 0 / 64\pi^2 \left(\frac{m}{s}\right)^2$$

با جایگذاری در رابطه اول خواهیم داشت:

$$k \Delta x = \frac{mv^2}{r} \xrightarrow{x=0/2m, v^2=0/64\pi^2 \left(\frac{m}{s}\right)^2, r=0/\lambda m, m=\frac{1}{\gamma} kg} k(0/2) = \frac{\left(\frac{1}{\gamma}\right)(0/64\pi^2)}{0/\lambda}$$

$$\Rightarrow k = 2\pi^2 \xrightarrow{\pi^2=10} k = 20 \frac{N}{m}$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای: صفحه‌های ۵۳ تا ۵۱)

(محمد کاظم منشاری)

گزینه «۳»

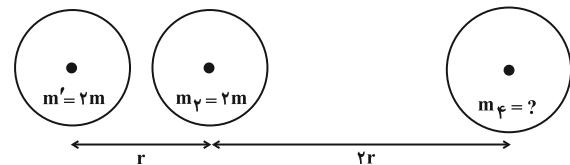
-۷۷

با توجه به برابر بودن فاصله بین مراکز کره‌های (۱) و (۳) با مرکز کره (۲) و

$$F_{12} = 3F_{32}, m_1 = 3m_3, m_2 = ? \quad \text{طبق رابطه} \quad F = \frac{G m_1 m_2}{r^2} \quad \text{نتیجه می‌شود}$$

است، پس می‌توان به جای کره‌های (۱) و (۳)، کره‌های فرضی به جرم

$$m' = 2m \quad \text{در جای کره (۱) گذاشت:}$$

اکنون نیروهای وارد بر مرکز کره (۲) از طرف دو کره دیگر برابرند:

$$\frac{G m' m_2}{r^2} = \frac{G m_4 m_2}{(2r)^2} \Rightarrow \frac{2m}{r^2} = \frac{m_4}{4r^2}$$

$$\Rightarrow m_4 = 8m \Rightarrow \frac{m_4}{m_2} = 4$$

(فیزیک ۳ - دینامیک و حرکت دایره‌ای: صفحه‌های ۵۶ تا ۵۳)

(علی برگر)

«گزینه ۴» -۸۴

در فرایند هم فشار داریم:

$$W = -P \Delta V = -nR\Delta T$$

$$\frac{n=\gamma/\Delta mol}{W=-\gamma\Delta J} \rightarrow -415 = -2/5 \times 8/3 \times \Delta T \Rightarrow \Delta T = 20 K$$

$$\Delta T = \Delta \theta = \theta_2 - \theta_1 \Rightarrow \theta_2 - 30 = 20 \Rightarrow \theta_2 = 50^\circ C$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۳۷)

(سیده ملیمه میرصالحی)

«گزینه ۲» -۸۵

چون پیستون جابه‌جا نشده است، حجم گاز در دو حالت با هم برابر است:

$$\begin{cases} P_1 = P_0 + \frac{mg}{A} = 10^5 + \frac{5 \times 10}{5 \times 10^{-4}} = 2 \times 10^5 Pa \\ \text{حالت اول} \\ T_1 = \theta_1 + 273 = 300 K \\ V_1 \end{cases}$$

$$\begin{cases} P_2 = P_0 + \frac{m'g}{A} = 10^5 + \frac{70}{5 \times 10^{-4}} = 2/4 \times 10^5 Pa \\ \text{حالت دوم} \\ V_2 = V_1 \\ T_2 = ? \end{cases}$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \text{ داریم:}$$

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{2 \times 10^5 \times V_1}{300} = \frac{2/4 \times 10^5 \times V_1}{T_2}$$

$$\Rightarrow T_2 = \frac{300 \times 2/4 \times 10^5}{2 \times 10^5} = 360 K$$

$$\Rightarrow T_2 = \theta_2 + 273 \xrightarrow{T_2=360K} \theta_2 = 87^\circ C$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۴۱)

«فیزیک ۱»

«گزینه ۲» -۸۱

(مسنون الفی)

موارد (ب) و (ت) نادرست می‌باشد که شکل درست آن‌ها به صورت زیر است:

ب) اگر فشار و دمای گازی در تمام نقاط آن یکسان باشد می‌گوییم گاز در حالت تعادل قرار دارد.

ت) متغیرهای ترمودینامیکی از یکدیگر مستقل نیستند و با یکدیگر طبق معادله حالت رابطه دارند.

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۲۸ تا ۱۳۰)

(یوزان آزادگران)

«گزینه ۱» -۸۲

طبق قانون اول ترمودینامیک داریم:

$$\Delta U = Q + W \Rightarrow U_2 - U_1 = Q + W$$

$$1900 - 900 = 2400 + W \Rightarrow W = -1400 J$$

$$W' = -W = 1400 J$$

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۲)

(یوزان آزادگران)

«گزینه ۴» -۸۳

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \xrightarrow{P_1=P_2} \frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} \xrightarrow{V_1 > V_2}$$

$$T_1 > T_2 \Rightarrow U_1 > U_2 \Rightarrow \Delta U < 0$$

انرژی درونی کاهش می‌یابد.

فرایند تراکمی است. $\Delta U < 0, V_1 > V_2 \xrightarrow{W > 0} W > 0$

$$\Delta U = Q + W \Rightarrow Q + W < 0 \xrightarrow{W > 0} Q < 0$$

و طبق قانون اول ترمودینامیک گرمای از دست می‌دهد.

(فیزیک ا- صفحه‌های ۱۳۵ تا ۱۳۷)

$$\xrightarrow{\text{فرایند هم فشار است.}} Q_{ABC} = P_A(V_B - V_A)$$

$$= P_A V_B - P_A V_A \xrightarrow{V_B = V_C, P_A V_A = P_C V_C}$$

$$Q_{ABC} = P_A V_C - P_C V_C = V_C(P_A - P_C)$$

$$\Rightarrow Q_{ABC} = 16 \times 10^{-3} \times (8 \times 10^5 - 2 \times 10^5)$$

$$\Rightarrow Q_{ABC} = 9600 \text{ J}$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۳۹، ۱۴۰ و ۱۴۱)

(یوزار آزاد فر)

«۳» - ۸۶

براساس قانون گازهای کامل داریم:

$$\frac{P_a V_a}{T_a} = \frac{P_b V_b}{T_b} \Rightarrow \frac{V_b}{V_a} = \frac{P_a T_b}{P_b T_a}$$

$$\frac{V_b}{V_a} = \frac{2(273 + 282)}{5(273 + 91)} = \frac{2 \times 555}{5 \times 364} = \frac{111}{182} \approx 0.61$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۲۸ و ۱۲۹)

(علیرضا بباری)

«۴» - ۸۹

با استفاده از بازده و با معلوم بودن گرمای تلف شده در هر چرخه، کاری را

که ماشین گرمایی در هر چرخه روی محیط انجام می‌دهد به دست می‌آوریم:

$$\eta = \frac{|W|}{Q_H} = \frac{|W|}{|Q_L| + |W|} \xrightarrow{|Q_L|=400\text{ J}} \eta = \frac{|W|}{|W| + 400} \xrightarrow{\eta=0.2}$$

$$0.2 = \frac{|W|}{400 + |W|} \Rightarrow |W| = 80 + 0.2 |W|$$

$$\Rightarrow 0.8 |W| = 80 \Rightarrow |W| = 100 \text{ J}$$

اکنون کار کل ماشین گرمایی در هر دقیقه (W_t) را پیدا می‌کنیم:

$$P = \frac{|W_t|}{\Delta t} \xrightarrow{\frac{P=\gamma/4kW=2400W}{\Delta t=1\text{ min}=60\text{ s}}} 2400 = \frac{|W_t|}{60}$$

$$\Rightarrow |W_t| = 2400 \times 60 \Rightarrow |W_t| = 144000 \text{ J}$$

در پایان تعداد چرخه‌ها (N) را محاسبه می‌کنیم:

$$N = \frac{|W_t|}{|W|} = \frac{144000}{100} = 1440$$

(فیزیک - صفحه‌های ۱۴۵ و ۱۴۶)

(مسعود فردانی)

«۳» - ۸۷

بررسی گزینه‌ها:

$$\begin{cases} P_1 V_1 = 0 / 4 PV \\ P_2 V_2 = 4 PV \end{cases} \Rightarrow \text{فرایند هم دما نیست} \quad (1)$$

$$P_1 V_1 < P_2 V_2 \Rightarrow T_2 > T_1 \quad (2)$$

در انبساط بی‌دررو دما کاهش می‌یابد، پس فرایند بی‌دررو نیست.

۳ و ۴

در انبساط کار روی گاز منفی است. $\Delta U = W + Q \Rightarrow \begin{cases} W < 0 \\ \Delta U > 0 \end{cases}$

با توجه به علامت W و ΔU ، $Q > 0$ است.

(فیزیک - صفحه‌های ۱۳۹ تا ۱۴۱)

«۴» - ۸۸

تفییرات انرژی درونی مقدار معینی گاز کامل طی یک چرخه کامل برابر با

صفراست، بنابراین:

$$\Delta U_{ABC} = 0 \Rightarrow \Delta U_{ABC} + \Delta U_{CA} = 0$$

$$\xrightarrow{\Delta U_{CA} = 0} \Delta U_{ABC} = 0$$

$$\Rightarrow Q_{ABC} + W_{ABC} = 0 \Rightarrow Q_{ABC} + W_{AB} + W_{BC} = 0$$

$$\xrightarrow{W_{BC} = 0} Q_{ABC} = -W_{AB}$$

(مسام نادری)

«۳» - ۹۰

یخچال با استفاده از کار، گرما را از منبعی دمای پایین می‌گیرد و به منبعی دمای بالا می‌دهد.

(فیزیک - صفحه‌های ۱۴۶، ۱۴۷ و ۱۴۸)

طبق رابطه تغییر شار مغناطیسی می‌توان نوشت:

$$\Delta\Phi = B(\Delta A) \cos \theta = B(A_2 - A_1) \cos \theta$$

$$A_1 = 15 \text{ cm} \times 13 \text{ cm} = 195 \text{ cm}^2 = 195 \times 10^{-4} \text{ m}^2$$

$$B = 2 \times 10^{-3} \text{ T}, \theta = 90^\circ$$

$$\Delta\Phi = (2 \times 10^{-3})(195 \times 10^{-4})(1) = 39 \times 10^{-4} \text{ Wb}$$

و در نهایت با استفاده از قانون القای الکترومغناطیسی فاراده، خواهیم داشت:

$$|\varepsilon_{av}| = N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \Rightarrow |\varepsilon_{av}| = \frac{39 \times 10^{-4}}{0.5} = 6 \times 10^{-4} \text{ V} = 6 \mu\text{V}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

(سراسری ریاضی ۱۱۵ - فارج کشور)

گزینه «۱»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با توجه به کاهش جریان عبوری از سیم راست، شار مغناطیسی عبوری از حلقه در حال کاهش است، بنابراین طبق قاعدة دست راست، جهت جریان القای باید به گونه‌ای باشد تا با کاهش شار مخالفت کند، بنابراین جریان القای در حلقه ساعتگرد خواهد بود.

در گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» طبق قانون لنز، جهت جریان القای در خلاف جهت رسم شده در گزینه‌ها است.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۱۷ و ۱۱۸)

(علیرضا بیاری)

گزینه «۴»

ابتدا نیروی محرکه القایی متوسط ایجاد شده در پیچه را به دست می‌آوریم:

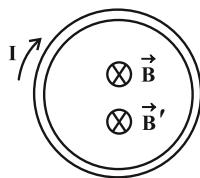
$$\varepsilon_{av} = -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} = -N \frac{\Phi_2 - \Phi_1}{\Delta t}$$

$$\frac{N=75, \Phi_2=-0.4 \text{ Wb}}{\Phi_1=0.4 \text{ Wb}, \Delta t=0.3 \text{ s}} \rightarrow \varepsilon_{av} = -75 \times \frac{-0.04 - 0.04}{0.3} = 20 \text{ V}$$

اکنون می‌توانیم جریان القایی متوسط ایجاد شده در پیچه را حساب کنیم:

$$I_{av} = \frac{\varepsilon_{av}}{R} = \frac{20 \text{ V}}{5 \Omega} = 4 \text{ A}$$

جهت جریان القایی در پیچه را به کمک قانون لنز مشخص می‌کنیم. از آنجا که شار مغناطیسی عبوری از پیچه به صورت کاهشی تغییر می‌کند، میدان مغناطیسی القایی $\vec{B}'$ با میدان مغناطیسی $\vec{B}$ همسو می‌شود تا این طریق با کاهش شار مغناطیسی مخالفت کند. بنابراین با توجه به قاعدة دست راست، جریان پیچه باید ساعتگرد باشد.

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

فیزیک ۲

«۳» - ۹۱

(ممکن منحصری)

با توجه به قانون القای الکترومغناطیسی فاراده، خواهیم داشت:

$$|\varepsilon_{av}| = N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \Rightarrow \varepsilon_{av} = NB \cos \theta \frac{\Delta A}{\Delta t}$$

$$\frac{B=0.4 \text{ V}, N=100}{B=50 \text{ G}, \theta=90^\circ, \Delta t=0.5 \text{ s}} \rightarrow 0 / 4 = 100 \times 0 / 0.5 \times \cos 90^\circ \times \frac{\Delta A}{\Delta t}$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta A}{\Delta t} = \frac{0 / 4}{0.5} = 0 / 0.8 \frac{\text{m}^2}{\text{s}}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

«۱» - ۹۲

(مفمن سلاماس و زر)

از ترکیب روابط، رابطه زیر را نتیجه می‌گیریم:

$$\left. \begin{aligned} \varepsilon_{av} &= -N \frac{\Delta\Phi}{\Delta t} \\ I &= \frac{\varepsilon}{R} \\ I &= \frac{\Delta q}{\Delta t} \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{\Delta q}{\Delta t} = -\frac{N\Delta\Phi}{R\Delta t}$$

$$\Rightarrow \frac{\Delta q}{\Delta t} = \frac{N |\Delta\Phi|}{R} \quad (*)$$

در محاسبه $\Delta\Phi$ باید حواسمان باشد، زاویه اولیه 30° درجه بوده و در نهایت میدان به خلاف جهت اولیه خود رسیده است.

$$\Delta\Phi = AB_2 \cos \theta_2 - AB_1 \cos \theta_1 \xrightarrow{\theta_1=90^\circ-30^\circ=60^\circ, \theta_2=180^\circ-60^\circ=120^\circ}$$

$$= 2 \times 10^{-2} \times 4 \times 10^{-2} \times \cos 120^\circ - 2 \times 10^{-2} \times 8 \times 10^{-2} \cos 60^\circ$$

$$\Delta\Phi = -12 \times 10^{-4} \text{ Wb}$$

$$\xrightarrow{(*)} \Delta q = \frac{-12 \times 10^{-4}}{2} = 6 \times 10^{-4} \text{ C} = 0.6 \text{ mC}$$

(فیزیک ۲ - صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۶)

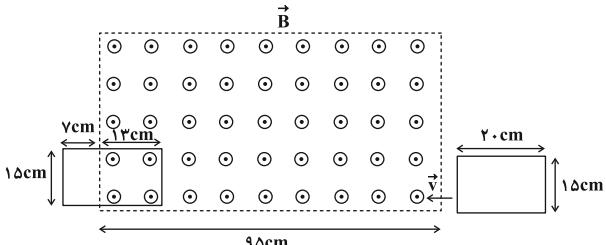
(مبتنی نکوئیان)

«۲» - ۹۳

با توجه به رابطه حرکت با تندی ثابت بر روی خط راست، جابه‌جایی قاب رسانا را در مدت زمان 6 s به صورت زیر به دست می‌آوریم:

$$\Delta x = vt \xrightarrow{v=17 \frac{\text{cm}}{\text{s}}, \Delta t=6 \text{ s}} \Delta x = (17)(6) = 102 \text{ cm}$$

بنابراین موقعیت قاب رسانا پس از 6 s مطابق با شکل زیر است:

و در نهایت با استفاده از رابطه انرژی ذخیره شده در القاگر داریم:

$$U = \frac{1}{2} LI^2 - \frac{L=4H}{I=-2\sqrt{3}A} \Rightarrow U = \left(\frac{1}{2}\right)(4 \times 10^{-3})^2 = 2 \times 10^{-3} J$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۲۵ تا ۱۲۶)

(مسین العین)

«گزینه ۴» - ۹۹

$$I = I_m \sin\left(\frac{2\pi}{T}t\right)$$

روش اول: می دانیم:

$$\Rightarrow \frac{\Delta}{10} = \sin\left(\frac{2\pi}{T}t\right) \Rightarrow \sin\left(\frac{\pi}{6}\right) = \sin\left(\frac{2\pi}{T}t\right)$$

$$\Rightarrow \frac{2\pi}{T}t = \frac{\pi}{6}$$

$$\Phi = \Phi_m \cos\left(\frac{2\pi}{T}t\right)$$

$$\Rightarrow \Phi = \Phi_m \cos\left(\frac{2\pi}{T}t\right) = 2000 \times 10^{-3} \cos\left(\frac{\pi}{6}\right) = \sqrt{3} Wb$$

روش دوم: روابط زیر برقرارند:

$$\left(\frac{\Phi}{\Phi_M}\right)^2 + \left(\frac{\varepsilon}{\varepsilon_M}\right)^2 = \left(\frac{\Phi}{\Phi_M}\right)^2 + \left(\frac{I}{I_M}\right)^2 = 1$$

بنابراین داریم:

$$\left(\frac{\Delta}{10}\right)^2 + \left(\frac{\Phi}{2000mWb}\right)^2 = 1 \Rightarrow \Phi = \sqrt{3} Wb$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۲۵ تا ۱۲۶)

(علیرضا بیاری)

«گزینه ۱» - ۱۰۰

ابتدا بیشینه اختلاف پتانسیل دو سر منبع جریان متناوب که به مدار اولیه مبدل متصل شده است را به دست می آوریم، سپس بیشینه اختلاف پتانسیل دو سر لامپ، در مدار ثانویه مبدل را پیدا می کنیم:

$$\begin{cases} \varepsilon = \varepsilon_{1m} \sin \frac{2\pi}{T} t \\ \varepsilon = \varepsilon_0 \sin \omega \cdot \pi t \end{cases} \Rightarrow \varepsilon_{1m} = 60V \quad , \quad \frac{2\pi}{T} = \omega \cdot \pi \frac{rad}{s}$$

در یک مبدل آرمانی داریم:

$$\frac{\varepsilon_{2m}}{\varepsilon_{1m}} = \frac{N_2}{N_1} = \frac{N_2 = 100}{\varepsilon_{1m} = 60V, N_1 = 25} \Rightarrow \frac{\varepsilon_{2m}}{60} = \frac{100}{25}$$

$$\Rightarrow \varepsilon_{2m} = 240V$$

اکنون می توانیم بیشینه جریان عبوری از لامپ را در مدار ثانویه مبدل حساب کنیم:

$$I_m = \frac{\varepsilon_{2m}}{R} = \frac{\varepsilon_{2m} = 240V}{R = 30\Omega} \Rightarrow I_m = \frac{240}{30} = 8A$$

در پایان، معادله جریان متناوب گذرنده از لامپ را به دست می آوریم:

$$I = I_m \sin \frac{2\pi}{T} t - \frac{I_m = 8A}{\frac{2\pi}{T} = \omega \cdot \pi \frac{rad}{s}} \Rightarrow I = \omega \sin \omega \cdot \pi t$$

دقت کنید در یک مبدل، دوره تناوب جریان تغییر نمی کند.

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۲۲ تا ۱۲۳)

(کلکتور تیر ۱۴۰۳)

- ۹۶ - گزینه «۴»
در برخی از مدارهایی که از چندین القاگر به وجود آمده است، تغییرات جریان در یک القاگر می تواند نیروهای محکمة ناخواسته ای را در القاگرهای مجاور القا کند. به همین دلیل، در برخی از مدارهای الکتریکی، القای متقابل می تواند مزاحم باشد. برای هر چه کمتر کردن این اثر ناخواسته، باید سطح حلقه های القاگرهای مجاور را به طور عمود بر یکدیگر قرار داد (شکل سوال) در این صورت اثر القای متقابل تا حد امکان کوچک می شود.

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۲۰ و ۱۲۱)

- ۹۷ - گزینه «۲»
(امیر احمد میرسعید)

گام اول: از رابطه انرژی ذخیره شده در القاگر، ضریب القاواری را به دست می آوریم:

$$U = \frac{1}{2} LI^2 \Rightarrow 10^{-3} = \frac{1}{2} \times L \times 0 / 25 \Rightarrow L = 8 \times 10^{-3} H$$

گام دوم: از رابطه ضریب القاواری، طول سیموله را محاسبه می کنیم:

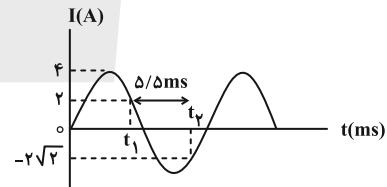
$$\begin{aligned} L &= \frac{\mu_0 N^2 A}{\ell} \Rightarrow \ell = \frac{\mu_0 N^2 A}{L} \\ \ell &= \frac{4\pi \times 10^{-7} \times (1000)^2 \times \pi \times 4 \times 10^{-4}}{8 \times 10^{-3}} \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \ell = 18 \times 10^{-7} m = 18 cm$$

(فیزیک ۲ - صفحه های ۱۱۸ تا ۱۲۲)

- ۹۸ - گزینه «۳»
(محتسی کلوینان)

مطابق با شکل زیر و با توجه به رابطه جریان متناوب بر حسب زمان داریم:

$$I = I_m \sin\left(\frac{2\pi}{T}t\right)$$

$$t = t_1 \xrightarrow{I=\pm A} 2 = 4 \sin\left(\frac{2\pi}{T}t_1\right) \Rightarrow \frac{2\pi}{T}t_1 = \frac{5\pi}{6}$$

$$\Rightarrow t_1 = \frac{\Delta}{12} T \quad (1)$$

$$t = t_2 \xrightarrow{I=-2\sqrt{2}A} -2\sqrt{2} = 4 \sin\left(\frac{2\pi}{T}t_2\right) \Rightarrow \frac{2\pi}{T}t_2 = \frac{7\pi}{4}$$

$$\Rightarrow t_2 = \frac{\gamma}{\lambda} T \quad (2)$$

$$t_2 - t_1 = \Delta / \Delta ms \xrightarrow{(1), (2)} \frac{\gamma}{\lambda} T - \frac{\Delta}{12} T = \frac{11}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{11}{24} T = \frac{11}{2} \Rightarrow T = 12 ms$$

بنابراین جریان عبوری از القاگر در لحظه $t = 12 ms$ برابر است با:

$$I = 4 \sin\left(\frac{2\pi}{12}(\lambda)\right) = 4 \sin\left(\frac{4\pi}{3}\right) = 4\left(-\frac{\sqrt{3}}{2}\right) = -2\sqrt{3} A$$

مورد پنجم: این رابطه برای اسیدهای قوی صدق می‌کند ولی برای اسیدهای ضعیف رابطه تقریبی $\frac{1}{2} \log n$ صادق می‌باشد.

(شیمی ۳ - مولکول‌ها در فرمت تدرستی: صفحه‌های ۲۲ تا ۲۵)

(امیرعلی بیات)

گزینه «۳»

ابتدا باید مقدار pH محلول اسیدی را محاسبه کنیم. غلظت اولیه اسید برابر است با:

$$\frac{0.2 \text{ mol}}{2 \text{ L}} = 0.1 \text{ mol.L}^{-1}$$

چون اسید ضعیف است و K_a آن کوچک است ($K_a < 10^{-4}$) می‌توان از عبارت H^+ در مخرج K_a صرف‌نظر کرد:

$$K_a = \frac{[H^+]^2}{M - [H^+]} \xrightarrow{\text{تقرب}} K_a = \frac{[H^+]^2}{M}$$

$$\Rightarrow [H^+] = \sqrt{K_a \cdot M} \Rightarrow \sqrt{10^{-5} \times 0.1} = 10^{-3}$$

$$H^+ \Rightarrow -\log[H^+] = pH = -\log 10^{-3} = 3$$

(شیمی ۳ - مولکول‌ها در فرمت تدرستی: صفحه‌های ۲۴، ۲۵، ۲۷)

(هادی مهدی‌زاده)

گزینه «۲»

موارد (ب) و (ت) صحیح هستند.

بررسی موارد نادرست:

الف) آمونیاک یک باز ضعیف است و به طور جزئی یونیده می‌شود و به همین علت یک الکتروولیت ضعیف به شمار می‌رود.

ب) در دمای یکسان pH ۰/۰۱ مولار استیک اسید از pH ۰/۰۱ مولار فورمیک اسید بزرگ‌تر است، چراکه استیک اسید، ضعیف‌تر از فورمیک اسید می‌باشد.

(شیمی ۳ - مولکول‌ها در فرمت تدرستی: صفحه‌های ۲۳ تا ۲۹)

(محمد عظیمیان‌زواره)

گزینه «۴»

آ درست؛ در واکنش Zn با اکسیژن، عنصر اکسیژن الکترون گرفته، کاهش یافته و نقش اکسنده را دارد.

ب) نادرست؛ برای این منظور از منیزیم (دومین فلز گروه دوم یا دومین فلز دوره سوم) استفاده می‌شده است.

شیمی ۳

۱۰۱ - گزینه «۴»

(امیر هاتمیان)

ابتدا فرمول ساختارهای ۱ و ۲ را به دست می‌آوریم:

پاک‌کننده غیرصابونی (۱)

پاک‌کننده صابونی جامد (۲)

بررسی عبارت‌ها:

الف) درست؛ ساختار (۲) متعلق به یک پاک‌کننده غیرصابونی جامد است.

ب) درست؛

$$p \text{ درست: } \frac{C}{O} = \frac{18}{3} = 6 \text{ : در ساختار (۱)}$$

$$p \text{ درست: } \frac{C}{O} = \frac{17+1}{2} = \frac{18}{2} = 9 \text{ : در ساختار (۲)}$$

(۶ > ۶)

ت) درست؛ ساختار (۱) یک پاک‌کننده غیرصابونی بوده و قدرت پاک‌کنندگی آن در آب سخت بیشتر از قدرت پاک‌کنندگی ساختار (۲) در همان آب است.

(شیمی ۳ - مولکول‌ها در فرمت تدرستی: صفحه‌های ۶ و ۹ تا ۱۱)

۱۰۲ - گزینه «۴»

موارد اول و سوم درست می‌باشند.

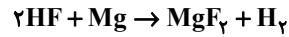
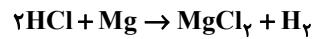
$$\text{مورد اول: با توجه به رابطه } K_a = \frac{M\alpha^2}{1-\alpha} \text{ و این‌که در اسیدهای ضعیف با}$$

$$K_a = M\alpha^2 \leq 10^{-4} \text{ از } M\alpha^2 \text{ مخرج صرف‌نظر می‌شود، به رابطه } M\alpha^2 = \frac{K_a}{1-\alpha} \text{ می‌رسیم:}$$

$$K_a = M\alpha^2 \xrightarrow{\text{ثابت}} M\alpha^2 = 4M\alpha'^2 \Rightarrow \frac{\alpha'}{\alpha} = \frac{1}{2}$$

مورد دوم: ثابت یونش فقط با دما تغییر می‌کند.

مورد سوم: حجم گاز تولید شده ربطی به قدرت اسیدی ندارد و فقط به غلظت و حجم اسید وابسته بوده و یک مسئله استوکیومتری می‌باشد.

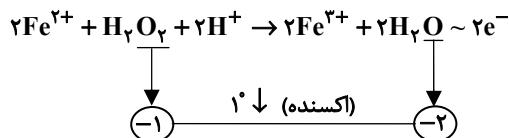
مورد چهارم: یونش اسیدهای قوی (در اینجا HCl) در هر دمایی به تقریب کامل انجام می‌شود ولی اسیدهای ضعیف (HF) با افزایش دما، بیشتر به یون تبدیل می‌شوند و در نتیجه اختلاف pH آن‌ها کاهش می‌یابد.

(یاسر، راشن)

۱۰-۸ گزینه «۴»

همه عبارت‌ها درست هستند. معادله موازنۀ شده واکنش به صورت زیر است:

$$\text{emf} = 1 / 76 - 0 / 77 = 0 / 99 \Rightarrow 0 > 0$$

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۳۹ تا ۴۳)

(سعید تیزرو)

۱۰-۹ گزینه «۴»

بررسی گزینه‌ها:

(۱) پسماندهای الکترونیکی نباید در طبیعت دفن یا رها شوند، زیرا سمی بوده و موجب آلودگی محیط زیست می‌شوند.

(۲) لیتیم در میان فلزها، دارای کمترین چگالی و کمترین E° می‌باشد.

(۳) سالانه از میلیاردها باتری لیتیمی درون دستگاه‌های الکترونیک در سرتاسر جهان استفاده می‌شود.

(۴) در تمامی باتری‌ها (از جمله باتری‌های لیتیمی)، با انجام واکنش‌های شیمیایی الکتریسیته تولید می‌شود.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

(پیمان فوایوی مهر)

۱۱- گزینه «۴»

با مصرف $0 / ۰$ مول A ، $1 / ۰$ مول الکترون مبادله شده است، پس

نیم واکنش اکسایش به صورت $\text{A} \rightarrow \text{A}^{3+} + 3\text{e}^-$ است. با توجه به

نیم واکنش کاهش $(\text{Cu}^{2+} + 2\text{e}^- \rightarrow \text{Cu})$ معادله کلی واکنش به

صورت $\text{Cu} \rightarrow 2\text{A} + 3\text{Cu}^{2+} \rightarrow 2\text{A}^{3+} + 3\text{Cu}$ خواهد بود.

$$0 / ۷۵ = \frac{\text{M}_\text{A}}{64} \Rightarrow \text{M}_\text{A} = 48 \text{ g.mol}^{-1}$$

$$0 / ۱۵ \text{ mol e}^- \times \frac{1 \text{ mol Cu}}{2 \text{ mol e}^-} \times \frac{64 \text{ g Cu}}{1 \text{ mol Cu}} = 4 / 8 \text{ g Cu}$$

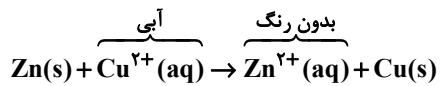
$$0 / ۰۵ \text{ mol A} \times \frac{48 \text{ g A}}{1 \text{ mol A}} = 2 / 4 \text{ g A}$$

پس جرم آند به $22 / ۶$ (۲۵ - $2 / ۴$) گرم و جرم کاتد به $29 / ۸$ ($25 + 4 / 8$) گرم می‌رسد.

$$29 / ۸ - 22 / ۶ = 7 / ۲ \text{ g}$$

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۹ تا ۴۳)

پ) نادرست؛ به دلیل انجام واکنش زیر با مصرف یون‌های Cu^{2+} (aq) شدت رنگ آبی ناشی از محلول مس (II) سولفات کاهش و دمای آن افزایش می‌یابد.

ت) نادرست؛ در برخی واکنش‌های اکسایش-کاهش انرژی آزاد می‌شود.

ث) درست:

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۰ تا ۴۳)

(میلاد شیخ/الاسلامی فیاوی)

۱۰-۶ گزینه «۴»

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) ضمن کارکرد سلول گالوانی روی-مس، فلز موجود در الکترود آند با جرم مولی 65 g.mol^{-1} مصرف و فلز موجود در الکترود کاتد با جرم مولی 64 g.mol^{-1} تولید می‌شود. در نتیجه به دلیل تفاوت در جرم مولی فلز مصرفی و تولیدی و با توجه به یکسان بودن ضرایب این مواد در معادله موازنۀ شده، مجموع جرم مواد جامد رفته کاهش می‌یابد.

(۲) جهت حرکت الکترون‌ها در مدار خارجی سلول گالوانی از آند به کاتد است.

(۳) در نیم‌سلول SHE از محلولی استفاده می‌شود که غلظت H^+ آن یک مولار باشد. اسیک اسید، اسیدی ضعیف است، پس غلظت یون هیدرونیوم در محلول ۱ مولار آن کمتر از 1 mol.L^{-1} خواهد بود.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۹ تا ۴۳)

(امیرحسین سسن‌نژاد)

۱۰-۷ گزینه «۴»

همۀ موارد بیان شده صحیح هستند.

بررسی برخی موارد:

مورد دوم: اختلاف پتانسیل الکتریکی استاندارد سلول برابر (پتانسیل استاندارد آند-پتانسیل استاندارد کاتد) است. بنابراین داریم:

$$1 / ۶۶ - (-0 / ۳۴) = 2\text{V}$$

مورد سوم: طبق واکنش $2\text{Al}^{3+} + 3\text{Cu}^{2+} \rightarrow 2\text{Al}^{3+} + 3\text{Cu}$ داریم:

$$? \text{g Cu} = 8 / 1 \text{ g Al} \times \frac{1 \text{ mol Al}}{27 \text{ g Al}} \times \frac{3 \text{ mol Cu}}{2 \text{ mol Al}}$$

$$\times \frac{64 \text{ g Cu}}{1 \text{ mol Cu}} = 28 / 8 \text{ g Cu}$$

مورد چهارم: در سلول‌های گالوانی استفاده از غشاء متخلخل برای جلوگیری از واکنش مستقیم میان گونه‌های موجود در محلول الزامی است.

(شیمی ۳- آسایش و رفاه در سایه شیمی؛ صفحه‌های ۴۹ تا ۴۳)

(ممدرضا پورجاورد)

«۱۱۳- گزینهٔ ۱»

برای تعیین معادله انحلال پذیری لازم است دو نقطه از آن را داشته باشیم. در دمای 20°C انحلال پذیری برای g بوده و در دمای 20°C انحلال پذیری برابر خواهد بود با:

$$M = \frac{M}{M+100} \times 100 = 20 \Rightarrow M = 25\text{ g}$$

به این ترتیب برای تعیین معادله انحلال پذیری خواهیم داشت:

$$S_2 - S_1 = \frac{S_2 - S_1}{\theta_2 - \theta_1} (\theta - \theta_1) \Rightarrow S - 25 = \frac{85 - 25}{60 - 20} (\theta - 20)$$

$$\Rightarrow S - 25 = \frac{3}{4}(\theta - 20) \Rightarrow S - 25 = \frac{3}{4}\theta - 30$$

$$\Rightarrow S = \frac{3}{4}\theta - 5$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۰۰ تا ۱۰۳)

(یاسن، اشن)

«۱۱۴- گزینهٔ ۴»

بررسی گزینه‌ها:

۱) در دمای 25°C Cl_2 به حالت گاز است و نیروهای بین مولکولی آن

از یک ماده با مولکول‌های دو اتمی و ناقطبی که در دمای 25°C به حالت جامد است (مثل I_2)، کمتر است.

۲) HX یک مولکول دو اتمی با اتم‌های سازنده متفاوت و گشتاور دوقطبی بزرگ‌تر از صفر است.۳) مولکول‌های X_2 در میدان الکتریکی جهت گیری نکرده‌اند. مولکول‌های ترکیب‌های چند اتمی CO_2 و CH_4 نیز در میدان الکتریکی جهت گیری نمی‌کنند.۴) اگر مولکول‌های X_2 را به HF نسبت دهیم، HF به دلیل توانایی در تشکیل پیوند هیدروژنی، دارای نقطه جوش 19°C خواهد بود.

(شیمی ا- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۵)

(امیر هاتمیان)

«۱۱۵- گزینهٔ ۳»

موارد (ب) و (ت) درست می‌باشند.

بررسی موارد:

الف) مطابق شکل‌های کتاب درسی HCl در Cl به سمت قطب مثبت جهت‌گیری می‌کند.

ب) چون متanol در آب حل می‌شود، پس:

نیروی بین مولکولی نیروی بین مولکولی
 (جاده‌های هیدروژنی) + (جاده‌های هیدروژنی)
 (جاده‌های هیدروژنی) + (جاده‌های هیدروژنی)
 آب-آب آتانول-آتانول > آب-آتانول

شیمی ۱

«۱۱۱- گزینهٔ ۲»

(محمدیه زین)

می‌دانیم دستگاه گلوکومتر غلظت گلوکز خون را بر حسب $\frac{mg}{dL}$ (میلی گرم

بر دسی لیتر) نمایش می‌دهد، پس:

$$\text{مول حل شونده} = \frac{\text{غلظت مolar}}{\text{لیتر محلول}}$$

$$(\text{فرضی}) 100\text{ mL} = \text{حجم هر دو محلول}$$

$$= 108\text{ mg} \quad (\text{جرم حل شونده نمونه اول})$$

$$= 144\text{ mg} \quad (\text{جرم حل شونده نمونه دوم})$$

$$\text{غلظت گلوکز در نمونه اول} = \frac{108\text{ mg}}{\frac{180\text{ g.mol}^{-1}}{100\text{ L}} \times \frac{1}{1000}} = 6 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{غلظت گلوکز در نمونه دوم} = \frac{144\text{ mg}}{\frac{180\text{ g.mol}^{-1}}{100\text{ L}} \times \frac{1}{1000}} = 8 \times 10^{-3} \text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{نسبت غلظت گلوکز در دو نمونه} = \frac{6 \times 10^{-3}}{8 \times 10^{-3}} = \frac{3}{4}$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

«۱۱۲- گزینهٔ ۳»

پس از افزودن متanol، غلظت مولی محلول از 50% به 30% رسیده استبه این معنی که X گرم متanol افزوده شده، باعث افزایش غلظت به اندازه

$$1/25\text{ mol.L}^{-1}$$

$$\text{متanol g} \times \frac{1\text{ L}}{10^3\text{ mL}} \times \frac{0/25\text{ mol CH}_3\text{OH}}{0/25\text{ mol}} : \text{ محلول}$$

$$\times \frac{32\text{ g CH}_3\text{OH}}{1\text{ mol CH}_3\text{OH}} = 2\text{ g CH}_3\text{OH}$$

آب مقطر افزوده شده باعث کاهش غلظت مولی از طریق افزایش حجم

$$M = \frac{n}{V} \Rightarrow n = MV \Rightarrow M_1 V_1 = M_2 V_2 \quad (\text{محلول می‌شود})$$

$$\Rightarrow 0/3 \times 250 = 0/12 \times V_2 \Rightarrow V_2 = \frac{0/3 \times 250}{0/12} = 625\text{ mL}$$

$$\text{آب افزوده شده} = 625\text{ mL} - 250\text{ mL} = 375\text{ mL}$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

پ) درست

ت) درست؛ ابتدا غلظت مولی هر دو محلول را حساب می‌کنیم:

$$\text{NaCl} \quad \frac{5 / ۸۵\text{g}}{\frac{۵۸ / ۵\text{g}\cdot\text{mol}^{-۱}}{\frac{۲۰۰}{۱۰۰}\text{L}}} = ۰ / ۵\text{mol}\cdot\text{L}^{-۱}$$

$$\text{KCl} \quad \frac{۷ / ۴۵\text{g}}{\frac{۷۴ / ۵\text{g}\cdot\text{mol}^{-۱}}{\frac{۱۰۰}{۱۰۰}\text{L}}} = ۱\text{mol}\cdot\text{L}^{-۱}$$

فرایند اسمز تا جایی پیش می‌رود که غلظت محلول‌ها در دو طرف غشا برابر بشوند. فرض می‌کنیم x لیتر آب از محلول رقیق (NaCl) با غلظت $۰ / ۵$ مولار به سمت محلول غلیظ (KCl با غلظت ۱ مولار) انتقال می‌یابد.

$$\begin{aligned} M_{\text{NaCl}} &= M_{\text{KCl}} \Rightarrow \frac{۰ / ۱}{۰ / ۲ - x} = \frac{۰ / ۱}{۰ / ۱ + x} \\ \Rightarrow ۰ / ۲ - x &= ۰ / ۱ + x \Rightarrow x = ۰ / ۰.۵\text{L} \end{aligned}$$

بنابراین مقدار آب انتقال یافته به محلول KCl برابر با ۰.۵mL است.

$$\text{درصد افزایش حجم محلول KCl} : \frac{۵۰}{۱۰۰} \times ۱۰۰ = ۵۰\%$$

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۱۶ تا ۱۱۸)

(مسنون مفهوب)

«۴» - گزینه

همه موارد نادرست‌اند.

بررسی موارد:

الف) با توجه به گشتاور دوقطبی ماده B که برابر $۱ / ۳۰$ است، این ماده

قطبی می‌باشد، در نتیجه در هگزان که یک ماده ناقطبی است نامحلول است.

ب) نقطه جوش ارتباط مستقیمی با نیروهای بین مولکولی مواد دارد، پس مقایسه نقطه جوش همان مقایسه نیروهای بین مولکولی است.

پ) از آنجا که ماده C بیشترین و ماده A کمترین گشتاور دوقطبی را دارند، پس در میدان الکتریکی بیشترین جهت‌گیری را ماده C و کمترین جهت‌گیری را ماده A دارد.

ت) اسیدهای چرب گشتاور دوقطبی کوچکی دارند ولی امکان برقراری پیوند هیدروژنی در بین مولکول‌های آنها ممکن است.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۹ و ۱۲۰ تا ۱۲۲)

پ) گشتاور دوقطبی $\text{H}_۲\text{S}$ بزرگ‌تر از صفر است.

ت) در دمای ۲۵°C که آب به حالت مایع می‌باشد، هر مولکول آب با ۲ پیوند هیدروژنی به سایر مولکول‌ها متصل می‌شود. در دمای ۱۰۵°C آب به حالت گاز بوده و بین مولکول‌های آن تقریباً پیوند هیدروژنی وجود ندارد. (شیمی ا- صفحه‌های ۱۱۴ تا ۱۱۹)

«۲» - گزینه

بررسی موارد نادرست:

۱) مولکول ید (I_۲) یک مولکول ناقطبی است و گشتاور آن دقیقاً برابر صفر است.

۳) هگزان به دلیل این‌که یک مولکول ناقطبی است، در آب که یک حلال قطبی است، حل نمی‌شود.

۴) استون همانند اتانول در یک حلال قطبی مانند آب حل می‌شود. (شیمی ا- صفحه‌های ۱۱۰ و ۱۱۱)

«۳» - گزینه

(ممدرضا پورجاویر) هر چند کاهش دمای آب موجب افزایش انحلال پذیری گازها در آن می‌شود، اما رابطه خطی بین آنها وجود ندارد و نصف کردن دمای آب ممکن است انحلال پذیری را به میزان دو برابر، کمتر و یا بیشتر افزایش دهد. در رابطه با عبارت اول توجه داشته باشید که گاهی اوقات با چنین شرایطی مواجه می‌شویم؛ به عنوان مثال انحلال پذیری $\text{NO}_۲$ (ناقطبی) از (قطبی) در آب بیشتر است، چراکه $\text{CO}_۲$ با آب واکنش شیمیایی می‌دهد و کربنیک اسید تولید می‌شود.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

«۱۱۸» - گزینه

تمامی موارد درست هستند. چون مولکول‌های آب از سر هیدروژن‌ها دور یون X جمع شده‌اند، این یون دارای بار منفی است. در فرایند انحلال ترکیب‌های یونی، ماده حل شونده ویژگی ساختاری خود را حفظ نکرده و یون‌های سازنده شبکه بلور یونی، تفکیک و آب پوشیده می‌شوند. همچنین نیروی جاذبه برقرار شده بین یون X و مولکول‌های آب در شکل، جاذبه یون-دوقطبی نام دارد.

(شیمی ا- صفحه‌های ۱۱۲ و ۱۱۳)

«۳» - گزینه

(ممید زین) بررسی موارد: الف) درست ب) نادرست؛ میوه‌های خشک طی فرایند اسمز، آب را جذب می‌کنند.

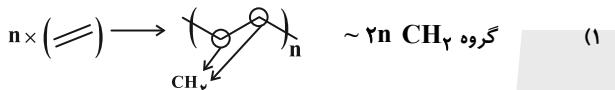

$$\frac{8 \times 4 + 14 \times 1}{2} = 23$$

- ب) پلی استیرن در تهیه ظروف یک بار مصرف به کار می‌رود.
پ) با توجه به ساختار، تعداد پیوند دوگانه کربن-کربن و یگانه کربن-کربن مساوی و هر دو برابر ۴ می‌باشند.
ت) فرمول نفتالن $C_{10}H_8$ بوده که تعداد H آن با استیرن برابر می‌باشد.

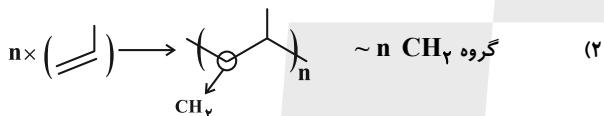
(شیمی - ۲ - صفحه ۱۰۶)

(امیرحسین طین)

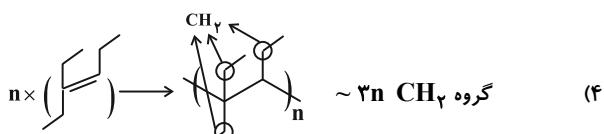
$$? \text{ mol CH}_2 : \text{ گروه} = 70 \text{ g C}_2\text{H}_4 \times \frac{1 \text{ mol C}_2\text{H}_4}{28 \text{ g C}_2\text{H}_4}$$

$$\times \frac{2n \text{ mol CH}_2}{n \text{ mol C}_2\text{H}_4} = 5 \text{ mol CH}_2 \quad \text{گروه}$$

$$? \text{ mol CH}_2 : \text{ گروه} = 70 \text{ g C}_2\text{H}_4 \times \frac{1 \text{ mol C}_2\text{H}_6}{42 \text{ g C}_2\text{H}_6}$$

$$\times \frac{n \text{ mol CH}_2}{n \text{ mol C}_2\text{H}_6} = \frac{5}{3} \text{ mol CH}_2 \quad \text{گروه}$$

$$? \text{ mol CH}_2 : \text{ گروه} = 70 \text{ g C}_8\text{H}_{16} \times \frac{1 \text{ mol C}_8\text{H}_{16}}{112 \text{ g C}_8\text{H}_{16}}$$

$$\times \frac{2n \text{ mol CH}_2}{n \text{ mol C}_8\text{H}_{16}} = \frac{15}{8} \text{ mol CH}_2 \quad \text{گروه}$$

در نتیجه شمار گروههای CH_2 در ساختار ۷۰ گرم از پلیمر $(\text{C}_2\text{H}_4)_n$ بیشتر از باقی گزینه‌ها است.

(شیمی - ۲ - صفحه ۱۰۵ و ۱۰۶)

شیمی ۲

«۲» - ۱۲۱

(محمد عظیمیان زواره)

شمار اتم‌های سازنده هر مولکول سلولز بسیار زیاد بوده و اندازه مولکول آن بزرگ است.

بررسی عبارت‌های درست:

۱) حدود نیمی (حدود ۵۰٪) از لباس‌های تولیدی در جهان از پنبه تهیه می‌شود.

۳) درشت مولکول‌ها بسیار بزرگ بوده و جرم مولی و شمار اتم‌های سازنده آن‌ها بسیار زیاد است.

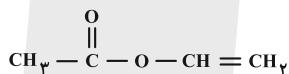
۴) زیرا ذره‌های سازنده آن‌ها مولکول‌ها هستند و در ساختار آن‌ها یون وجود ندارد.

(شیمی - ۲ - صفحه ۱۰۴ تا ۱۰۵)

«۴» - ۱۲۲

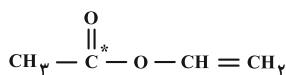
(امیر هاتمیان)

۱) مونومر سازنده این پلیمر، وینیل استات با ساختار زیر است:

۲) مونومر آن غیرآرomatic است و سیرنشده می‌باشد.

۳) در واحد سازنده این پلیمر، تنها یک اتم کربن وجود دارد که به هیچ هیدروژنی متصل نمی‌باشد.

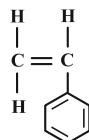

(شیمی - ۲ - صفحه ۱۰۴ تا ۱۰۵)

«۲» - ۱۲۳

(علیرضا بیاتی)

فرمول استیرن به صورت C_8H_8 و ساختار آن به صورت زیر می‌باشد.

بررسی موارد:

الف) استیرن ۲۰ پیوند کوالانسی دارد.

$$\text{C}_8\text{H}_8 \Rightarrow \frac{8 \times 4 + 8 \times 1}{2} = 20$$

و هفتمین عضو خانواده آلکین‌ها C_8H_{14} می‌باشد که ۲۳ پیوند کوالانسی دارد.

(یاسر، راش)

«۲» - ۱۲۸ گزینه

گروههای عاملی بخش‌های قطبی یک ترکیب آلی را تشکیل می‌دهند و افزایش تعداد این گروه‌ها در ساختار ترکیب‌های آلی، نسبت به سایر موارد گفته شده، انحلال‌پذیری ترکیب‌های آلی را در آب، به میزان بیشتری افزایش می‌دهد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱۱۳ تا ۱۱۵)

(پیمان فوابوی مهر)

«۲» - ۱۲۹ گزینه

برای تشکیل پلی‌آمیدها به ماده‌ای نیاز است که هم گروه عاملی آمین و هم گروه عاملی کربوکسیل داشته باشد. برای این کار باید یا دو واکنش‌دهنده (یک دی اسید و یک دی آمین) یا یک واکنش‌دهنده (شامل گروه عاملی‌های آمین و اسید) داشته باشد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

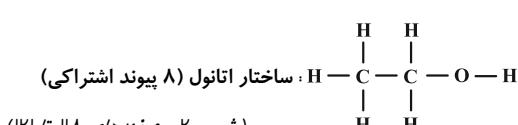
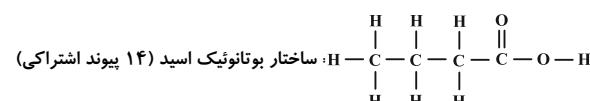
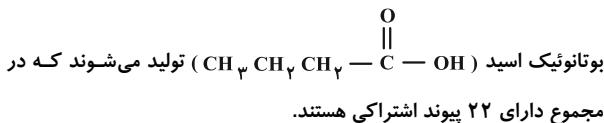
(سعید تیزرو)

«۲» - ۱۳۰ گزینه

بررسی موارد:
الف) درست؛ پلیمرهای حاصل از آلانکن‌ها و هیدروکربن‌های سیرنشده نظیر پلی‌اتن و پلی‌استیرن، زیست تخریب‌پذیرند.

ب) درست؛ مطابق متن صفحه ۱۲۱ کتاب درسی درست است.

پ) درست؛ پلیمرهای طبیعی مانند نشاسته تخریب‌پذیر هستند. مولکول‌های نشاسته در شرایط مناسب مانند محیط مرطوب با کاتالیزگر یا محیط گرم و مرطوب به آرامی به مونومرهای سازنده (گلوكز) تبدیل می‌شوند.

ت) نادرست؛ از آبکافت اتیل بوتانوات، مولکول‌های اتانول (C_4H_8OH) و

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱۱۸ تا ۱۲۱)

(هادی مهدی‌زاده)

«۳» - ۱۲۵ گزینه

فقط مورد (پ) نادرست است.

بررسی مورد نادرست:

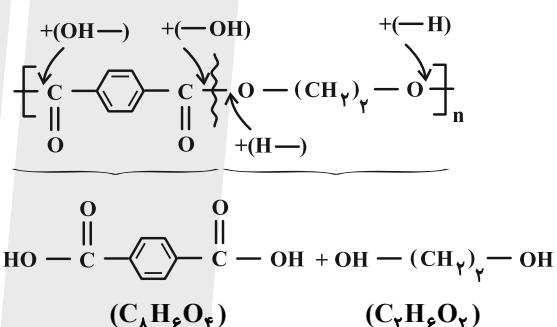
پ) در واحد تکرارشونده پلی‌استرها، حداقل ۴ اتم اکسیژن وجود دارد که هر اتم اکسیژن دارای ۲ جفت الکترون ناپیوندی است. بنابراین در هر واحد تکرارشونده پلی‌استرها، حداقل ۸ جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱۱۹، ۱۲۰ و ۱۱۴ تا ۱۱۶)

(هادی مهدی‌زاده)

«۱» - ۱۲۶ گزینه

واکنش آبکافت این پلی‌استر به صورت زیر است:

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱۱۶، ۱۱۷ و ۱۱۹)

(مسن مهمنی)

«۲» - ۱۲۷ گزینه

فرمول مولکولی این ترکیب به صورت $C_6H_{12}O_2$ است.

$$6 \times 12 + 12 \times 1 + 2 \times 2 = 116 \text{ g.mol}^{-1}$$

الکل سازنده این استر، اتانول می‌باشد که جرم مولی آن 46 g.mol^{-1}

است. تفاوت جرم مولی استر و الکل برابر است با:

$$116 - 46 = 70 \text{ g.mol}^{-1}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) نام این استر اتیل بوتانوات است و در آناناس وجود دارد.

۲) در ترکیب $C_6H_{12}O_2$ ، ۲۰ پیوند کوالانسی وجود دارد.

$$6 \times 4 + 12 \times 1 + 2 \times 2 = 20$$

۳) اسید سازنده این استر، بوتانوئیک اسید است که فرمول مولکولی آن به

صورت $C_4H_8O_2$ می‌باشد و جرم مولی آن برابر است با:

$$4 \times 12 + 8 \times 1 + 2 \times 2 = 88 \text{ g.mol}^{-1}$$

(شیمی ۲ - صفحه‌های ۱۱۹، ۱۲۰ و ۱۱۵)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد

(دوره ۲۹۵)

۱۶ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

مسئول آزمون	
ویراستار	فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو
مدیر گروه مستندسازی	محیا اصغری
مسئول درس مستندسازی	علیرضا همایون خواه
طراحان	حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، هادی زمانیان، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدی
حروف‌چینی و صفحه‌آرایی	معصومه روحانیان
ناظر چاپ	حمید عباسی

استعداد تحلیلی

(ممید اصفهانی)

۲۵۵ - گزینه «۱»

اگر قرار باشد حاصل جمع سه عدد طبیعی برابر شن باشد، ممکن است که آن سه عدد «چهار، یک، یک» یا «سه، دو، یک» یا «دو، دو، دو» باشند که در هیچ حالتی با حروف «ا، ب، ج، د» با ترتیب‌های بالا، نمی‌توان نام گل یا درخت ساخت. در دیگر گزینه‌ها:

کاج: ۲۴

$$[ک] = [۲۰] + [۱] + [۱] = [۳]$$

پاس: ۷۱

$$[ای] = [۱۰] + [۱] + [۱] = [۳]$$

سرمه: ۲۶۶

$$[س] = [۶۰] + [۲۰] + [۰] = [۸۰]$$

(هوش کلامی)

(ممید اصفهانی)

۲۵۱ - گزینه «۳»

مصراع «سخت می‌گیرد جهان بر مردمان سخت‌کوش» توصیه است به سخت‌نگرفتن، توصیه به آسان‌گیری. در گزینه «۳» هم همین توصیه است: اگر بر خودت دشوار گرفته‌ای، گناه خودت است. در دیگر گزینه‌ها: گزینه «۱»: کارهای سخت را آسان نگیر. گزینه «۲»: کار دشوار با یادگیری آسان می‌شود.

گزینه «۴»: اگر چیزی آسان به دست بیاید، ارزش آن دانسته نمی‌شود و آسان از دست می‌رود.

(ممید اصفهانی)

۲۵۶ - گزینه «۱»

می‌توانیم با حذف حروف مشترک، سریعتر به پاسخ برسیم. با این حال عدد همهی کلمات:

$$[خ] = [۶۰] + [۰] + [۲۰] + [۰] + [۳] = [۲۰]$$

$$[ک] = [۲۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۵] = [۵]$$

$$[گ] = [۲۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] = [۰]$$

$$[د] = [۲۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] = [۰]$$

$$[ب] = [۲۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] = [۰]$$

(هوش کلامی)

(هوش کلامی)

۲۵۲ - گزینه «۲»

همه گزینه‌ها به تنها ی و تنها ماندن توصیه می‌کنند، به جز گزینه «۲» که تنها ی را برازنده خدا می‌داند.

(هوش کلامی)

(ممید اصفهانی)

۲۵۷ - گزینه «۲»

در گزینه‌ها، عده‌های یکان یکسان نیست. پس می‌توانیم تنها با محاسبه‌ی عدد یکان ارزش عددی مصراع «پادشاه شعراء بود اهلی» به پاسخ برسیم. با این حال ارزش کل مصراع ۹۴۲ است:

$$[او] = [۰] + [۶] + [۰] + [۰] + [۵] + [۰] + [۰] + [۳] + [۰] + [۰] + [۰] = [۹]$$

$$[ش] = [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] = [۰]$$

$$[ب] = [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] + [۰] = [۰]$$

(هوش کلامی)

(ممید اصفهانی)

۲۵۳ - گزینه «۴»

سه حرف پایانی چهار فصل سال در صورت سؤال آمده است: بهار، تابستان، پاییز، زمستان

(هوش کلامی)

(ممید کنی)

۲۵۸ - گزینه «۴»

وقتی میرزا محمود ۵۰ ساله بوده است اولین نوه او به دنیا آمده است. پس وقتی میرزا محمود ۸۰ ساله باشد، اولین نوه او سی ساله است. حال سن سه نوه دیگر هم معلوم است:

$$30 \rightarrow 2 \rightarrow 28 \rightarrow 3 \rightarrow 25 \rightarrow 4 \rightarrow 21$$

پس میانگین سن نوه‌ها برابر است:

$$\frac{30+28+25+21}{4} = \frac{104}{4} = 26$$

(منطقی و ریاضی)

(ممید اصفهانی)

۲۵۴ - گزینه «۱»

سی و دو حرف الفبا داریم که یک‌چهارم دوم، یعنی حرف‌های نه تا شانزده و یک‌چهارم پایانی یعنی حرف‌های بیست و پنج تا سی و دو:

الف ب پ ت ث ج چ ح خ د ذ ر ز ژ س ش ض ض ظ ظ ع غ ف ق ک گ
ل م ن و ه ی

ترتیب متنظر:

الف ب پ ت ث ج چ ح ک گ ل م ن و ه ی ض ض ظ ظ ع غ ف ق خ د
ذ ر ز ژ س ش

سومین حرف سمت راست شانزدهمین حرف الفبا، سیزدهمین حرف الفباست که در ترتیب بالا حرف یک نقطه‌ای «ن» است.

(هوش کلامی)

(فاطمه، راسخ)

$$\frac{1}{14} = \frac{1}{7 \times 2} = \left(\frac{7-2}{7 \times 2}\right) \times \frac{1}{5} = \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{7}\right) \times \frac{1}{5}$$

$$\frac{1}{84} = \frac{1}{7 \times 12} = \left(\frac{12-7}{12 \times 7}\right) \times \frac{1}{5} = \left(\frac{1}{7} - \frac{1}{12}\right) \times \frac{1}{5}$$

«۲۶۱- گزینه»

(فاطمه، راسخ)

۲۵۹- گزینه «۱»
m را کار مینا، n را کار نرگس و h را کار هما و e را کار الهه می‌گیریم. کسر کار انجام شده را به می‌نویسیم:

$$\begin{aligned} m+n+h+e &= \frac{1}{2} \\ n = \frac{1}{10}, e = \frac{1}{12} \end{aligned} \Rightarrow m + \frac{1}{10} + e + \frac{1}{12} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow m + e = \frac{1}{2} - \left(\frac{1}{10} + \frac{1}{12} \right)$$

$$m + e = \frac{30 - (6 + 5)}{60} = \frac{19}{60} \Rightarrow$$

پس کل کار به دست مینا و هما در $\frac{60}{19}$ ساعت انجام می‌شود.

(هوش منطقی و ریاضی)

$$\frac{1}{204} = \left(\frac{1}{12} - \frac{1}{17}\right) \times \frac{1}{5}, \frac{1}{374} = \left(\frac{1}{17} - \frac{1}{22}\right) \times \frac{1}{5}$$

$$\frac{1}{594} = \left(\frac{1}{22} - \frac{1}{27}\right) \times \frac{1}{5}$$

پس عبارت صورت سؤال برابر است با:

$$\begin{aligned} &\frac{1}{5} \times \left[\left(\frac{1}{2} - \frac{1}{7}\right) + \left(\frac{1}{7} - \frac{1}{12}\right) + \left(\frac{1}{12} - \frac{1}{17}\right) + \left(\frac{1}{17} - \frac{1}{22}\right) \right. \\ &\left. + \left(\frac{1}{22} - \frac{1}{27}\right) \right] = \frac{1}{5} \times \left(\frac{1}{2} - \frac{1}{27}\right) = \frac{1}{5} \times \frac{27-2}{2 \times 27} = \frac{25}{5 \times 2 \times 27} = \frac{5}{54} \end{aligned}$$

(هوش منطقی ریاضی)

(همید اصفهانی)

«۲۶۲- گزینه»

فرض کنیم در گذشته «ج» = ب و «الف» بوده است.

اکنون «ج» = ۸۰ = «الف» و «ج» = ۱۱۰ = «ب» است. پس:

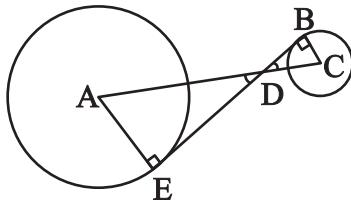
$$\frac{\text{الف}}{\text{ب}} = \frac{80}{110} = \frac{8}{11}$$

(هوش منطقی ریاضی)

(همید گنی)

«۲۶۳- گزینه»

دو مثلث DBC و DEA را در نظر بگیرید. چون خط مماس بر دایره بر شعاع دایره عمود است، هر دو مثلث قائم الزاویه‌اند. همچنین به دلیل تساوی زوایای متقابل به رأس D در دو مثلث، این دو مثلث متشابه هستند. پس اگر نسبت تشابه را بدانیم، نسبت مساحت هم معلوم می‌شود.

از داده «الف» نسبت ضلع‌های AE و BC با هم، معلوم است. پس نسبت مساحت‌ها برابر مربع این عدد است. از داده «ب» به نتیجه خواسته شده نمی‌رسیم.

(هوش منطقی ریاضی)

(فرزاد شیرمحمدی)

«۲۶۴- گزینه»

در ظرف اولیه:

	نسبت به حجم	حجم به لیتر
الف	۳	
ب	۵	
ج	۲	
مجموع	۱۰	۲۰

$\Rightarrow$

	نسبت به حجم	حجم به لیتر
الف	۳	۶
ب	۵	۱۰
ج	۲	۴
مجموع	۱۰	۲۰

$\times 2$

حال یازده لیتر ماده «ب» اضافه داریم و باید بدون تغییر حجم ماده «الف»، حجم ماده «ج» را افزایش دهیم. این میزان افزایش حجم را x می‌نامیم. داریم:

	ظرف اول	ظرف دوم
الف	۶	۶
ب	۱۰	$10 + 11 = 21$
ج	۴	$4 + x$
مجموع	۲۰	$6 + 21 + 4 + x$

$$\frac{4+x}{6+21+4+x} = \frac{1}{4} \Rightarrow \frac{x+4}{x+31} = \frac{1}{4} \Rightarrow 4x + 16 = x + 31$$

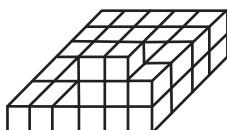
$$\Rightarrow 3x = 15 \Rightarrow x = 5$$

(هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

«۲۶۸- گزینه» حجم داده شده، در کف از $6 \times 4 = 24$ مکعب و در لایه‌های بعدی از ۶ مکعب تشکیل شده است. پس در کل حداقل $30 = 24 + 6$ مکعب دارد.

(هوش غیرکلامی)

(کتاب استعداداتمیلی هوش غیرکلامی)

«۲۶۹- گزینه»

دقت کنید پستی و بلندی در تصویر سایه تأثیر ندارد.

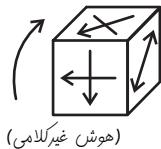
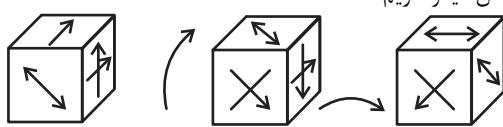
(هوش غیرکلامی)

(هاری زمانیان)

«۲۷۰- گزینه»

مکعب صورت سؤال در حرکت خود، ابتدا سه بار نود درجه ساعتگرد

می‌چرخد. در نتیجه، به شکل چرخش نود درجه پادساعتگرد مکعب است.
حال سه چرخش دیگر داریم:

(هوش غیرکلامی)

«۲۷۱- گزینه»

در می‌آید که همان شکل

چرخش نود درجه پادساعتگرد مکعب است.

حال سه چرخش دیگر داریم:

(کتاب استعداداتمیلی هوش کلامی)

«۲۶۴- گزینه»

شعاع دایره‌ها را r می‌گیریم:

$$\text{اندازه مساحت مربع} = 8r \times 8r = 64r^2$$

$$\text{اندازه مساحت هر دایره} = \pi r^2$$

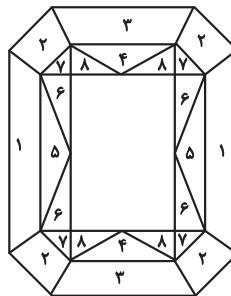
$$\text{تعداد کل دایره‌ها} = (9 \times 1) + (12 \times \frac{1}{2}) + (4 \times \frac{1}{4}) = 16$$

$$\text{اندازه مساحت رنگی} = (64 - 16\pi)r^2 = 64r^2 - 16\pi r^2$$

$$\frac{\text{اندازه مساحت رنگی}}{\text{اندازه مساحت کل مربع}} = \frac{(64 - 16\pi)r^2}{64r^2} = \frac{64 - 16\pi}{64} = 1 - \frac{\pi}{4}$$

(همیر اصفهانی)

«۲۶۵- گزینه»

مستطیل سفید درون شکل، $\frac{3}{7}$ از مساحت کل شکل است. در $\frac{4}{7}$ که باقی‌مانده است، از هر دو قسمت، یکی رنگی است. یعنی $\frac{2}{7} = \frac{2}{7} \div 2$ از کل شکل رنگی است.

(هوش منطقی ریاضی)

(فاطمه راسخ)

«۲۶۶- گزینه»

دقت کنید برای فردی که از پشت به مجسمه نگاه می‌کند، شکل وارون جانی است. بدیهی است بین دو شکل، آن‌چه برای ما جلوتر است برای چشم رسم شده عقب‌تر است و برعکس.

(هوش غیرکلامی)

(هاری زمانیان)

«۲۶۷- گزینه»

از شکل گسترده گزینه «۱» مکعب کاملی ساخته نمی‌شود، وجههای ۱ و ۲ روی هم می‌افتدند و رویه روی وجه ۶ قرار می‌گیرند، وجههای ۳ و ۴ نیز رویه روی یکدیگر هستند ولی وجهی رویه روی وجه ۵ قرار نمی‌گیرد.

در گزینه «۳» یا باید جای عددهای ۲ و ۳ با هم عوض شود و یا جای عددهای ۴ و ۵.

در گزینه «۴» یا باید جای عددهای ۱ و ۴ با هم عوض شود یا جای عددهای ۳ و ۶.

(هوش غیرکلامی)